

Sven Winnell 060408:
Budgetpropositionen våren 2006.
Levnadskostnader. Skatter. bidrag.
Förbättringar för dem med låga inkomster.
Pensionärer. Icke-pensionärer.

På Internet:

Sven Winnell 060408: Budgetpropositionen våren 2006.

Levnadskostnader. Skatter. bidrag.

Förbättringar för dem med låga inkomster.

Pensionärer. Icke-pensionärer.

(<http://web.telia.com/~u86119283/omr36-39m.pdf>)

Innehåll.

4 Ideologierna.

- 4 Finansministern i november 2004.
- 7 Bättre rik och frisk än fattig och sjuk.
- 10 Valet hösten 2006 och de borgerliga.

12 Budgetpropositionen i april 2006.

- 12 Pressmeddelande 5 april 2006. Finansdepartementet.
- 14 DN om budgetpropositionen 060406
- 14 Nuder & co sätter press på de borgerliga
- 15 Goda tiderna gav snabb uppgörelse
- 16 Tyngda studenter inte nöjda
- 16 Budgeten en chans för fler flyktingar
- 17 Alliansen ser förslaget som spretigt

18 Pensionärer med låga inkomster.

- 18 I samband med småhus finns två sätt att bo.
- 19 I 1990 års skattereform ändrades kapitalinkomstbeskattningen.
- 19 1995 föreslog regeringen att skärpningsregeln skulle tas bort.
- 20 Dråpslaget kom i prop 1995/96:150 och 1996/97:1, mot pensionärer med fritidshus.
- 20 I intervju av Thomas Hempel i P1: statsminister Göran Persson sa, att han var beredd dra tillbaka förslagen
- 20 I prop 2000/01:140 blev det istället ytterligare försämringar. Propositionens titel: Reformerade regler för bostadstillägg till pensionärer m fl.
- 21 Kommentar 051122.
- 21 Utdrag ur brev till statsminister Göran Persson 040408.
- 25 Summa marginaleffekt 2004.
- 27 Ett alternativ med bara en faktor 57% för avtrappning av bostadstillägg.

29 Förmögenhetsskatten bör slopas.

- 29 Johan Fall, Svenskt Näringsliv på Internet 2005-12-12.
- 29 Svenskt Näringslivs nyhetsbrev på Internet 060315.
- 30 Miljardflykt från Sverige.

31 De individuella TV-avgifterna bör slopas,

och ersättas med en kollektivavgift för alla privathushåll, betald av riksdagen.

32 Socialstyrelsen. Social rapport 2006.

- 32 Förord.
- 33 Innehåll
- 34 Sammanfattning

42 Några utdrag från Socialstyrelsen.

- 42 SOS-rapport 9 mars 2005
- 42 Individ- och familjeomsorg. Lägesrapport 2004
- 44 SOS-rapport februari 2006

45 Något om skatte- och bidragshistoria.

48 Kommentarer till alliansen och de borgerligas skattemotioner för 2005/06.

- 49 Alliansens skattelättnader.

50 Bostadsbidrag för barnlösa hushåll med låga inkomster.

51 Konsumentverkets hushållsbudgetar: för 2006 +bostadskostnader mm.

- 53 Månadskostnader, förvärvsarbetsande icke-pensionärer:
- 54 Hushållsbudgetar för pensionärer.

55 Inkomst efter skatt 2006 .

56 Inkomst efter skatt 2004 .

57 Inkomst efter skatt 2004 .

58 Bostadsbidrag till icke-pensionärer utan barn. 2006.

Förslag.

59 Bostadsbidrag till icke-pensionärer utan barn. 2006. Alternativ med lägre bostadsbidrag.

61 Meddelandeblad från Socialstyrelsen om Riksnormen.

62 Socialstyrelsen informerar om riksnormens konstruktion och beräkningsunderlag.

64 Bostadsbidrag - till ungdomar utan barn. Gällande system 2006.

66 Tabeller för grundavdrag inkomståret 2006

69 Preliminär skatt 2006. Tabell 33

73 Hushållens ekonomi (HEK). Inkomstspridningen har ökat. Pressmeddelande från SCB 2006-03-23.

74 Inkomster

76 Från “omr36-39k.pdf”.

76 Ekonomisk välfärd vid låginkomster.

79 Inkomst efter skatt 2004 .

80 Antal med överskott och underskott.

80 SCBs statistik.

84 SCBs arbetsmarknadsstatistik.

86 SCB Ämnesområden

87 Minimilöner

Ideologierna.

Finansministern i november 2004.

DN 041101:

"Jag tänker inte sopa problem under mattan"

“Nye finansministern Pär Nuder presenterar fempunktsprogram för ökad svensk konkurrenskraft.”

“Som nytilträd finansminister vill jag inrikta mitt arbete på att göra Sverige ännu mer konkurrenskraftigt för framtiden. Det handlar om att öka arbetsutbudet, att ställa om Sverige till ett grönt folkhem och att ge våra barn bästa möjliga utbildning. Så länge vi inte sopar några problem under mattan utan lägger alla fakta på bordet är jag övertygad om att vi kommer att lyckas, skriver Pär Nuder.”

“För något år sedan besökte jag Hofors, en liten ort, starkt beroende av ett enda stålverk. Fabriken hade varslat ett stort antal anställda, och den lokala fackklubben satt i förhandlingar med företagsledningen.

Jag frågade fackklubbens ordförande hur de kunde ställa upp på att i praktiken förhandla bort sina egna arbetskamrater. Förhandlingen gick ut på att peka ut dem som skulle förlora jobbet.

Svaret jag fick var: ‘Alternativet är värre.’ Alternativet var att företaget skulle tappa i konkurrenskraft, gå miste om nya anbud och då skulle alla anställda på sikt kunna mista jobbet. Hofors riskerade att dö sotdöden.

På många andra håll i världen skulle den lokala fackföreningen ha

agerat annorlunda. Den skulle säkert ha kämpat med näbbar och klor för att behålla varje enskild anställd - oavsett vad det skulle innebära

för företagets möjlighet att överleva i en värld av ständigt tilltagande konkurrens. Hur kommer det sig att Sverige har så förändringsbenägna medborgare och så konstruktiva fackföreningar?

Jag är övertygad om att vår svenska välfärdsmodell, med trygghet och rättvisa åt alla, är en viktig förklaring. Välfärden skapar bryggor att gå på från det gamla till det nya. Bryggorna, som vi i dagligt tal kallar a-kassa, arbetsmarknadsutbildning, komvux, högskola och påbyggnadskurser, hjälper inte bara den som blir av med ett jobb att hitta ett nytt. De hjälper hela Sverige att successivt ställa om från gamla strukturer till nya och växande branscher.

I tider av ökad global konkurrens och ständiga förändringar vet vi egentligen bara en sak om framtiden: Den kommer att se annorlunda ut. Om femtio eller hundra år kommer inte Sverige att exportera samma produkter som vi gör i dag. Det kan vi vara tämligen säkra på. Ryggraden i form av våra rika naturtillgångar kommer säkert att finnas där. Men vidareförädlingen har med all sannolikhet kommit mycket längre.

Mot den här bakgrunden behöver Sverige mer av rättvisa och trygghet - inte mindre. Trygga människor vågar ställa om, möta förändringar och utvecklas. Ett Sverige i trygghet och rättvisa är ett dynamiskt, kreativt och förändringsbenäget samhälle.

Den svenska ekonomin är i dag en av de mest konkurrenskraftiga i världen. World Economic Forum rankar Sverige på tredje plats när de bedömer vilka länder som har bäst förutsättningar för framtida tillväxt.

Sverige har ordning och reda i den offentliga ekonomin, låg inflation och låga räntor och en sjudande export. Tillväxten i år kommer att bli 3,5 procent. Man får gå tillbaka till 1960-talet för att finna ett läge då Sverige mött en högkonjunktur i en liknande styrkeposition.

Som ny tillträd finansminister vill jag inrikta mitt arbete på att göra Sverige ännu mer konkurrenskraftigt för framtiden. Därför kommer jag att fokusera på följande:

1. Full sysselsättning. I dag är en kvarts miljon människor öppet arbetslösa. En del är välutbildade från världens alla högskolor och universitet, andra har mångårig erfarenhet från olika delar av näringslivet eller den offentliga sektorn. Trots detta möter de stängda dörrar när de söker arbete.

Min främsta uppgift som ny finansminister är att bekämpa arbetslösheten och öka sysselsättningen. Delmålet är att pressa tillbaka den öppna arbetslösheten till 4 procent. Målet är full sysselsättning. Arbetslösheten är inte bara till skada för den som drabbas; den är också skadlig för hela samhällsutvecklingen. Den riskerar att minska det framtida arbetskraftsutbudet.

Vi måste bli betydligt bättre på att utnyttja den stora tillgång som Sverige har i alla svenskar med utländsk bakgrund. I en tid av ökad internationalisering är kunskaper i språk och kunskap om andra kulturer viktiga konkurrensfördelar. Sverige är ett av de länder i Europa som har flest invånare med utländsk bakgrund. Det borde vi utnyttja mer. Integration är inte bara rättvist utan också lönsamt.

2. Sunda offentliga finanser. Jag kommer aldrig att glömma början av 1990-talet, då utgifterna och statsskulden skenade i väg och räntorna sköt i höjden. Budgetsänringen var plågsam, men den skapade förutsättningar för rekordlåga räntor och ökad sysselsättning.

Nu ser vi också de långsiktiga konsekvenserna av omläggningen av den ekonomiska politiken, den självständiga Riksbanken och den nya lönebildningen. För första gången på flera decennier har Sverige lyckats gå igenom en internationell lågkonjunktur utan vare sig omfattande besparingar eller skenande underskott i de offentliga finan-

serna eller försämrad bytesbalans.

Sunda offentliga finanser är ett avgörande mål för den socialdemokratiska ekonomiska politiken. Den traditionen tar jag med mig som ny finansminister. Detta står inte i konflikt med full sysselsättning. Tvärtom. Ordning och reda i den offentliga ekonomin är en grundläggande förutsättning för låg arbetslöshet. Utgiftstaken ska klaras. Saldomålet ligger fast.

3. Fler företag och fler företagare. Sverige behöver fler och växande företag. Ett livskraftigt näringsliv är en förutsättning för att minska arbetslösheten och öka sysselsättningen.

Men varken nya företag eller nya jobb kan kommenderas fram. Bakom varje arbetstillfälle i statistiken döljer sig människor som driver företag och organisationer, och som vågar ta risker, starta nya projekt och utveckla gamla - och vågar anställa.

Villkoren för företag och företagare är därför avgörande för den framtida tillväxten. Den ekonomiska politiken ska se till att skapa gynnsamma förutsättningar med stabila spelregler.

Just nu firar svensk exportindustri stora framgångar. Kombinationen av en hög produktivitet utveckling, en ansvarsfull lönebildning och ständigt förändringsbenägna företag är några förklaringar till att Sverige bättre än andra kan rida på den internationella konjunkturen.

Men det betyder inte att vi kan slå oss till ro och förlita oss på gårdagens segrar. Sverige måste satsa mer på exportfrämjande insatser. Både i vårt närområde kring Östersjön och mot strategiskt viktiga marknader som Kina, Indien och Brasilien. Svenska företag ska inte gå miste om viktiga exportmöjligheter.

4. Sverige ska konkurrera med kunskap. Sverige ska inte konkurrera med låga löner eller dåliga anställningsvillkor. Sverige ska konkurrera med kunskap, kompetens och kreativitet.

Sverige står i dag betydligt bättre rustat än för bara tio år sedan.

Mitt under den brinnande lågkonjunkturen under 1990-talet kompletterade eller slutförde drygt en miljon människor sin utbildning genom kunskapslyftet. Samtidigt byggdes högskolorna och universitetet ut med 100 000 nya platser. Däremot gjordes besparingar i grundskolan.

Fortfarande lämnar alltför många barn skolan utan godkända betyg i kärnämnen, och fortfarande har många ungdomar för dåliga kunskaper i matematik och svenska. Nu vänder vi den trenden när 15 000 fler lärare och andra specialister anställs i skolan.

Samtidigt fortsätter kraven på kunskap och kompetens att öka, både inom den privata och offentliga sektorn. Och vi vet att tillväxten på lång sikt drivs av ny kunskap. Ytterligare insatser kommer att behövas.

5. Investera i framtiden. Utöver alla problem som vi har att brottas med här och nu, måste vi även ta oss an de stora framtidsfrågorna. Den ekonomiska politiken får aldrig sjangsera till en kortsiktig kvartalspolitik.

Det handlar om att finna strategier för att stärka Sveriges framtida konkurrenskraft i en tid av ständigt ökad global konkurrens. Det handlar om att öka arbetsutbudet när det blir allt färre i arbetsför ålder som ska försörja allt fler äldre. Det handlar om att ställa om Sverige till ett grönt folkhem. Dessutom handlar det om att investera i det bästa vi har: våra barn och deras möjligheter att växa och utvecklas och möta framtiden.

Det kommer att krävas åtgärder på en rad områden. Men så länge vi inte sopar några problem under mattan utan vågar lägga alla fakta på bordet är jag övertygad om att vi kommer att lyckas.

Avslutningsvis: Det finns de som hävdar att ett välfärdssamhälle som Sverige inte kommer att klara av att möta konkurrensen i en global ekonomi. Jag håller inte med. Jag menar att vår välfärdsmodell inte är ett hinder för framtida tillväxt, utan tvärtom en konkurrensfördel.

Eller som Financial Times uttryckte det på sin ledarsida häromveckan:

‘Om någonting [---] så tenderar ekonomier med starka välfärdsstater att vara duktiga på att möta globaliseringen och ha lite regleringar, därför att de lyckas kombinera flexibla arbetsmarknader med ekonomisk trygghet i stället för att försöka skydda löntagare genom att kasta grus i företagsmaskinerierna. Skatterna kan vara oroväckande höga i sådana länder, men så länge människor får någonting för det som de betalar, så länge skatterna utformas omsorgsfullt så att de uppmuntrar arbete och sparande - och inte tvärtom - och så länge systemet säkras mot bördan av allt fler äldre i befolkningen, så borde de inte vara alltför betungande.’

Financial Times är ingen socialdemokratisk idétidskrift. Därför är det noterbart att den nu för fram de argument som vi socialdemokrater har använt i decennier. Det finns ingen motsättning mellan tillväxt och rättvisa eller mellan utveckling och trygghet. Välfärd skapar utveckling, och utveckling är en förutsättning för välfärd.

Nuder “

Artikeln finns i:

Sven Winnell 050224: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Katastrof- och krisberedskap.

Välfärdsfördelning.

(<http://w1.861.telia.com/~u86119281/omr40u.pdf>)

Bättre rik och frisk än fattig och sjuk.

DN 051019 sid Kultur 6:

“Bättre rik och frisk än fattig och sjuk

Vad är det som gör att mindre väl lottade människor mår sämre och lever kortare? Ny forskning visar att det inte främst är stress och dåliga jobb, utan ojämlikheten i sig.”

“I hur god form är du?”, "Så blir du av med din oro", "Deprimerad utan att veta varför", "Andnöd kan vara ny sjukdom", "Ät det här och sänk risken för blodpropp med 50 procent".

“SÅ HÄR HÅLLER det på vecka ut och vecka in. Medier, reklam, stora delar av det offentliga rummet är konstant upptagna med varianter på ett och samma tema: vi mår dåligt. Vi är stressade, nedslagna, sömnlösa. Vi jagas av ångest, sjunker ner i depression, tar hjälp av antidepressiva eller smärtstillande medel som aldrig förr och när vi minst anar det, ovanpå all denna psykiska olust, drabbas vi av sjukdomar.

Vad är det som har gått fel?

I "The Impact of Inequality" tar Richard G Wilkinson ett helhetsgrepp om hälsokrisen i de avancerade kapitalistländerna. Han är professor i social epidemiologi vid universitetet i Nottingham och pionjär för en revolutionerande forskning om hur samhället får människor att må dåligt.

Den gåta som en gång ledde honom in i ämnet var, skriver Wilkinson, det faktum att vissa människor mår sämre än andra. Vare sig man väljer dödlighet, sjuklighet, psykisk ohälsa eller något mer konkret mått - dödsfall i cancer, blodproppar och depressioner - är mönstret överallt detsamma: ju längre ner på den sociala trappan, desto sämre därnär. Kanske mest frapperande: ju rikare en människa är, desto läng-

re får hon behålla sitt liv och tvärtom. En rik vit amerikan lever i genomsnitt sexton år längre än en fattig svart, men det är bara ett särskilt djupt parti i en klyfta som skär rakt genom hela Västerlandet: i Sverige lever en högre tjänsteman åtta år längre med full hälsa än en arbetare utan yrkesutbildning.

Det är ju en skandal utan like! utropar Wilkinson. Vad skulle vi säga om alla människor levde lika länge, förutom att staten varje år skickade ut soldater för att slumpmässigt skjuta av var femtonde, var tionde, var femte medborgare? Räknat i förlusten av livstid hos vissa samhällsskikt utförs varje år samma brott.

Hur kan det förklaras?

INLEDNINGSVIS SÖKTE Wilkinson efter fysiska orsaker; någonting i de fattigas varukorg som lade dem på sjukbädden. Det ledde ingenstans. I stället leddes Wilkinson in på ett annat spår. I början av 1990-talet publicerade han sina första nya rön, de utlöste en rusch av internationell forskning och sedan dess har resultat lagrats på resultat från land efter land: det är denna kunskap Wilkinson nu har sammanfattat.

Kraften från den samlade diagnosen är bedövande.

I vissa samhällen är de sociala relationerna branta som stup. Människor blickar upp eller ner på varandra där de klänger sig fast vid inkomstavsatserna. På andra håll eller i andra tider är relationerna mer jämna, när olika grupper inte står längre åtskilda ekonomiskt än att de kan röra vid varandra.

Här uppenbaras ett nytt mönster.

Ju jämlikare ett samhälle är, desto senare kommer döden. Dödligheten är lägre om -för att ta ett mått på jämlikhet - en större andel av samhällets rikedomar tillfaller den fattigaste hälften av befolkningen. Wilkinson hänger upp amerikanska och kanadensiska delstater i ett grafiskt snöre och se, det lutar nästan perfekt: de delstater där den fattiga hälften får lägst andel har de högsta dödlighetsnivåerna, i en

fallande skala hela vägen ned till de jämlikaste, minst dödliga. Han refererar en annan färsk studie som spånt upp samma samband genom 528 städer i den rika världen, inklusive Sverige.

ANSAMLING AV varor gör ingenting bättre. I de avancerade kapitalistländernas skara finns ingen som helst korrelation mellan BNP och förväntad livslängd; amerikaner leder BNP-ligan men lever kortast. I stället rättar länderna in sig i ett prydligt led efter graden av inkomstjämlighet.

Wilkinson bläddrar genom hela katalogen av hälsoindikatorer och finner mönstret om och om igen. Han badar i databanker, öser ut diagram och skvätter fallstudier omkring sig. Alla dessa makrodata gör det möjligt att vaska fram generella samband: det som för individens blotta öga framstår som ett tillfälligt öde - en stroke som blint slår till - kan nu, när tiotusentals öden vägts samman, avslöjas som funktioner av samhällen.

Människor blir inte sjuka av en slump. Om en kvinna dör tidigt och lämnar efter sig en familj slagen till marken av sorg kan det uttrycka en övergripande trend, en sådan trend som att en engelsk kvinna i socialklass fem levde 5,5 år kortare än en kvinna i socialklass ett i början av 1970-talet, men 9,5 år kortare i början av 1990-talet.

VÅRA LIV UTSPELAR sig i samhällen som rör sig.

Men varför bryr vi oss? Hur kan kroppen vara så sårbar för intryck från samhället?

Var och en som någon gång tvivlat på sig själv, ifrågasatt sitt värde i andra människors ögon - är jag oattraktiv, obegåvad, oönskad? - känt sig utestängd och värdelös och till sist stått vid randen av en depression vet hur nedbrytande tillståndet är. Illamåendet sätter sig på kroppen. Halsen hör av sig, huvudet, magen. Förkylningar fastnar lättare; känslan av ovärdighet fräter långsamt ner immunförsvaret.

Lyft nu blicken från den välkända biografiska nivån till de sociala relationerna och bli varse samma känsla i skarpt markerade klassamhällen.

Människor i lägre samhällsskikt måste dagligen brottas med en osynlig övermakt som säger: Ditt värde är lågt. Du har ett skitjobb som ingen ser. Du oroar dig för att förlora det. Någon annan säger åt dig vad du ska göra - en avdelningschef, en förman, ett monteringsband - och sätter upp gränser för dig, inte som när en husvägg naturligt styr bort dina steg utan som när någon har ställt sig över dig.

Från relationerna i arbetet fortplantar sig skiktningen ut genom samhällets sfärer. Wilkinson citerar en studie av den brittiska arbetarklassens erfarenhetsvärld: "Arbetande människors liv baseras på anpassning till symboliska hierarkier som märker dem negativt. De står ständigt i skuggan av den dominerande kulturen." Den centrala upplevelsen i ett klassamhälle är: jag är mindre värd. Wilkinson skriver att människor "erfar sin underlägsenhet som om den vore lika synlig som ett vanhedrande ärr".

ATT LEVA LÄNGRE ner i samhället är därmed, närmast per definition, att leva med större risk för att må dåligt. Här bankas den allmänna orsaken till depressioner - låg självaktning - in i den mentala mörken dag ut och dag in. En deprimerad individ lider av underskott på serotonin. Wilkinson visar hur nivåerna av serotonin sjunker ju längre ner på inkomstskalan människor befinner sig och utnämner det till den universella "statushormonen".

Innebörden är att en hel klass av människor står på randen till depression.

Det är kroppsligt nedbrytande. Att befinna sig i psykisk stress bidrar i kortvariga, akuta situationer - som inför en plötslig fara - till att mobilisera kroppens försvar, men när stressen varar länge, när människor trycks ned av nedvärdering och pressas av maktlöshet i år och decennier hyvlas immunsystemen ner. Det skapar en allmän fysisk sårbarhet. Oavsett vad som sedan angriper kroppen - en infektion, en blodpropp, en cancertumör - är motståndskraften från början starkt reducerad hos dem som i hela sina liv bundits till ett socialt giftdropp, som gått rakt in i enzymer och signalsubstanser.

MED STOLTHET visar Wilkinson upp sin samling av data, men han gör ett ännu större nummer av sin teori. Genom referenser till Tocqueville, Heidegger, Fanon och flera längre utflykter i evolutionsbiologin - där han pekar på sådant som att människan är det djur som har skarpast färgkontraster mellan ögonvita och iris, vilket skapat en unik känslighet för andras blickar - väver han en allmän teori om sociala gemenskaper. Där är jämlikheten det högsta goda. Den gör det möjligt att se sig själv i andras ögon och möta ömsesidiga reflexer av värde, medan å andra sidan dominansförhållanden - just för att den mänskliga existensen från första ögonblick konstitueras i relation till andra - gör maximal skada.

Graden av jämlikhet är det gravitationscentrum som styr de sociala relationernas kvalitet. I ett ojämlikt samhälle måste de nedvärderade ständigt försöka hävda sig för att återupprätta sitt värde, vilket - här kastar Wilkinson ur sig nya omgångar empiri - uttrycks i högre nivåer av våldsbrott, kvinnomisshandel och rasfördomar, ja, till och med fortkörning, könssjukdomar, bråk på skolgårdarna; klasssamhällets fundamentala krigstillstånd sätter tonen. I mer jämlika samhällen är däremot alla sådana fenomen ovanligare - medan i stället deltagande i föreningsliv och tillit till andra människor skjuter i höjden.

Så blir de rika ländernas utveckling under de senaste decennierna begriplig. När klassklyftorna ökar mår fler människor dåligt, och de som mår dåligt mår allt sämre. De sociala relationerna förgiftas.

SÅ HAR OCKSÅ paradoxen med ett varumässigt rikt men illamående samhälle fått sin lösning: i ett fattigt land - säg Niger eller Haiti - beror hälsoproblemen på absolut, materiell knapphet och kan bara avhjälpas med mer mat, bättre bostäder och tillgång till sjukvård. Men när ett land väl har klivit över tröskeln till industriellt välstånd upphör absolut standard att betinga hälsa och lycka. Knappheten har dragit sig tillbaka likt ett tidvatten. I stället uppenbaras, skriver Wilkinson,

det sant mänskliga lagret: vår ömtålighet för andra människors signaler.

Vad den västerländska arbetarklassen behöver är inte mat på bordet eller tak över huvudet. Det är andra slags blickar.

Femton års upptäckter i den sociala epidemiologin har sålunda revolutionerat kunskapen om olikheter i hälsa. Det är inte i första hand sämre tillgång till sjukvård, tyngre lyft på jobbet, mer rökning, fler hamburgare eller färre joggningsrundor som tar ifrån fattigare männi-skor hälsa och liv i de rika länderna - utan den kroniska stress som följer av den relativa fattigdomen som sådan.

Det vänder helt upp och ned på politikens mål. Om vi vill ge människor bättre liv kan vi ge upp försöken att höja BNP ännu mer; det gör över huvud taget ingen nytta om alla - såväl rika som fattiga - får tusen kronor till i plånboken.

Det är själva klasskillnaderna samhället måste vänja sig av med.

Andreas Malm, essa@dn.se “

Artikeln finns i:

Sven Winnell 051120: Det viktigaste problemet är: välfärden och välfärdsfördelningen, inte arbetslösheten.

(<http://web.telia.com/~u86119282/omr40za.pdf>)

Valet hösten 2006 och de borgerliga.

Valet står mellan socialdemokraterna med nödtvunget stöd av v och mp, och den borgerliga alliansen, m, fp, c och kd.

Enligt socialdemokraterna behöver Sverige mer av rättvisa och trygghet - inte mindre. Trygga människor vågar ställa om, möta förändringar och utvecklas. Ett Sverige i trygghet och rättvisa är ett dynamiskt, kreativt och förändringsbenäget samhälle. Det finns ingen motsättning mellan tillväxt och rättvisa eller mellan utveckling och trygghet. Välfärd skapar utveckling, och utveckling är en förutsättning för välfärd.

Stommen i alliansens politik är deras skatteförslag.

De fyra borgerliga partierna, moderaterna (m), folkpartiet (fp), centerpartiet (c) och kristdemokraterna (kd) har slagit sig samman i en allians som vill vinna valet 2006.

Till vårbudgeten 2005 skrev de var för sig motioner där dominerande drag är förslag om skatter och sänkning av ersättningar vid sjukdom och arbetslöshet o d.

Partiledarna Fredrik Reinfeldt, Lars Leijonborg,, Maud Olofsson och Göran Hägglund och deras medhjälpare har sedan våren 2005 framträtt åtskilliga gånger i massmedierna och berättat om sina förslag. De menar att det är för många sjuka och arbetslösa och att antalen minskar om man minskar ersättningarna vid sjukdom och arbetslöshet och sänker inkomstskatterna för dem som har jobb.

I systemet för inkomstskatterna föreslår de arbetsavdrag som sänker skatterna för arbetsinkomster. De fyra partierna hade i motionerna våren 2005 olika variationer, men gemensamt är, att skattesänkningarna blir höga vid höga inkomster och låga vid låga inkomster.

Partiföreträdarna vill dock dölja de höga skattelättnaderna vid höga inkomster och påstår, att inkomstskattelättnaderna gynnar dem med låga inkomster.

De borgerliga partierna har länge hållit på och påstått att deras förslag till skattesänkningar främst tillfaller dem med låg- och medelinkomster. I riksdagsdebatten om skatterna nämndes det.

På Konventet sades samma sak.

I TV4:s partiledardebatt frågade Ohly (v) Reinfeldt (m) hur mycket han skulle tjäna på moderaternas avdrag, men Reinfeldt vägrade svara.

I SVT1s Agenda söndagen den 12 mars 2006 fick v ordf i (m) Gunilla Carlsson framträda och lovprisa moderaternas förslag. Med betoning på främst nämnde hon att deras skattesänkningar "främst tillfaller låg- och medelinkomster."

I lördagsintervjun i P1 060325 sa centerledaren Maud Olofsson att alliansens skatteförslag sänker skatten för "låga och normala inkomster". Men det sänker också för höga inkomster.

Delar av folkpartiets riksmöte 25-26 mars 06 i Malmö visades i TV2/24 m 27 mars kl 1420. Fps talesman i skattefrågor Karin Pilsäter sa då."Jobbavdrag som sänker skatten för låga och medelhöga inkomster". Men det sänker också mer för höginkomster.

Moderaterna redovisar två sätt att räkna: I ett fall räknar de med alla som har arbetsinkomster över noll kr, tabell 6.3 och i ett annat fall räknar de med bara arbetsinkomster som är högre än 41 200 kr per år, tabell 6.2 I det första fallet ligger medianinkomsten (mittensta inkomsten) på 242 000 kr och i det andra fallet på 282 000 kr per år 2008.

I det första fallet får undre hälften av inkomsttagarna 32,3% av skattesänkningarna och i det andra fallet 37,3%. De totala skattesänkningarna blir omkring 50 miljarder kr, varav alltså cirka 16-17 miljarder går till den undre hälften av inkomsttagarna och cirka 33-34 går till den övre hälften (som har det bra ändå).

De borgerliga partierna nämner inte de stora skattesänkningarna på 33-34 miljarder kr till den övre hälften av inkomsttagarna, och försöker inbilla väljarna, att de pengarna också går till den undre hälften.

Partimotion. Motion till riksdagen 2005/06:m010 Ldn
av Fredrik Reinfeldt m.fl. (m) Politik för arbete och välfärd

Tabell 6.3 Förändrad genomsnittlig nettoinkomst av jobbavdraget per decil för individer över 17 år med en arbetsinkomst (exklusive näringsinkomst) större än noll, år 2008, kronor. Decil Decilgränser, kronor (avser arbetsinkomst)

	Genomsnittlig förändring av nettoinkomsten, i kronor och i procent			
	% av den totala förändringen av inkomsterna		% av antal personer över 17 år och med en arbetsinkomst >0	
1 0 – 24 900	100 (0,1)	0,1	10,0	
2 24 901 – 77 700	4 300 (5,0)	4,0	10,0	
3 77 701 – 147 800	7 600 (5,8)	6,9	32,3	10,0
4 147 801 – 204 600	10 800 (6,7)	9,8	10,0	
5 204 601 – 242 400	12 600 (7,0)	11,5	10,0	
6 242 401 – 272 800	13 600 (6,8)	12,5	10,0	
7 272 801 – 305 800	14 500 (6,6)	13,2	10,0	
8 305 801 – 351 200	15 300 (6,3)	14,0	67,7	10,0
9 351 201 – 431 800	15 400 (5,5)	14,0	10,0	
10 431 801 –	15 300 (3,6)	14,0	10,0	
Totalt	11 000 (5,5)	100,0	100,0	100,0

Källa: Riksdagens utredningstjänst.

1/3 av sänkningarna på halvan med lägsta inkomsterna.

Partimotion. Motion till riksdagen 2005/06:m010 Ldn
av Fredrik Reinfeldt m.fl. (m) Politik för arbete och välfärd

Tabell 6.2 Förändrad genomsnittlig nettoinkomst per decil för dem med en inkomst från förvärvsarbete överstigande 41 200 kronor (enligt SCB:s definition) och som är över 17 år, av jobbavdraget, år 2008, kronor.

Decil Decilgränser, kronor (avser bruttoinkomst)

	Genomsnittlig förändring av nettoinkomsten, i kronor och i procent			
	% av den totala förändringen av inkomsterna		% av antal personer över 17 år och med en inkomst >41 200	
1 0 – 131 200	4 200 (6,9)	3,6	10,0	
2 131 201 – 193 900	5 900 (5,1)	5,0	10,0	
3 193 901 – 228 900	9 500 (6,3)	8,1	37,3	10,0
4 228 901 – 257 800	11 400 (6,6)	9,7	10,0	
5 257 801 – 282 500	12 800 (6,8)	10,9	10,0	
6 282 501 – 310 100	13 700 (6,6)	11,7	10,0	
7 310 101 – 342 900	14 600 (6,4)	12,5	10,0	
8 342 901 – 389 200	15 100 (6,0)	12,9	62,7	10,0
9 389 201 – 485 700	15 000 (5,3)	12,8	10,0	
10 485 701 –	15 000 (3,4)	12,8	10,0	
Totalt	11 700 (5,6)	100,0	100,0	100,0

Källa: Riksdagens utredningstjänst

1/3 av sänkningarna på halvan med lägsta inkomsterna.

Budgetpropositionen i april 2006.

Pressmeddelande 5 april 2006. Finansdepartementet.

Uppgörelse klar om vårbudgeten: satsning på äldre, ungdomar, integration, tandvård och jobb.

Regeringen, Vänsterpartiet och Miljöpartiet har enats om en principuppörelse om den ekonomiska vårpropositionen. Uppgörelsen innehåller bland annat satsningar på äldre, ungdomar, integration, tandvård och jobb.

- Den svenska ekonomin är mycket stark, med en tillväxt i år på 3,6 procent och ett överskott i de offentliga finanserna. Fördelningspolitiken står i centrum för vårbudgeten. Från regeringen vill vi inte äventyra högkonjunkturen genom att på ett ansvarslost sätt öka de statliga utgifterna. Därför används utrymmet som de lägre statliga utgifterna för bland annat ohälsan ger till nya reformer. De sammantagna utgifterna ökar inte, säger finansminister Pär Nuder.

Äldre

- Miljardsatsning på bättre vård och omsorg om de mest sjuka äldre. För att förbättra vården om de mest sjuka äldre satsas 600 miljoner kronor 2006 och 1 miljard kronor per år 2007 och 2008.

- Investeringsstöd till särskilt boende. Ett nytt investeringsstöd till särskilt boende inrättas. Från 2007 satsas 250 miljoner kronor per år.

- Höjt bostadstillägg för pensionärer. Ersättningen höjs från 91 till 93 procent av bostadskostnaden upp till taket som är 4 850 kronor i månaden. Höjningen träder i kraft retroaktivt från den 1 april 2006.

Ungdomar

Vårbudgeten innehåller en stor satsning på ungdomar. Det handlar om arbete, utbildning, bostäder, fritid, trygghet och hälsa.

- Minskad arbetslöshet. 1 000 nya plusjobb, enligt nuvarande kvalificeringsregler, som riktas till ungdomar från den 1 juli 2006 för att minska långtidsarbetslösheten bland ungdomar.

- Höjt studiebidrag. Studiebidraget till gymnasieelever höjs med 100 kronor till 1 050 kronor i månaden. Höjningen ska gälla retroaktivt från den 1 april.

- Höjt studiemedel. Studiemedlen höjs den 1 juli 2006 med 300 kronor/månad, varav 100 kronor är bidrag och 200 kronor lån.

- Hyresgarantier. Många hyresvärdar ställer ekonomiska krav eller krav på fast anställning för att hyra ut lägenheter. Ett statligt bidrag införs till kommuner som vill använda sig av hyresgarantier för att underlätta för ungdomar, men också andra med tillfälliga anställningar, att få en lägenhet. 100 miljoner kronor per år avsätts. Det beräknas räcka till cirka 20 000 garantier årligen.

- Fler studentlägenheter. 100 miljoner kronor 2007 och 50 miljoner kronor 2008 avsätts till investeringsbidrag till studentlägenheter vilket beräknas leda till ytterligare 1 300 studentlägenheter.

Tandvård

- Cirka 200 kronor för ett besök hos tandläkaren var artonde månad. I vårpropositionen avsätts resurser för ett första steg i en tandvårdsreform. Ett grundstöd på 500 kronor införs under 2007 så att alla kan besöka tandvården var artonde månad till samma kostnad som ett läkarbesök. En undersökning ska kosta maximalt 200 kronor när reformen är genomförd.

Integration

Regeringen och samarbetspartierna presenterar flera åtgärder för att förbättra möjligheterna till utbildning och arbete för kvinnor och män med utländsk bakgrund:

- 100 skolor - 1 000 resurspersoner. För att förbättra elevernas resultat i skolan ska 1 000 resurspersoner med utländsk bakgrund anställas på skolor i segregrade områden. De ska fungera som stöd i

undervisningen och bidra till att fler ungdomar kan gå ut skolan med fullständiga betyg.

- Snabb etablering av nyanlända invandrare. Arbetsförmedlingen får ett sammanhållet ansvar för att nyanlända invandrare snabbt kommer i arbete. Försöksverksamheten startar den 1 juli 2006 som ett geografiskt avgränsat försök under två år.

- Ökade bidrag till antidiskrimineringsbyråer.

- Ökat stöd till kommunerna. Kommuner som tar emot dem som nu har fått permanent uppehållstillstånd med den nya asyllagen får ökat stöd för att kunna erbjuda en bra introduktion och jobb eller utbildning. Totalt anslås cirka 600 miljoner kronor 2006 till en kommunstimulans för att öka antalet kommunplatser. Dessutom ökas schablonersättningen från 2007.

Företag och tillväxt

Regeringen och samarbetspartierna vill stärka företagsklimatet, särskilt för småföretagen, och föreslår följande:

- Almi får extra resurser. 70 miljoner kronor från 2007.

- Vinnova får ytterligare 100 miljoner kronor 2007 och 2008 för att satsa på programmet "Forska&Väx" som riktar sig till småföretag.

- Främja invandrades företagande. Stora satsningar görs på invandrade svenskars företagande, via Internationella Företagarföreningen (IFS) och Almi. Det handlar om 20 miljoner kronor extra per år.

- Landsbygdsutveckling. Omfattningen på nästa miljö- och landsbygdsutvecklingsprogram för 2007 till 2013 kommer att vara större än det nuvarande programmet. Programmet kommer bland annat att innehålla satsningar riktade till småföretag.

Bekämpa hemlösheten

Samhällets insatser för att bekämpa hemlösheten måste förbättras. Regeringen och samarbetspartierna föreslår bland annat följande åtgärder:

- Personliga ombud. För att motverka och förebygga hemlöshet bland psykiskt funktionshindrade föreslås en ökning av insatsen personliga ombud med 20 miljoner kronor per år 2007 och 2008.

- Nya insatser mot hemlöshet. Resurserna till Socialstyrelsen ska öka med 23 miljoner kronor 2007 och 33 miljoner 2008 för att bidra till projekt mot hemlöshet.

Skatter

- Begränsningsregeln i fastighetsskatten ska även gälla fritidshus. Begränsningsregeln ska också ändras så att hushåll som idag får del av begränsningsregeln, men som har fastigheter som taxeras för mer än 3 miljoner kronor, kan få lägre fastighetsskatt även på denna del. Förslagen ska gälla retroaktivt från den 1 januari 2006.

- Grön skatteväxling. Den avskaffade koldioxidskatten för den handlande sektorn senareläggs till den 1 januari 2007.

Kontakt

Anette Törnqvist

Pressekreterare hos Pär Nuder

08-405 14 86

070-548 76 80

e-post till Anette Törnqvist, via registrator

[DN om budgetpropositionen 060406 sid10:](#)

[Nuder & co sätter press på de borgerliga](#)

Bilden av en framtida vänsterregering efter valet var viktigare än innehållet när vårbudgeten förhandlades fram. Nu har de borgerliga fyra veckor på sig att visa att de kan framstå som ännu mer enade.

Nattmanglingar, hot om avhopp, dramatiska omröstningar i parti-styrelserna och glåmiga förhandlare med stela leenden är den bild vi vant oss vid från åren av samarbete mellan regeringen, vänsterpartiet och miljöpartiet. Men på onsdagen hade förhandlingstiden inte ens gått ut när finansminister Pär Nuder kunde kalla till presskonferens.

Förändringen syns också tydligt i förhandlingsresultatet. Vänsterpartiet och miljöpartiet har bara fått en tummetott av sina viktigaste förslag:

- Miljöpartiet krävde en höjning av studiebidraget med 1 000 kronor i månaden. Det blev 100.
- Vänsterpartiet krävde 10 000 nya plusjobb. Det blev 1 000.

I tidigare budgetförhandlingar skulle partiernas förhandlare blivit nedröstade av sina partiledningar om de gjort sådana eftergifter. Men nu var båda partierna uppenbarligen främst inriktade på att visa upp sin regeringsduglighet

DEN STORSTA EFTERGIFTEN från regeringen verkar vara löftet om att ge nya instruktioner till Skatteverket för att stoppa jakten på småföretag med så kallad överlikviditet, kallad lex Uggla. Vad löftet innebär i praktiken är oklart. Men hotet om att få samtliga andra riksdagspartier emot sig och risken det skulle växa till en ny Pomperipossa-affär fick Nuder att göra avsteg från sina principer. Protester från bland andra författare som Henning Mankell kunde annars ha fått samma konsekvenser som när Astrid Lindgren gick till storms mot regeringen inför förlustvalet 1976.

MEN VISST INNEHÅLLER vårbudgeten även en del satsningar. Till en total kostnad på 6 miljarder kronor i år, enligt Pär Nuder.

Det kanske mest överraskande är löftet om en miljard till landsbygdsutveckling. Den socialdemokratiska regeringen har tidigare varit

kallsinnig till att ens ta emot allt EU-stöd som går att få ut till svenska landsbygden, just för att det förutsätter även svenska statliga pengar.

Omsvängningen får ses som en utsträckt hand från socialdemokraterna till miljöpartiet i dragkampen med centerpartiet och kristdemokraterna om glesbygdsrösterna.

De inströmmande extramiljarderna till statskassan underlättade säkerligen också förhandlingsklimatet om vårbudgeten. De tre partierna använder det till att satsa på viktiga målgrupper som unga och äldre. Förstagångsväljarna är ovanligt många i höstens val, och de unga väljarna utgör traditionellt en stor andel av vänsterpartiets och miljöpartiets röster.

De förslag för till exempel studenterna som partierna fått backing på i förhandlingarna kan också tas upp på nytt i valmanifesten som ett sätt att profilera partierna i kampen om vänsterväljarna. Regeringspartiet kommer säkerligen också att komma med en betydligt mer omfattande reformlista i sitt valmanifest i augusti.

NU ÄR DET UPP TILL bevis för den borgerliga alliansen. För även om vårbudgeten inte innehåller några nya stora politiska satsningar har valrörelsen utvecklats till en tävling om vilket politiskt block som är bäst på att samarbeta, uttolkat mest regeringsdugligt.

Finansminister Pär Nuder kommer i riksdagen den 18 april, när första debatten hålls om budgeten att peka på regeringsalliansens många budgetuppgörelser och efterlysa de borgerligas gemensamma alternativbudget.

De senaste veckornas öppna gräl mellan de borgerliga partierna om buggning och landsbygdsminister, ökar också pressen på dem att demonstrera att de är på väg att fördjupa sitt samarbete. Och den viktigaste tvistefrågan är fastighetsskatterna .

När dessutom vårbudgeten innehåller en del mindre ändringar av fastighetsskatten ökar pressen på de borgerliga att nå en egen uppgörelse i just den frågan. Det lär bli en hård intern dragkamp mellan kristdemokraterna och de tre andra borgerliga partierna, för att försöka nå en uppgörelse före den 3 maj, då oppositionspartierna ska lämna sina svar på regeringens budgetförslag.

HENRIK BRORS

henrik.brors@dn.se 08-7381212

DN 060406 sid10:

Goda tiderna gav snabb uppgörelse

Vänstern släppte krav på högre studiemedel och fler plusjobb för unga.

Efter rekordsnabba förhandlingar kom regeringen på onsdagen överens med samarbetspartierna vänstern och miljöpartiet om vårbudgeten. Vänsterpartiet godtog till slut regeringens förslag att höja studiemedlen med 300 kronor i månaden. Trots att partiet krävt 1500 kronor.

-Vi hade gärna sett att man tagit ytterligare steg i den här reformen. Vi ansåg att det fanns ett utrymme för att ytterligare förstärka studenternas ekonomi. När vi bedömde helheten accepterade vi budet, förklarade vänsterns förhandlare Alice Åström.

-Detta är en rimlig höjning av studiemedlen, dels i förhållande till vad ekonomin tål, dels i förhållande till andra utsatta grupper, ansåg finansminister Pär Nuder.

De tre partierna förklarade sig alla nöjda och tyckte att årets budgetförhandling hade löpt bättre än någonsin. En förklaring till den snabba uppgörelsen var enligt finansminister Nuder landets goda ekonomi. Han radade upp siffra på siffra för att stryka under styrkan i sin bedömning. Ökad tillväxt på 3,6 procent i år och dessutom 80 000 nya jobb var enligt honom själva grunden för vårbudgeten.

VÅR AMBITION HAR VARIT att förstärka allt det här utan att ekonomin äventyras på något sätt. Den här gången har inte utgiftstaket varit den stora restriktionen i förhandlingarna. Det har inte hänt sedan taket infördes 1997, slog han fast.

I ÅRETS FÖRHANDLINGAR har man, enligt finansministern, kunnat prioritera bland reformerna och inte som tidigare varit tvungen att välja bland nedskärningarna. Sedan pekade han ut de fem prioriterade områdena: utbyggnad av äldreomsorgen, satsning på unga,

nyttandvårds reform, ökade anslag till integrationen och satsning på näringslivet.

-Vi finansierar de nya reformerna med de fallande kostnaderna för ohälsan, hävdade Nuder.

Miljöpartiet var speciellt nöjt med en miljard till landsbygdsutveckling med inriktning på miljö- och energiåtgärder. Så också stödet till hem lösa.

- Man har aldrig förr gjort en lika stor satsning på hemlösheten, kommenterade miljöpartiets förhandlare Yvonne Ruwaida.

Vänsterns Alice Åström medgav att partiet först gått ut med ett krav på 10 000 nya plusjobb för unga.

- När vi tittade på hur stora grupper som skulle kunna falla inom den här kategorin var det inte rimligt med 10 000 nya plusjobb. Vi gick in med ett bud på tusen plusjobb till regeringen och det fick vi full utdelning på, var hennes kommentar.

Pär Nuder medgav att regeringen tagit intryck av kritiken och gett med sig om beskattning av de så kallade överlikviderna i onoterade aktiebolag, vanligen kallad lex Ugglå. Inför hotet att förlora i riksdagen blir det från och med nästa år ingen förmögenhetsskatt på dessa pengar.

-Det är en kostnad på 27 miljoner kronor, meddelade Yvonne Ruwaida.

LARS-INGMAR KARLSSON

lars-ingmar.karlsson@dn.se 08-73810 59

FOTNOT: Lex Ugglå kom till i september i fjol då Skatteverket upp-taxerade Magnus Ugglå och hans bolag UgglyMusic för 14,3 miljoner kronor som samlats på hög i bolaget.

DN 060406 sid11:

Tyngda studenter inte nöjda

Det räcker inte, anser en grupp studenter från Sveriges förenade studentkårer om regeringens förslag att ge studenterna 300 kronor mer i plånboken varje månad.

-Att studera ska inte vara en klassfråga, säger Maria Noleryd, som står med ett plakat utanför finansdepartementet och protesterar mot att det inte blev en större satsning på landets studenter i vårbudgeten. Hon har tagit ledigt från sina studier i nationalekonomi i Lund för att arbeta för Sveriges förenade studentkårer, SFS.

-I dagsläget känner jag inte någon som klarar sig utan tillskott från föräldrar eller extrajobb - själv har jag jobbat mycket på krogen, berättar hon.

Hon pekar på att bostadskostnaderna ofta är höga för studenter. Hennes studentlägenhet i området i Lund kostar 3 818 kronor i månaden. -Området heter Studentlyckan, tillägger hon med viss ironi.

BREDVID HENNE STÅR Kristoffer Burstedt från Södertörns högskola som menar att situationen har försämrats rejält de senaste femton åren.

-Folk löser det genom att jobba, bo kvar hemma eller avstå från att köpa kurslitteraturen. Så borde det inte behöva vara, tycker han.

- I och med att många jobbar extra förlängs studietiden med flera år, så det stämmer inte längre att studietiden bara är ett par år och att man sedan kan komma ut och tjäna massa pengar, säger Maria Noleryd.

-Jag känner väldigt få som har blivit rika på att plugga, menar hon. Maria Noleryd anser att regeringens tomma prat om att satsa på ungdomar och utbildning rimmar illa med den ekonomiska politik som förs.

Om Niclas Sigholm från Chalmers i Göteborg fick rikta ett par ord till finansminister Pär Nuder skulle det vara följande:

-Öppna ögonen och ta de här problemen på allvar - studenter ska inte behöva vara fattiga.

LISA BERGMAN

lisa.bergman@dn.se 08-7381520

DN 060406 sid11:

Budgeten en chans för fler flyktingar

Vårbudgeten öppnar för att fler asylsökande än väntat får stanna i Sverige. Kommunernas anslag för flyktingmottagning höjs. Dessutom finns politiska signaler i budgeten om generösare prövning, detta för dem som ansökt enligt den tillfälliga asyllagen.

I höstas höll budgetförhandlingarna på att spricka på flyktingfrågan. Resultatet blev den tillfälliga lagen som gällde till i fredags, framdriven av miljöpartiet och vänsterpartiet.

Av de cirka 30 000 som sökt asyl enligt den lagen återstår närmare hälften ännu att pröva. Migrationsverkets senaste prognos är att cirka 65 procent får stanna.

Men det kan bli fler, bedömer vänsterpartiets Kalle Larsson. Den schablonersättning som kommunerna får för flyktingmottagning höjs under detta år med drygt 600 miljoner kronor

- I DEN SUMMAN FINNS det ekonomiskt utrymme för att ytterligare minst tre tusen kan få stanna av dem som sökt enligt den tillfälliga lagen, säger Kalle Larsson.

Även under 2007 och 2008 höjs schablonersättningen med sammanlagt cirka 240 miljoner.

Migrationsverket får ytterligare nära 800 miljoner kronor i år för utredningar, tolkar med mera för dem som sökt enligt den tillfälliga lagen. En fråga som v och mp drivit i budgetförhandlingarna är att fler måste få stöd av offentliga biträden. Minst 25 miljoner ska gå till fler sådana.

I höstas ansågs inte flyktingfrågan höra hemma i budgetförhandlingarna, enligt regeringen. Nu finns den tillfälliga asyllagen delvis återgiven i vårbudgeten.

KARI MOLIN

kari.molin@dn.se 08-73811 58

DN 060406 sid11:

Alliansen ser förslaget som spretigt

Inga åtgärder mot arbetslösheten och spretiga förslag på allehanda områden, säger de borgerliga partierna om regeringens vårbudget.

Svenskt Näringsliv och Villaägarnas riksförbund är också kritiska.

-Det var 1,5 miljoner människor som inte gick till jobbet i morse, men regeringens politik stannar vid 1 000 nya plusjobb för ungdomar, säger moderaternas ekonomiske talesman Mikael Odenberg. Åtgärder som gör det mer lönsamt att arbeta eller att starta företag lyser med sin frånvaro.

Roger Tiefensee, ekonomisk talesman för centern, säger att ungdomsarbetslösheten är det värsta exemplet på att regeringen står tomhänt.

- 1 000 plusjobb när 146 000 ungdomar står utan jobb, säger Roger Tiefensee. Och plusjobben är till sin karaktär tillfälliga, utan trygghet: ingen a-kassa, ingen sjukförsäkring, ut i kylan efter två år.

KARIN PILSÄTER, kollegan i folkpartiet, menar att de 300 miljonerna i bidrag till småföretag var ett stort nummer redan i höstas och att vårpropositionen även i övrigt innehåller en del gamla pengar. Annars är det mycket pillande och lite riktlinjer för den ekonomiska politiken, tycker hon:

- Det beror i sin tur på att det röd-gröna laget inte har någon gemensam vision om framtiden, de är inte på väg någonstans.

Mats Odell, kd:s ekonomitalesman, anser liksom sina borgerliga vänner att regeringen gasar kraftigt trots en god konjunktur. Tillfälliga

skatteinkomster från höjda priser på aktier och fastigheter skickas i väg åt alla håll, enligt Odell.

-Trots ett mycket gynnsamt konjunkturläge går de offentliga finanserna precis ihop. Och det finns inget annat land som får ut så lite nya jobb per tillväxtenhet som Sverige, säger Odell.

Fp tycker att det är bra med höjda studiemedel, m vill också öka pensionärernas bostadstillägg men mer än regeringen, c gillar landsbygdsatsningen. Men Mats Odell tycker att det bästa med vårbudgeten är att den kan vara socialdemokraternas sista på ett tag.

SVENSKT NÄRINGS LIV RIKTAR in sin kritik mot bristen på förslag som skulle göra det lättare för företag att anställa. Fler bidrag till småföretag är däremot inget som förbättrar företagsklimatet, heter det.

Och Villaägarnas riksförbund suckar över den marginella justering av fastighetsskatten som regeringen lovat göra.

-Åtgärderna är för små för att de som har låga inkomster men bor i högtaxerade områden ska kunna bo kvar, säger Joacim Olsson, vice förbundsdirektör i Villaägarnas riksförbund.

-Att man måste införa ännu en begränsningsregel visar på det stora systemfelet. Skatten är felkonstruerad och måste avvecklas. Men finansdepartementet tycker att det inte är synd om den som bor i ett högtaxerat hus, oavsett vilken inkomst man har.

GUNNAR JONSSON

gunnar.jonsson@dn.se 08-7381183

Pensionärer med låga inkomster.

I regeringens pressmeddelande står det:

“Höjt bostadstillägg för pensionärer. Ersättningen höjs från 91 till 93 procent av bostadskostnaden upp till taket som är 4 850 kronor i månaden. Höjningen träder i kraft retroaktivt från den 1 april 2006.”

Det är gott och väl, men det finns pensionärer som socialdemokraterna, vänsterpartiet och miljöpartiet nonchalerar: de med fritidshus.

Äntligen får pensionärer med fritidshus del av begränsningsreglerna för fastighetsskatten: Enligt pressmeddelandet:

“Begränsningsregeln i fastighetsskatten ska även gälla fritidshus. Begränsningsregeln ska också ändras så att hushåll som idag får del av begränsningsregeln, men som har fastigheter som taxeras för mer än 3 miljoner kronor, kan få lägre fastighetsskatt även på denna del. Förslagen ska gälla retroaktivt från den 1 januari 2006.”

Hur reglerna för fastighetstaxeringarna kommer att se ut har man ännu inte fått veta. Föhhoppningsvis ska de bli till nytta för pensionärer med låga inkomster. Men det finns mera som gör livet svårt för dem

I reglerna för pensionärernas bostadstillägg står, att taxeringsvärdena för fritidshus ska påverka, dvs öka den inkomst som ligger till grund för avtrappning av bostadstilläggen. Med de ökningarna av fastighetspriserna som skett under åren är nu taxeringsvärdena på fritidshus ofta mycket höga, så höga att de väsentligt minskar bostadstilläggen, så att de t o m kan falla bort helt.

Pensionärer med låga inkomster kan inte leva på pensionerna, de är helt beroende av bostadstilläggen för att kunna existera. Det har i många år varit en stor orättvisa, att pensionärer med fritidshus måste se bostadstilläggen minskade medan pensionärer som bor permanent i småhus fått behålla sina bostadstillägg.

I samband med småhus finns två sätt att bo.

(8 april 2004).

Det ena sättet är att man bor i en villa, och vanligen är en sådan tämligen rymlig och större än det minsta rimliga. Reglerna för bostadsbidrag till villaboende är generösa. Garage, bilplats stor källarevåning od räknas inte som förmån.

Det andra sättet är att man bor i en liten hyreslägenhet och har ett fritidshus vid sidan om för kontakt med naturen. Den som bor i villa får bostadsbidrag för den stora bostaden, den som har fritidshus får inget bostadsbidrag för fritidshuset.

Pensionärer med låga inkomster, med fritidshus kan räknas ha haft dem under en stor del av livet, troligen ofta byggt dem själva långt tillbaka i tiden och huset ingår i levnadsättet. De har ådragit sig stora taxeringsvärden på grund av att andra sålt hus dyrt. Budgeten tillåter bara en liten billig permanentbostad-hyreslägenhet. Det är inte troligt, att nyblivna pensionärer med BTP skaffar fritidshus.

Taxeringsvärdena har höjts så att fastighetsskatterna stigit. Pensionärerna med inkomster i skikt som ger bostadstillägg har svårt betala dessa höjningar, än mindre betala minskningar av bostadstilläggen. Fritidshuset är vanligen sådana att de bebos bara en del av året. Tillsammans med andra pålagor på fritidshuset blir det en dryg kostnad räknat per boendemånad, och man kan räkna med att fritidshusägare i inkomstskikt med bostadsbidrag måste sänka sina hushållskostnader mer än rimligt för att kunna ha råd ha husen om det överhuvudtaget är möjligt att ha dem kvar.

Taxeringsvärdena i fritidshuset är fiktiva värden, som inte motsvaras av några verkliga inkomster. Enda sättet att få ut några pengar från fritidshuset är att sälja dem. (En pensionär med låg inkomst får

vanligen inte låna på husen). Men det är olämpligt att genom minskning av bostadsbidragen för fritidshusägare tvinga dem att sälja husen. De bör få ha den stimulans som fritidshusen ger. Det finns i så fall lika goda skäl att på samma sätt sänka bostadstilläggen för dem som bor i villor.

Jämför två fall för ensam pensionärer med låga inkomster:

1) pensionär som bor i en liten hyreslägenhet och har ett genomsnittligt fritidshus med taxeringsvärde 460 000. Inget på banken. På grund av fritidshuset minskas bostadstillägget: Fritidshuset anses ge en inkomst på 15% av 360 000 = 54 000. Bostadstillägget minskas med 62% av 39300 = 24366 plus 50% av 14700 = 7350, Summa bidragsminskning. 31 716 kr. Ingen reduktion av fastighetsskatten.

2) pensionär som permanentbor i en villa med samma eller högre taxeringsvärde. Ingen minskning av bostadstillägget. Men reduktion av fastighetsskatten med uppemot 3000 kr om taxeringsvärdet är 762000 kr = genomsnitt för permanentboendehus.

Skillnaden till fritidshusägarens nackdel är i runda tal 35 000 kr per år. För pensionären med fritidshus innebär det katastrof, pensionären kan inte öka sina disponibla inkomster genom förvärvsarbete eftersom det intjänade till nära 100 % försvinner i skatt och minskning av bostadstillägg.

I 1990 års skattereform ändrades kapitalinkomstbeskattningen.

Bl a infördes regler om kapital som ska påverka pensionärernas bostadstillägg, BTP. **Efter den 1 januari 1990** gällde att förmögenhet i form av privatbostadsfastighet eller privatbostad inte skulle påverka inkomstberäkningen för bostadstillägg om bostaden beboddes av pensionären:

“Ett småhus eller en bostadsrätt pensionären bor permanent i och som pensionären söker bostadstillägg för skall således inte påverka årsinkomsten och därmed inte heller minska bostadstilläggets storlek. Inte heller skuld på sådan bostad påverkar inkomstberäkningen. **När det gäller privatbostadsfastighet eller privatbostad som pensionären inte bebor men har för privat bruk (fritidsfastighet) gäller samma regler, dvs. inte heller sådan bostad påverkar inkomstberäkningen”**

En orsak till att fritidsfastigheter var undantagna från inkomstprövningen var att en sådan fastighet inte inbringar någon verklig inkomst. Det ansågs rimligt att utforma inkomstprövningen i större utsträckning med hänsyn till faktisk inkomst än med hänsyn till möjlig inkomst, det var önskvärt att göra inkomstprövningen efter faktisk inkomst.

1995 föreslog regeringen att skärpningsregeln skulle tas bort.

I reglerna för pensionärernas bostadstillägg finns en skärpningsregel som innebär att avtrappningen av bostadstillägget vid ökad inkomst ska ökas på med en fiktiv inkomst från kapital, dvs kapital antages ge en viss inkomst vare sig det ger inkomst eller ej.

I mitt brev till bl a statsministern den 10 mars 1995, med sidorna 1926-1952 behandlade jag pensionärsproblem. Regeringen föreslog vid den tiden vissa försämringar för pensionärerna, men föreslog också, att den skärpningsregeln i bostadstilläggsystemet skulle tas bort.

Som kapitalinkomster räknades 5% av kapitalen plus (skärpningsregeln) 10% av kapital över 75000 för ensam. Dessa 10% skulle alltså avskaffas, vilket var ett bra förslag. Men okunniga programmakare på TV (med höga löner och besserwisser i blicken) förstod inte pensionärsproblemen och menade att det inte var bra.

Resultatet av deras ingripande blev, att centerpartiet förhindrade borttagandet av skärpningsregeln.

Vid denna tid gällde fortfarande reglerna om att taxeringsvärden på privatbostäder, inklusive fritidshus, inte skulle påverka bostadstillägget.

Dråpslaget kom i prop 1995/96:150 och 1996/97:1, mot pensionärer med fritidshus.

Regeringens föreslog att i inkomstunderlaget för pensionärernas bostadstillägg skulle läggas in taxeringsvärdena för pensionärernas fritidshus .

Regeringen angav i sin proposition att förslaget om fritidshusen ska inbringa staten 200 miljoner kr, men inga redovisningar fanns om hur det beräknats och det fanns inget om konsekvenser i individuella fall.

I intervju av Thomas Hempel i P1: statsminister Göran Persson sa, att han var beredd dra tillbaka förslagen

Intervjun sändes i P1 den 17 april 1996 kl 6.15, kl 6.40, kl 7.20, kl 8.03, 9.04 och förmodligen fler gånger än så.

Beträffande förslagen om pensionärernas bostadsbidrag sa statsministern Göran Persson bl a : ”Jag önskar att vi kunde ha detta gjort....Skulle man hitta en annan metod att ta ut detta i form av besparingar är jag övertygad om att vi är öppna för det.”

Men det blev inga förbättringar av regeringens förslag.

I prop 2000/01:140 blev det istället ytterligare försämringar. Propositionens titel: Reformerade regler för bostadstillägg till pensionärer m fl.

Kommentarer 2002:

I propositionen 2000/01:140 : Skärpningsregeln för kapital höjs från 10% till 15%, dvs en ökning till 150% av nuvarande, avtrappningsfaktorn för botilläggen höjs från 40% till 62%, dvs en ökning till 155% av nuvarande. Avtrappningsfaktorn för kapital stiger i propositionen till 155% av 150% av nuvarande till 232,5% av nuvarande, dvs avtrappningsfaktorn ökar till mer än det dubbla.

Kapital i pensionärernas privatbostäder (villor för permanentboende och fritidshus) bör ej påverka bostadstillägget. Skärpningsregeln kommer då att ha betydelse för kapital på bank o d.

Förmögenhetsgränsen 75000 för ensam för skärpningsregeln sattes 1975 då penningvärdet var större än nu. KPI 1975 var 347 (1949=100%), i april 2002 272,9 (1980=100) = 272,9x5,71= 1558 (1949=100), dvs 4,49 gånger större än 1975. En uppräknig av förmögenhetsgränsen efter KPI skulle i april 2002 ge ca 337 000 för ensam och ca 539 000 för två makar.

Förmögenhetsgränsen för skärpningsregeln bör för ensam vara minst 337 000, säg minst 350 000. Bättre är att slopa skärpningsregeln helt, så som regeringen var inne på 1995.

Man bör komma ihåg att pensionärer med BTP har enormt höga margineffekter för pensioner, ca 93%, och för arbetsinkomster kan de gå upp över 100%.

Icke-pensionärer och pensionärer med höga inkomster (utan BTP) betalar 30% kapitalinkomstskatt medan pensionärer med låga inkomster nödgas betala många hundratals procent av en kapitalinkomst i skatt och minskning av BTP.

I regeringens proposition 2001/02:140 ökas låginkomstpensio-

närernas kapitalinkomstbeskattning (skatt och bidragsminskning) till mer än det dubbla.

Det rimmar dåligt med det nyligen antagna socialdemokratiska partiprogrammet, där det talas om solidaritet o d, som borde omsättas i praktisk handling när det gäller låginkomstpensionärerna:

“Socialdemokratin vill forma ett samhälle grundat på demokratins ideal och alla människors lika värde. Fria och jämlika människor i ett solidariskt samhälle är den demokratiska socialismens mål....

Detta gemensamma bästa förutsätter solidaritet. Solidaritet är den sammanhållning som kommer ur insikten att vi alla är ömsesidigt beroende av varandra, och att det samhälle är bäst, som byggs i samverkan i ömsesidig hänsyn och respekt.” Och så vidare.....

Avtrappningen för fritidshus kan ses som en extra fastighets-skatt.

Skärpningsregeln innebär att 15% av taxeringsvärdena ska tas upp och botillägget minskas med 62% av det, dvs botillägget minskas med 9,3% av taxeringsvärdet. Om den vanliga fastighetsskatten är 1,2 % blir summa fastighetsskatt i förekommande fall för pensionär med fritidshus $1,2+9,3= 10,5\%$, dvs 9 gånger så mycket som den vanliga fastighetsskatten.

(2002 var fastighetsskatten 1,0% . Summa fastighetsskatt i förekommande fall för pensionär med fritidshus $1,0+9,3= 10,3\%$, dvs 10 gånger så mycket som den vanliga fastighetsskatten.)

Kommentar 051122.

Vid fastighetstaxeringarna av småhus som påbörjats hösten 2005, då husägarna fått taxeringsförslag, har det visat sig att höjningarna i många fall är mycket stora, inte ovanligt med ökning uppemot 200%.

Med genomsnittligt fritidshus med taxeringsvärde 460 000 (2004): En ökning 200% innebär en ökning av fastighetsskatten med 9200 kr.

Utdrag ur brev till statsminister Göran Persson

040408. (Brevet har sidorna 3548-3557 +3377-3459)

Vad som just nu bör göras för pensionärer födda 1937 eller tidigare. Det mest angelägna nu är att ändra reglerna för pensionärer med låga inkomster och fritidshus:

*** Det första som behöver göras är att ta bort regeln i bostadstillägssystemet som medför att taxeringsvärden för fritidshus påverkar bostadstilläggen. Det lär kunna ordnas mycket lätt genom följande strykningar i Lag (2001:761) om bostadstillägg till pensionärer m.fl.:**

“16 § Tillägg till den bidragsgrundande inkomsten skall göras för förmögenhet beräknad per den 31 december året före det år då ansökan om bostadstillägg görs enligt vad som anges i denna paragraf och 17 §.

Som förmögenhet räknas den skattepliktiga förmögenheten enligt lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt, beräknad med bortseende från värdet av sådan privatbostadsfastighet eller privatbostadsrätt som avses i 2 kap. 13 respektive 18 § inkomstskattelagen (1999:1229) (strykes: ~~och som utgör den sökandes permanentbostad~~) samt skulder med säkerhet i denna egendom. För sökande som har sin bostad i särskild boendeform skall detsamma gälla i fråga om värdet av privatbostadsfastighet eller privatbostadsrätt (strykes: ~~som utgör permanentbostad~~) för den sökandes make”.

Strykningarna bör gälla åtminstone pensionärer födda 1937 eller tidigare och gälla snarst möjligt, förslagsvis från 1 juli 2004.

Exempel på missförhållanden i fall med fritidshus. :

Pensionärerna med de lägsta inkomsterna 2004 och med ett fritidshus med genomsnittligt taxeringsvärde för fritidshus.

Sammanställning av resultatet. Ensam med lägsta pension 85 729 kr och med fritidshus.

Fastighetsskatt	4 600 kr
Minskning bostadstillägg	<u>31 716</u>
Summa	36 316
Utan fritidshus överskott	<u>6 191</u>
Med fritidshus underskott	30 125 kr
Drift och underhåll säg	<u>5 400</u>
Underskott	<u>35 125 (Betalar inkomstskatt 20544+fast.sk=25144 kr)</u>

Utan minskning av bostadstillägget skulle överskottet 6191 kr räcka till fastighetsskatten och till 1591 kr för drift och underhåll.

Fall med ensam pensionär med fritidshus och inkomst 50 000 kr högre än lägsta pension

Underskottet blir 112674-95321=17353 kr och samtidigt betalas 40408 kr i skatter.

* I systemet för fastighetsskatter bör reduktion av fastighetsskatt gälla också åtminstone för fritidshus som pensionärer födda 1937 eller tidigare har, och som permanentbor i bostad med hyresrätt od. Detta bör kunna träda i kraft 1 juli 2004.

(Efter omtaxeringarna 2005 blir det ännu värre)

* Dessutom bör genomföras andra ändringar.

* I systemet för bostadstilläggen bör förmögenhetstillägget på 15% (den s k skärpningsregeln) tas bort eller minskas till högst 10%. Om ett förmögenhetstillägg ska vara kvar bör beloppsgränserna åtminstone motsvara den nivå som gällde 1975 och som efter uppräknings efter prisutvecklingen sedan dess år 2005 blir 370 000 kr per pensionär.

10% och 370 000 kr kan gälla som ett första steg och borde kunna träda i kraft 1 januari 2005 åtminstone för pensionärer födda 1937 eller tidigare.

* I systemet för bostadstilläggen bör man mildra minskningen av tilläggen som är en följd av kapitalinkomster. Med de låga räntorna på sparmedel, vanligen lägre än inflationen, medför skatten 30% att kapitalets realvärde minskar, med minskning av bostadstilläggen minskar det ännu mer. Pensionärer i det nedre avtrappnings-skiktet har marginaleffekt 87-97% på pensionsinkomster, dvs får behålla mycket litet av ATP-pensionen. Att då dessutom minska tilläggen 62% av kapitalinkomsterna verkar förföljelse, det borde bort. För pensionärer födda 1937 eller tidigare bör fr o m 1 jan 2005 som ett steg till förbättringar införas ett fribelopp för kapitalinkomster på 10 000 kr.

* Marginaleffekterna av pensionsinkomster är i många fall mycket höga, isynnerhet vid låga pensioner. Systemet med två avtrappningsfaktorer 62% och 50% medför högre marginaleffekter, upp till 97,2%, vid lägre än vid högre pensioner, vilket inte är bra. Det medför också att marginaleffekten för kapitalinkomster blir högre vid lägre inkomster, vilket inte heller är bra.

De som har bostadstillägg bör helst ha samma marginaleffekt och ska det vara någon skillnad bör det vara lägre marginaleffekt vid lägre pensioner, inte lägre vid högre pensioner. Jag har gjort ett förslag med bara en faktor på 57%, som finns redovisad i mina utredningar nu.

Maximalt bostadstillägg för ensam avtrappas då mellan inkomster 85281 och 171492 och för make mellan 76046 och 119162. Maken ligger längre ner i skatteskalen och får lägre skatter och marginal-effekter än ensam.

Bör kunna gälla åtminstone för pensionärer födda 1937 eller tidigare från 1 jan 2005.

*** Sven-Olof Lodin, fd professor i finansrätt, expert till Äldreberedningen och Carl-Johan Åberg, fd vd för AP-fonden, har påpekat att staten tar ut 24,26 procent i löneskatt på de arbetsinkomster som äldre personer har.** De menar att det medfört en helt oförsvarbar överbeskattning av pensionärerna. De menar att de pensionerades arbetsinsatser fortfarande är önskvärda, och föreslår, att löneskatten tas bort helt eller sänks till 10%.

Vill statsmakterna öka incitamentet för arbetsgivarna och de anställda att vara kvar i jobbet då bör avgiften sänkas till noll, att försvara sig med att man inte har råd att ändra löneskatten visar bara att man inte förstått eller velat förstå problemet, menar de.

Jag har undersökt hur löneskatten slår i ett litet fall där en pensionär har en utbetalad ATP-del på 36549 och av det får behålla 3576 kr (9,8%). Han vill bättra på sin ekonomiska situation och tar ett förvärvsarbete och tjänar 2000 kr. På det betalar han löneskatt(som sedan får dras av) och av de 2000 kronorna får han efter skatt och bidragsminskning behålla 43 kr. Marginaleffekten blir 97,9%

Sänks löneskatten till 10% får han behålla 50 kr, margineffekt 97,5%. Tar man bort löneskatten helt blir margineffekten 97,2%.

I det här fallet spelar det just ingen roll om man tar bort löneskatten eller ej för man kan räkna med att pensionären inte är så dum att han tar detta jobb om han är tvungen deklarerar det. Han försöker ordna det som ett svartjobb, men det går inte alltid att göra så.

Om det ska löna sig för pensionärer med bostadstillägg att förvärvsarbete legalt måste det rejäla tag i tilläggsystemet. Om pensionären i inkomstskikt med bostadstillägg tjänar 2000 kr måste han få behålla åtminstone hälften och med skatt 25,6-32-35,2% får inte tilläggsminskningen vara större än ca 18% eller ca en tredjedel av den ordinarie tilläggsminskningen. För pensionärer födda 1937 eller tidigare bör bara 30% av förvärvsinkomsten påverka bostadstillägget från 1 januari 2005.

*** Ensamma och makar.** Jag har under många år studerat hushållsbudgetar, pensioner och bostadstillägg för pensionärer. Vid lägsta pensionerna har det ibland blivit underskott, ibland överskott i budgetarna. Alltid har ensam pensionärer haft det sämre än make-pensionärer. År 2004 blir det små överskott för både ensamma och makar, men den ensamma får ett överskott som är 790 kr lägre per år än en make. (Gäller fall utan fritidshus.) Det beror på ett gammalt fel i det gamla pensionssystemet, där folkpensionerna för ensamma och makar inte varit väl avvägda med hänsyn till levnadskostnaderna. Felet har överförts i det nya pensionssystemet.

Under utredningen av det nya pensionssystemet har jag många gånger påpekat felet, men det har trots det införts i nya pensionssystemet. Lägsta pension för ensam skulle behöva ökas. Marginalskatten för ensams lägsta pension är 25,6%. Ökar man ensams pension med 3% av prisbasbeloppet ökar pensionen med 1179 kr, vilket efter skatt gör 759 kr.

Emellertid återkommer reglerna i det nya pensionssystemet i så många sammanhang att en regeländring för dessa 790-759 kr skulle kunna te sig som mer våld än nöden kräver. Därför krävs ingen regeländring nu, men problemet bör hållas i minnet till en dag då denna ändring kan göras tillsammans med andra ändringar.

Ensamma är alltså missgynnade vid lägsta pension. En annan skillnad finns också: på ATP-delen blir skatten lägre för makar än för ensamma därför att makarna har större del av inkomsten i skikt med låg skatt.

* **TV-licensen** är nu (2004) uppe i 1872 kr per år, och är en dryg post för dem med låga inkomster. Den är en orättvis skatt som missgynnar ensamstående. Den bör avskaffas för hushållen och ersättas med en kollektivlicens betald av staten.

* **Det finns förmodligen behov av fler förändringar** i reglerna för pensionärer, men här har framförts det viktigaste för pensionärer födda 1937 eller tidigare och som tillhör de enklaste fallen med bara tilläggspension, garantipension och bostadstillägg och som är friska med bara krämpor och funktionsdeltagningar i mindre omfattning som hör till åldern.

* De behövliga åtgärderna gäller mest bostadstilläggen och därmed mest kvinnor och är därför också jämställdhetsfrågor. Av dem med bostadstillägg är 82% kvinnor. Bostadstilläggens förtryck drabbar mest kvinnor.

Antal pensionstagare med ålderspension i december 2002

	Samtliga	Folkpension	Tilläggs-	Pensions-	Bostads-
		huvudförmån	pension	tillskott	stöd
KVINNOR	903 292	902 779	727 964	207 927	266 685
MÄN	687 336	686 427	664 113	43 554	59 804
KVINNOR					
OCH MÄN	1 590 628	1 589 206	1 392 077	251 481	326 489

(En något utförligare beskrivning finns på didorna 59-76 i "omr36-39k.pdf)

Kopia av brevet tillstatsministern 040408 gick till:

Finansminister Bosse Ringholm. Finansdepartementet

<registrator@finance.ministry.se>

Samordningsminister Pär Nuder. Statsrådsberedningen

<registrator@primeminister.ministry.se>

Socialminister Lars Engqvist. Socialdepartementet

<registrator@social.ministry.se>

Barn- och familjeminister Berit Andnor. Socialdepartementet

<registrator@social.ministry.se>

Folkhälso- och socialtjänstminister Morgan Johansson.

Socialdepartementet <registrator@social.ministry.se>

Jämställdhets- och demokratiminister Mona Sahlin.

Justitiedepartementet <registrator@justice.ministry.se>

Kulturminister Marita Ulvskog. Kulturdepartementet

<registrator@culture.ministry.se>

Socialdemokraternas partisekreterare.

"Socialdemokr. Partistyrelsen" <info@sap.se>

Vänsterpartiledare Lars Ohly. Vänsterpartiet

<vansterpartiet@riksdagen.se>

Miljöpartiets språkrör. Miljöpartiet <info@mp.se>

Moderatledare Fredrik Reinfeldt. moderaterna i riksdagen

<info@moderat.se>

Fp-ledare Lars Leijonborg. "folkpartiet@riksdagen.se"

<folkpartiet@riksdagen.se>

Kd-ledare Göran Hägglund. kristdemokraterna

<info@kristdemokraterna.se>

Centerledare Maud Olofsson. centerpartiet i riksdagen

<centerpartiet@riksdagen.se>

(Sidorna 3377-3459 gick den 8 februari 2004 till samma personer som detta brev, men beträffande v och kd till dåvarande partiledarna.

Efter detta har påminnelser senare gått ut.

Summa margineffekt 2004. (Från sid 3405)

Här gäller beloppsgränserna för bostadstillägg fall med maximalt tillägg.
Tabellen avser kommunalskatt, statlig skatt 200 kr tillkommer för alla.

Ensam.

Inkomst kr per år	Marginalskatt
16700- 58577	32%
58577-106896	25,6%
106896-121830	32%
121830-269991	35,2%
269991-	32%
	Minskning botillägg
- 85281 kr	0%
85281-124581	62%
124581-174129	50%
174129-	0%

Summa margineffekt

16700- 58577	32%
58577-85281	25,6%
85281-106896	25,6+62=87,6%
106896-121830	32+62 = 94%
121830-124581	35,2+62=97,2%
124581-174129	35,2+50=85,2%
174129-269991	35,2%
269991-291800	32%
291800-441300	32%+ statlig 20%
441300-	32%+ statlig 25%

Kvar efter skatt och bidragsminskning

85281 ger kvar = folkpension+ptillskott	
21615 x 0,124 = 2680 kr	För ATP-del
14934 x 0,06 = 896 kr	För ATP-del
2751 x 0,028 = 77 kr	För ATP-del
49548 x 0,148 = 7333 kr	För ATP-del

Make.

Inkomst kr per år	Marginalskatt
16700- 58577	32%
58577-106896	25,6%
106896-121830	32%
121830-269991	35,2%
269991-	32%
	Minskning botillägg
- 76046 kr	0%
76046-115346	62%
115346-115766	50%
115766-	0%

Summa marginaleffekt

16700- 58577	32%
58577-76046	25,6%
76046-106896	25,6+62=87,6%
106896-115346	32+62 = 94%
115346-115766	32+50 =82%
115766-121830	32%
121830-269991	35,2%
269991-291800	32%
291800-441300	32%+statlig 20%
441300-	32%+ statlig 25%

Kvar efter skatt och bidragsminskning

76046 ger kvar = folkpension+ptillskott
30850 x 0,124 = 3825 kr För ATP-del
8450 x 0,06 = 507 kr För ATP-del
420 x 0,18 = 76 kr För ATP-del

Det är anmärkningsvärt att de som har låg ATP har marginaleffekt ensam 87,6-94,2-97,2% medan de som har högre ATP har 85,2%. Makar: 87,6-94% respektive 82%. Om man sänkte marginaleffekten för bostadstilläggen till 57% i första skiktet skulle det bli ensam 82,6-89,2-92,2 för lägre ATP och 85,2 för högre, samt makar: 82,6-89% för lägre ATP och 82% för högre.

Ett alternativ med bara en faktor 57% för avtrappning av bostadstillägg. (Från sid 3406)

Ensam: Maximalt bostadstillägg 49140 kr (med hyra 4500 kr per månad) minskas med 57% av 39300 i det första avtrappningsskiktet =22401 kr. Återstår bostadstillägg 26739. Avtrappningen av det tar en inkomst på 46911 kr (57% av 46911 kr är 26739). Inkomstskikten blir:

Fribelopp	85281 kr
Första skiktet	39300 (85281-124581)
Andra skiktet	<u>46911</u> (124581-171492)
Summa inkomst	171492 kr (174129 i gällande system)

Make: Maximalt bostadstillägg 24576 kr (med hyra 4500/2 kr per månad) minskas med 57% av 39300 i det första avtrappningsskiktet =22401 kr. Återstår bostadstillägg 2175 kr. Avtrappningen av det tar en inkomst på 3816 kr (57% av 3816 kr är 2175). Inkomstskikten blir:

Fribelopp	76046 kr
Första skiktet	39300 (76046-115346)
Andra skiktet	<u>3816</u> (115346-119162)
Summa inkomst	119162 kr (115766 i gällande system)

Ensam. Skatt plus avtrappning bostadstillägg 57%.

Summa marginaleffekt		Kvar efter skatt och bidragsminskning	
16700- 58577	32%		
58577-85281	25,6%	85281 ger kvar=folkpension+ptillskott.Gällande	
85281-106896	25,6+57= 82,6%	21615 x 0,174 = 3761 kr	För ATP-del (2680)
106896-121830	32+ 57= 89%	14934 x 0,11 = 1643 kr	För ATP-del (896)
121830-124581	35,2+57= 92,2%	2751 x 0,078 = 216 kr	För ATP-del (77)
124581-171492	35,2+57= 92,2%	49548 x 0,078 = 3865 kr	För ATP-del ()
171492-174129	35,2%	2637 x 0,648 = <u>1709 kr</u>	För ATP-del (<u>7333</u>)
174129-269991	35,2%	Summa 11194 kr	(10986)
269991-291800	32%	Av inkomstökn. 12,6%	12,4%
291800-441300	32%+ statlig 20%		
441300-	32%+ statlig 25%		

Make. Skatt plus avtrappning bostadstillägg 57%.

Summa marginaleffekt		Kvar efter skatt och bidragsminskning	
16700- 58577	32%		
58577-76046	25,6%	76046 ger kvar=folkpension+ptillskott.Gällande	
76046-106896	25,6+57= 82,6%	30850 x 0,174 = 5368 kr	För ATP-del (3825)
106896-115346	32+ 57= 89%	8450 x 0,11 = 930 kr	För ATP-del (507)
115346-115766	32+ 57= 89%	420 x 0,11 = 46 kr	För ATP-del (76)
115766-119162	32+ 57= 89%	3396 x 0,11 = <u>374 kr</u>	För ATP-del (<u>2309</u>)
119162-121830	32%	Summa	6718 kr (6717)
121830-269991	35,2%	Av inkomstök. 15,6%	15,6%
269991-291800	32%		
291800-441300	32%+statlig 20%		
441300-	32%+ statlig 25%		

Marginalskatterna för de högsta inkomsterna är mycket lägre än effekterna vid tillägg 57%.

Ensam: Vid inkomst 174129 där avtrappningen är avslutad i gällande system blir efter skatt och bidragsminskning kvar av ATP-delen i gällande system 10986 kr och i förslaget med en avtrappningsfaktor 57% 11194 kr.

Make: Vid inkomst 119 162 kr där avtrappningen är avslutad i förslaget med avtrappning 57% blir kvar av ATP-delen efter skatt och bidragsminskning 6717 kr i gällande system och 6718 kr i förslaget med avtrappning 57%.

Med en enda faktor blir det smakligare marginaleffekter i de lägre inkomstskikten när faktorn minskas från 62 till 57%. Trots att avtrappningsfaktorn ökas från 50 till 57% i de högre inkomstlägena blir det totalt disponibla inte sämre där.

Maken ligger längre ner i skatteskalen och får lägre skatter och marginaleffekter än ensam.

Förmögenhetsskatten bör slopas.

En lämplig reform är att ta bort förmögenhetsskatten, något som länge önskats av näringslivet. Det kan kompenseras provisoriskt eller permanent med en höjning av bolagsskatten med cirka två procentenheter.

Johan Fall, Svenskt Näringsliv på Internet 2005-12-12.

“Sverige går inte i Finlands fotspår. Sverige hakar inte på Finland och slopar förmögenhetsskatten. Därmed fortsätter kapitalflykten, samtidigt som många svenska företag lider brist på kapital.

I går fattade Finlands riksdag beslut om slopad förmögenhetsskatt. Röstsiffrorna var 134-45. Finland gör därmed sällskap med Danmark, Island, Tyskland, Nederländerna, Österrike och Luxemburg som alla slopat skatten de senaste åren.

Av EU:s och OECD:s 40-talet medlemsländer återstår därmed bara Sverige och ytterligare fyra länder, som ännu har kvar skatten.

Förmögenhetsskatten orsakar kapitalflykt. Enbart förra året uppgick kapitalflykten till 83 miljarder kronor och över tiden är den sammanlagt över 1 000 miljarder kronor. Samtidigt visar undersökningar på kapitalbrist bland många mindre företag. Att följa Finlands exempel hade därför varit klokt.

I dag fattar Sveriges riksdag beslut om nya 3:12-regler. Detta innebär en del förbättringar, men på flera punkter sker också allvarliga försämringar.

Ett allvarligare problem, än försämringarna i 3:12-regelverket, är de beslut som den svenska riksdagen inte tar. Den utredning, som legat till grund för de nya 3:12-reglerna, hade bland sina förslag även med slopad förmögenhetsskatt. Förslaget finns dock inte med i regeringens proposition.”

Förmögenhetsskatten är en orättvis skatt, som bl a f d LO-ekonomen PO Edin velat ta bort. Det är lämpligt att ta bort den nu före valet, bl a därför att de nya taxeringsvärdena för småhusen stigit så mycket att det i många fall innebär katastrofliknande situationer för husägarna (vårt folk enligt Gunnar Sträng), dels högre fastighetsskatter och dels också förmögenhetsskatter. Att höja bolagsskatten som kompensation har någon gång hörts från näringslivshåll. För att få ett snabbt borttagande kan man göra det och sedan fundera på annan kompensation om det bedöms nödvändigt.

Enligt Svenskt Näringslivs nyhetsbrev på Internet den 20 mars 2006 har Kjell Olof Feldt vid Svenskt Näringslivs tredje rundabords-samtal framfört att han vill slopa förmögenhetsskatten.

Svenskt Näringslivs nyhetsbrev på Internet 060315.

“Vem vill gynna de rikaste svenskarna?”

Av: Kerstin Nyquist, Svenskt Näringsliv

Problemet med förmögenhetsskatten är inte att den gynnar de rika. Problemet är att kapital flyr från Sverige, och de rika vet dessutom att placera sina förmögenheter så att de undgår skatt, skriver Karin Nyquist, skattejurist på Svenskt Näringsliv, i Aftonbladet idag.

Finansminister Pär Nuders argument mot ett slopande av förmögenhetsskatten är att detta skulle leda till att fem miljarder kronor skulle komma de allra rikaste svenskarna till del. Ja, om motivet för ett slopande av förmögenhetsskatten skulle vara det kan man kanske förstå finansministerns resonemang, men det är av andra orsaker som skatten bör slopas.

Det är inte bara Svenskt Näringsliv som anser att förmögenhetsskatten skall slopas. Bland andra LO:s tidigare chefekonom P-O Edin, Konjunkturinstitutets generaldirektör Ingemar Hansson, Skatteverkets generaldirektör Mats Sjöstrand och till och med finansministerns egna partikamrater i Broderskapsrörelsen har ju framfört att de anser att förmögenhetsskatten bör slopas. Detta lär väl ändå vara personer som även finansministern inser inte drivs av en önskan att gynna de rikaste av svenskar!

Broderskapsrörelsen anser att ett problem med förmögenhetsskatten är att den i liten grad berör dem som är mycket rika. Ägare till stora förmögenheter har i regel funnit lösningar att placera familjens förmögenhet på sätt som gör att man undgår skatt. Den som använder sina pengar för att placera i skogsmark gör det skattefritt.

Så märkligt slår skatten att har Du aktier i NASDAQ-noterade Microsoft är det skattefritt medan aktier i A-listenoterade Volvo blir beskattade. Man kan fråga sig var logiken finns.

Det allvarligaste problemet med förmögenhetsskatten anser Broderskapsrörelsen ändå vara att skatten driver kapitalet ut ur landet. Man anser att de fem miljarder som ett slopande skulle kosta snart skulle hämtas hem genom ökade skatteintäkter och kapitalet skulle bli kvar i landet och göra nytta här.

Detta är helt rätt! De svenska hushållens odeklarerade tillgångar överstiger nu 800 miljarder kronor. Lägg till detta att det enbart bland de tio rikaste svenskarna finns förmögenheter motsvarande över 500 miljarder kronor hos personer som lämnat Sverige. Allt som allt uppgår kapitalflykten till över 1 000 miljarder kronor. Även om bara en liten del återvände till Sverige skulle det skapa förutsättningar för tusentals nya jobb.

Om man gör en försiktig kalkyl med att 50 miljarder kronor åter-

vänder till Sverige – eller ett stoppat utflöde – så skulle detta skapa förutsättningar för 25 000 – 30 000 nya jobb!

Därför – problemet med att slopa förmögenhetsskatten är inte att det gynnar de rika. Problemet är att Sverige i en global värld läcker som ett såll medan regeringen blundar för verkligheten. En verklighet som nu annars tycks stå klar för alltfler upplysta medborgare.”

[Miljardflykt från Sverige.](#)

Av: Maja Svenonius, Svenskt Näringsliv.

Svenskt Näringslivs nyhetsbrev på Internet 2006-04-03 13:30.

Det odeklarerade sparandet ökade med drygt 100 miljarder kronor förra året. Det framgår när man jämför SCB:s Nationalräkenskaper med Finansräkenskaperna som publicerades nyligen. Nationalräkenskaperna mäter hur stora inkomster hushållen har och hur mycket de konsumerar. Mellanskillnaden utgör hushållens sparande. Sparandet uppmätt på detta sätt uppgick 2005 till 86 miljarder kronor.

Finansräkenskaperna mäter hur sparandet placeras – på bank, i aktier, försäkringar eller liknande – och man stämmer också av skuldsättningen. Av denna statistik ser det ut som om sparandet 2005 minskade med 15 miljarder kronor. Jämfört med Nationalräkenskaperna ”fattas” alltså 101 miljarder kronor, som inte kan spåras i statistiken.

– En del beror antagligen på brister i statistiken, men en del av pengarna kan ha försvunnit utomlands, säger Johan Fall, skattexpert på Svenskt Näringsliv.

Genom åren har det odeklarerade sparandet vuxit. Om man antar att det genererat en måttlig avkastning om fem procent, uppgår nu det totala beloppet till svindlande 973 miljarder kronor, berättar Johan Fall.

– Även om man gör det orealistiska antagandet att dessa pengar inte alls förräntat sig, är den totala summan hela 596 miljarder kronor, säger Johan Fall.

Men odeklarerat sparande är inte det enda kapital Sverige går miste om, menar han:

– Många framgångsrika entreprenörer har flyttat från Sverige och tagit hela eller delar av sitt kapital med sig. Enligt sammanställningar av tidningen Veckans Affärer finns enbart bland de tio rikaste svenskarna förmögenheter motsvarande 550 miljarder kronor hos personer som lämnat Sverige.

Sverige går miste om otvivelaktigt stora kapitalvolym, menar Johan Fall.

– Det största problemet är att det försämrar kapitalförsörjningen och förutsättningarna för investeringar. Dessutom går statskassan miste om stora inkomster.

Kapitalflykten är ett stort problem för svensk ekonomi. Men det betyder också att det finns stor potential för investeringar som kan ge nya jobb, tillväxt och växande företag, menar Johan Fall.

– För att frigöra den potentialen behöver vi snabbt slopa förmögenhetsskatten, påbörja en sänkning av kapitalinkomstskatten samt förbättra skattereglerna för mindre företag.

De individuella TV-avgifterna bör slopas, och ersättas med en kollektivavgift för alla privathushåll, betald av riksdagen.

Ett slopande av de individuella avgifterna innebär lättnader bl a för personer med låga inkomster.

Se:

Sven Winnell 060327: TV-avgiften i proposition 2005/06:112.

Avgifter för privathushåll: De individuella TV-avgifterna bör slopas, och ersättas med en kollektivavgift för alla privathushåll, betald av riksdagen. (<http://web.telia.com/~u86119283/omr36-391.pdf>)

Socialstyrelsen. Social rapport 2006.

Förord.

Social rapport 2006 är den fjärde i raden av nationella sociala rapporter som enligt uppdrag överlämnas till regeringen. Syftet är att ge en aktuell översikt över hur sociala problem och deras riskfaktorer förändras i befolkningen och i olika grupper samt analysera tänkbara orsaker till dessa förändringar. Rapporten ska belysa vilka grupper i samhället som är särskilt missgynnade och som löper risk att få sociala och/eller ekonomiska problem samt uppskatta omfattningen av de aktuella problemen. Tonvikten ligger på en redovisning av den aktuella situationen i Sverige sedd i ett längre tidsperspektiv, med fokus på återhämningsperioden efter den ekonomiska krisen i början av 1990-talet.

Social rapport 2006 har utarbetats av Epidemiologiskt Centrum vid Socialstyrelsen med Danuta Biterman som projektledare med bistånd av en projektgrupp bestående av Eva Franzén och Gudrun Persson. En redaktionskommitté med följande medlemmar har medverkat: Måns Rosén, ordförande, Magnus Stenbeck, båda vid Epidemiologiskt Centrum, professor Björn Gustafsson, Institution för socialt arbete, Göteborgs universitet, professor Joakim Palme, Institutet för Framtidsstudier samt professor emeritus Bengt Börjeson, Ersta Sköndal högskola. Författare och övriga medverkande i rapporten presenteras på nästa uppslag. Rapportens kärna utgörs av beskrivningar av sysselsättnings- och arbetsmarknadssituationen för olika befolkningsgrupper och förekomsten av fattigdom. Mot den bakgrunden behandlas flera uppmärksammade samhällsföreteelser, till exempel ungdomars problematiska etableringsprocess på arbetsmarknaden, boendesegregation, sociala konsekvenser av sjukdom, barn och ungdomars utsatthet samt äldres situation m.m.

Social rapport vänder sig i första hand till politiker på nationell, kommunal och regional nivå som genom sina beslut på olika sätt kan

påverka befolkningens sociala situation i Sverige. Den riktar sig även till organisationer och myndigheter som arbetar för att förbättra männi-skors sociala villkor samt tjänstemän som utformar underlag till politiska beslut. En annan viktig målgrupp är en intresserad allmänhet. Rapporten kan dessutom komma till användning inom olika utbildningar exempelvis inom områden som samhällsvetenskap och socialt arbete.

Vi hoppas att rapporten ger underlag för samhällsdebatt om den framtida välfärdspolitiken i Sverige och att den även bidrar till den diskussion på det socialpolitiska området om fattigdom och social utestängning som för närvarande förs inom Europeiska unionen.

Kjell Asplund
Generaldirektör

Måns Rosén
Chef vid Epidemiologiskt Centrum

Innehåll

Sammanfattning	7	Fattigdomens utveckling	106
Inledning	17	Fattigdom i Sverige handlar om av-	
Uppdraget	17	saknad av förvärvsarbete och pension	109
Nyheter i Social rapport 2006	17	Långvarigt ekonomiskt bistånd	
Social rapport ska vara ett underlag för välfärdspolitiken	18	– ett ”direkt” mått på fattigdom	121
Sociala problem, samhällsproblem,		Fattigdomens dynamik	124
välfärdsproblem och social utestängning	18	Sammanfattande diskussion	127
Olika perspektiv	20	Referenser	128
Register och surveyundersökningar som viktigaste datakällor	20	4. Välfärdsproblem i befolkningen	131
Rapportens disposition	21	Sammanfattning	132
Källor	23	Ofärdens ackumulering och samvariation	132
1. Demografi och social utveckling	25	Teorier om ansamlingar av välfärdsproblem	133
Bakgrund	26	InnehållSociala indikatorer: Några principiella	
Ett demografiskt perspektiv på välfärd och ofärd	35	och praktiska problem	134
Framtida förändringar i åldersstrukturen	41	Tidigare studier	138
Referenser	42	Dataunderlag	139
2. Sysselsättning och arbetsmarknad	45	Ackumulering av välfärdsproblem 1974–2000	141
Sammanfattning	46	Sammanfattande diskussion	149
Inledning	47	Referenser	150
Den svenska arbetsmarknadens kännetecken	48	5. Sociala konsekvenser av sjukdom	153
Arbetsmarknadsutveckling under de senaste decennierna	51	Sammanfattning	154
Arbetsmarknaden ur ett försörjningsperspektiv	55	Inledning	154
Den informella sektorn	87	Psykosociala konsekvenser för familjen	
Avslutande diskussion	88	av kronisk sjukdom och funktionshinder hos barn	173
Referenser	90	Sammanfattande diskussion	182
3. Finansiell fattigdom	93	Referenser	183
Sammanfattning	94	6. Boendesegregation	185
Inledning	95	Sammanfattning	186
Inkomstutvecklingen i Sverige under drygt ett decennium	96	Boendesegregation i svenska storstadsregioner	187
Fattigdom och andra begrepp som används officiellt om de		”Skilda världar”– att leva i olika delar av staden	220
grupper som har det dåligt ställt ekonomiskt	99	Sammanfattande diskussion	236
Att konstruera fattigdomsstrecket	103	Referenser	238
		7. Utsatthet bland barn och unga	241
		Sammanfattning	242

Inledning	243
Barn och unga med utländskt ursprung	245
Barn med ensamföräldrar	251
Barn i ekonomiskt utsatta familjer	254
Barn med psykiskt sjuka föräldrar	264
Barn i familjehems- och institutionsvård	270
Ungdomsbrottslighet	283
Avslutande diskussion och implikationer	292
Referenser	295
8. De äldres sociala situation	301
Sammanfattning	302
När blir man äldre?	302
”Den tredje åldern” och ”den fjärde åldern”	303
Demografisk utveckling	304
Familj och sociala relationer	309
Vård och omsorg	311
Ekonomiska förhållanden	315
Diskussion	320
Referenser	322
9. ”Grupper utanför”	327
Sammanfattning	328
Inledning	328
Vad vet vi om livsvillkoren för de mest utsatta?	329
Hemlöshet och hemlösa – trender, mönster, orsaker	330
Att leva utan uppehållstillstånd	339
Referenser	344
Bilagor	347
1. Indelningar	347
2. Definitioner	353
3. Segregationsmått	357
4. Datakällor	360
Tabeller och figurer	363

Sammanfattning

Social rapport 2006 är den fjärde nationella rapporten om sociala förhållanden som utarbetas av Socialstyrelsen på uppdrag av regeringen. Enligt uppdraget ska rapporten belysa utvecklingen av *social välfärd* och *riskfaktorer för sociala problem*, ge en aktuell översikt över hur sociala problem och deras riskfaktorer förändras i befolkningen och dess olika grupper över tid samt analysera tänkbara orsaker till dessa förändringar.

Rapporten tar upp en rad nutida samhälleliga problem som berör olika grupper i befolkningen. Områden som behandlas är arbetsmarknadssituationen, omfattning och varaktighet av fattigdom, boendesegregationen, barns och ungdomars utsatthet, sociala konsekvenser av sjukdom och de äldres situation. Ett flertal resultat och slutsatser i rapporten ger nya perspektiv på de sociala villkoren i Sverige.

Huvudslutsatsen är att det i flera avseenden har skett en polarisering av den sociala välfärden där majoriteten av befolkningen har fått det bättre samtidigt som omkring 6–7 procent av befolkningen inte har fått ta del av den förbättrade utvecklingen.

Återhämtningen efter 1990-talets lågkonjunktur har resulterat i förbättrade levnadsvillkor för stora befolkningsgrupper. Fler har arbetsinkomster som räcker till egen försörjning, färre är fattiga och färre måste förlita sig på ekonomiskt bistånd. Denna gynnsamma utveckling har emellertid inte kommit alla grupper till del. Jämfört med situationen före 1990-talskrisen fanns det, trots bättre konjunkturläge år 2002, fler som stod utanför arbetskraften och ett större antal personer som inte omfattades av socialförsäkringssystemen.

Ett nytt och viktigt resultat i rapporten är att barn i familjer med ekonomiskt bistånd riskerar en ogynnsam utveckling. Enbart låga inkomster i familjen tycks däremot inte inne-

bära särskilt ökad risk för en sådan utveckling. Ekonomiskt bistånd är således inte bara tecken på dålig ekonomi i familjen utan kan också ses som en riskmarkör för ogynnsam utveckling för barnen i framtiden. Detta är särskilt tydligt när det gäller barn med psykiskt sjuka föräldrar.

Barn och ungdomar som placeras i familjehems- eller institutionsvård verkar ha särskilt stor risk för ogynnsam utveckling i framtiden. Särskilt problematisk är utvecklingen på lång sikt för de ungdomar som under tonåren placeras i institutionsvård på grund av beteendeproblem.

Vi kan vidare konstatera att de unga vuxnas etablering på arbetsmarknaden försenas alltmer. Ungdomar som varken arbetar eller studerar har särskilt svårt att hitta fotfäste på arbetsmarknaden också på längre sikt. Ungdomar med utländsk bakgrund har det svårare än infödda ungdomar. Svårast med etableringen på arbetsmarknaden har unga vuxna som bor i de ekonomiskt mycket resurssvaga storstadsområdena.

Ett annat viktigt resultat i rapporten är att den etniska segregationen har ökat i de tre storstadsregionerna. Den ekonomiska segregationen är däremot mer eller mindre oförändrad.

Det har också skett en polarisering när det gäller den sociala omgivning som infödda svenskar respektive de ”synliga” invandrargrupperna, dvs. de vars utseende och/eller beteende uppfattas som främmande av majoritetsbefolkningen, lever i.

Det kan än en gång slås fast att fattigdom i Sverige handlar om att vara utanför såväl arbetsmarknaden som socialförsäkringssystemen. De som vinner inträde på arbetsmarknaden får också tillgång till socialförsäkringssystemen. Dessa förmåner eller arbetsinkomster räcker som regel för att inte hamna i ekonomisk fattigdom.

Rapporten visar också att välfärdssystemen i de flesta fall förmår ge tillräcklig ekonomisk kompensation när någon i fa-

miljen drabbas av sjukdom eller om familjen får ett barn med funktionshinder. Emellertid ger olika sjukdomar som medför sjukhusvård olika konsekvenser. Särskilt psykiska och alkoholrelaterade sjukdomar hänger samman med starka överrisker för utsatthet och har negativa ekonomiska och familjemässiga konsekvenser.

Fler kan försörja sig på eget arbete sedan början av 1990-talet

Det finns en kärngrupp av sysselsatta vars position på arbetsmarknaden är relativt okänslig för konjunktursvängningar. De som vid en viss tidpunkt befinner sig i kärnarbetskraften, dvs. de vars arbetsinkomster räcker till självförsörjning, är således de som också har störst chans att befinna sig där även fem år senare, oavsett konjunkturläge. Denna grupp har också gynnats i särskilt hög utsträckning av 1990-talets stigande reallöner.

För dem som tillhörde kärnarbetskraften men blev arbetslösa en längre tid under 1990-talets krisår var chanserna relativt sett goda att återetablera sig när arbetsmarknaden tog fart igen. Fem år efter arbetslöshetsperioden var hälften av gruppen tillbaka i kärnarbetskraften. Bäst chanser att komma tillbaka till arbetsmarknaden hade högutbildade och de som höjt sin utbildningsnivå. Lägst chanser hade vissa invandrargrupper, ensamstående män och ensamstående kvinnor med småbarn.

Men även de personer som under krisåren lyckades behålla någon kontakt med arbetsmarknaden, även om de bara delvis kunde försörja sig därifrån, hade relativt goda förutsättningar att dra nytta av konjunkturuppgången under den senare delen av decenniet och skaffa sig full försörjning genom arbete. Samtidigt var gruppens rörlighet till arbetslöshet stor.

Enligt preliminära uppgifter från Arbetsmarknadsundersökningarna (AKU) för år 2005 låg arbetslösheten på omkring 6 procent detta år. Utanför arbetsmarknaden (varken sysselsatta eller arbetslösa) befann sig samma år över 20 procent i åldrarna 16–64 år. Helt utanför såväl arbetsmarknaden som socialförsäkringssystemen stod år 2002

drygt 7 procent av både kvinnorna och männen vilket är en ökning med nästan 2 procentenheter sedan år 1992. (Dessa siffror kommer från bearbetningar av data från Socialstyrelsens socialmedicinska databas, därav eftersläpning i tid jämfört med AKU).

Allt fler kvinnor i kärnarbetskraften

Män tillhör fortfarande i högre grad kärnarbetskraften än vad kvinnorna gör. Ändå ökade andelen kvinnor som kan försörja sig på sin arbetsinkomst från 53 procent till 60 procent under perioden 1992 till 2002. Motsvarande andel för männen var drygt 70 procent de aktuella åren.

Arbetslösheten har hittills alltid varit högre bland män än bland kvinnor. År 1993 var 9 procent av männen långvarigt arbetslösa mot 6 procent av kvinnorna. Andelen minskade med två tredjedelar i båda grupperna efter arbetslöshetskrisen under 1990-talet fram till år 2002.

Skillnaderna mellan män och kvinnor när det gäller tillfälliga anställningar har minskat under 2000-talet, vilket är ett trendbrott. År 2003 arbetade 16 procent av alla anställda kvinnor i tillfälliga anställningar, vilket bara är 3 procentenheter högre än motsvarande andel bland män. Detta kan jämföras med en skillnad på över 7 procentenheter i slutet på 1980-talet.

Långtidssjukskrivna löper allt större risk att stadigvarande hamna utanför arbetsmarknaden

Möjligheterna att komma tillbaka till arbetsmarknaden för dem som blev långvarigt sjukskrivna under 1990-talet har varit dåliga. Av dem som tillhörde gruppen omfattande sjukskrivning år 1992 fanns endast var sjätte kvinna och var femte man i kärnarbetskraften tio år senare. I stället är hälften av dessa män och två tredjedelar av kvinnorna antingen fortsatt sjukskrivna eller har blivit förtidspensionerade. Chanserna för de långtidssjukskrivna tycks dessutom ha försämrats under hela den studerade perioden från 1990-talet fram till 2000-talets första år.

Ett något överraskande resultat är att rörligheten från omfattande

sjukskrivning till omfattande arbetslöshet var relativt sett stor. De personer som har höjt sin utbildningsnivå förbättrade emellertid sina chanser att komma tillbaka till kärnarbetskraften. I synnerhet gäller det för kvinnorna.

Invånare i storstädernas ekonomiskt mycket resurssvaga grannskap har allt svårare att komma tillbaka till arbetsmarknaden

Den befolkning som bor i mycket resurssvaga grannskap har haft svårare att komma tillbaka till självförsörjning genom eget arbete efter att ha varit arbetslösa än de som bor i andra typer av grannskap. Dessa svårigheter tycks inte bero på konjunkturläget. En liknande negativ utveckling finner vi i dessa områden när det gäller chansen att återvända till kärnarbetskraften efter att ha varit sjukskrivna, och dessa chanser minskar alltmer över tid. Personer som bor i mycket resurssvaga områden löper generellt sett också större risk att bli förtidspensionerade efter att ha varit sjukskrivna.

Bättre arbetsmarknadssituation för utrikesfödda, men fortfarande mycket sämre än för svenskfödda

Det finns fortfarande stora skillnader mellan inföddas och olika grupper av utrikesföddas chanser att tillhöra kärnarbetskraften. Endast drygt 40 procent av dem som invandrat från Öst- och Sydeuropa och inte ens 30 procent av dem som invandrat från Mellanöstern och Nordafrika kunde försörja sig genom arbete år 2002. Detta kan jämföras med 70 procent när det gäller den svenskfödda befolkningen. Sedan krisåren på 1990-talet ser vi emellertid en god återhämtning. Detta gäller särskilt för de grupper som under lågkonjunkturen hade lägst andel i kärnarbetskraften.

Den långvariga arbetslösheten skiljer sig också åt mellan grupper med olika ursprung men skillnaderna har generellt sett minskat kraftigt över tid. Ändå var arbetslösheten bland invandrare från Östeuropa och Sydeuropa år 2002 fortfarande i stort sett dubbelt så hög som för inföddasvenskar. För invandrare från Mellanöstern och Nordafrika

var den nästan fyra gånger så hög som för infödda.

Få invandrare kan försörja sig på sitt arbete fem år efter ankomsten till Sverige. Endast var femte person som kom till Sverige i början av den ekonomiska krisen kunde helt försörja sig på arbete efter fem år. Det var svårare för denna grupp att etablera sig på arbetsmarknaden än för de invandrargrupper som kom mitt under krisen eller i början av den ekonomiska uppgångsfasen. Av dem som kom till landet år 1997, dvs. i början av återhämtningsperioden, var andelen självförsörjande nästan dubbel så stor efter fem år i landet.

Färre fattiga sedan 1997 men inte jämfört med 1991

Den djupa lågkonjunkturen under 1990-talets första hälft medförde ekonomiska svårigheter för flera befolkningsgrupper i Sverige. Efter år 1997 har privatekonomin dock förbättrats för de allra flesta. Allt färre hushåll har så låga inkomster (Våra beräkningar grundar sig på hushållens registrerade disponibla inkomster som inte omfattar kapital och förmögenheter.) att de hamnar under fattigdomsstrecket. Andelen fattiga i Sverige steg efter den ekonomiska krisen från 5 procent år 1991 till 11 procent under perioden 1996–97 men har därefter sjunkit till 6 procent år 2003. Andelen *mycket* fattiga är låg, cirka 2 procent, och i stort sett stabil över tid.

Fattigdomen var mindre utbredd bland de äldre år 2003 än i början av 1990-talet, även om förhållandevis många av dem har mycket begränsad ekonomi. Emellertid tillhör personer som är 65 år och äldre den åldersgrupp som, till skillnad från många unga, oftare har ekonomiska tillgångar att förfoga över när pensionen inte räcker till. Man bör dock tänka på att de äldres nettotillgångar i stor utsträckning består av det egna hemmet.

Resultaten visar att ungefär var femte i befolkningen har varit fattig åtminstone under ett år sett över en längre tidsperiod vilket innebär att många har erfarenhet av fattigdom. Ett inte obetydligt antal personer – cirka 4 procent – drabbas av mer varaktig fattigdom.

Svag ekonomi är det mest centrala problemet för personer som samtidigt har två eller flera av följande välfärdsproblem: avsaknad av

kontantmarginal, arbetslöshet, ohälsa, svagt socialt nätverk, bristande medborgarkompetens, avsaknad av egen bostad eller bristande personlig trygghet.

Fattigdomen bland barnfamiljer har minskat. År 1997 var drygt 15 procent av alla barnfamiljer fattiga. Därefter har det skett en halvering, dvs. år 2003 lever högst något mer än 7 procent av alla barn i fattiga familjer. Det är emellertid fortfarande en något högre nivå än före ingången till den djupa lågkonjunkturen i början av 1990-talet. Det kan kopplas till att fler barn år 2003, jämfört med situationen år 1991, har föräldrar som inte förvärvsarbetar alls, eller gör det i endast liten utsträckning, vilket ökar fattigdomsriskerna. Ändå var hushållens genomsnittliga realinkomster år 2003 högre än de var år 1991.

Barn till ensamstående föräldrar, barn i hushåll med många barn, barn till utrikesfödda föräldrar och barn vars föräldrar har endast grundskoleutbildning löper särskilt stor risk att leva i fattiga familjer.

Unga vuxna löper stor risk att vara fattiga och risken har inte minskat över tid

Trots att fattigdomsriskerna för unga vuxna har minskat från år 1997 till år 2003, är den avsevärt högre än 1991. Ungas allt längre etableringsperiod för att ta sig in på arbetsmarknaden och för att bilda familj, innebär att unga vuxna numera står inför fler svårigheter än deras föregångare.

Långa studietider och högre arbetslöshet har ökat risken för fattigdom. Det finns också relativt sett fler studerande idag än det fanns tidigare – nästan var tredje bland 20–24-åringar studerade år 2003 jämfört med var åttonde år 1991. Andelen fattiga bland studerande 20–24-åringar var 46 procent år 2003, vilket är dubbelt så många som år 1991. Enbart det faktum att fler studerar förklarar alltså inte att relativt sett fler är fattiga bland unga vuxna.

För de flesta fattiga studerande rör det sig oftast om ett övergående problem. En fördröjd etablering och en längre period av ekonomisk osäkerhet kan ha samband med att det har skett en ökning under 1990-talet av psykiska besvär bland ungdomar. En annan lång-

siktig konsekvens av den fördröjda etableringen kan vara att framtida pensioner för dagens unga vuxna kommer att vara lägre än för föregående generationer. Dessutom har unga vuxna oftare än andra grupper två eller fler välfärdproblem samtidigt, t.ex. att de saknar kontantmarginal eller är arbetslösa.

Fattigdom i Sverige handlar om att vara utanför såväl arbetsmarknaden som socialförsäkringssystemen

De personer som etablerar sig på arbetsmarknaden får också tillgång till socialförsäkringssystemen. Även en låg lön räcker till för att en heltidsarbetande ensamstående person i Sverige inte ska hamna i fattigdom. Det gäller också förmåner från socialförsäkringssystemen för den som har haft heltidsarbete.

Stor risk att bli varaktigt fattiga löper personer i yrkesaktiva åldrar utan nämnvärda arbetsinkomster och som dessutom i stort saknar inkomster från pensionssystem, arbetslöshetskassa eller sjukförsäkring.

Unga vuxna som varken studerar eller arbetar löper stor risk att hamna utanför arbetsmarknaden på längre sikt

Under perioden 1992–2002 har ungdomar som bedrivit studier haft relativt lätt att etablera sig på arbetsmarknaden. Deras andel i kärnarbetskraften har ökat snabbt under de år som följer på studierna oberoende av konjunkturläge. Även ungdomar som arbetade eller sökte arbete i början av perioden hade betydligt bättre chanser än ungdomar som stod utanför arbetsmarknaden.

Under perioden ökade antalet unga vuxna som inte hade någon känd sysselsättning, och alltså varken arbetade, studerade eller sökte arbete. Dessa ungdomar löpte fortfarande stor risk att vara utanför arbetsmarknaden efter sju år. Svårigheterna med att etablera sig visade sig för denna grupp variera med konjunkturläget. Dessa ungdomar riskerar dessutom ohälsa på sikt. Såväl psykisk sjuklighet som missbruk tycks vara vanligare i denna grupp än bland övriga ungdomar.

En tredjedel av de fattiga vuxna har utländsk bakgrund

De invandrare som kom till Sverige under 1990-talet har haft mycket svårt att skaffa sig egen försörjning. Den ökande invandringen under perioden har medfört att en allt större andel av de fattiga är invandrare. Av de fattiga vuxna år 2003 är cirka en tredjedel födda utomlands eller har utländsk bakgrund. Dessutom är risken för varaktig fattigdom genomgående högre bland utrikesfödda än bland de infödda. Även barnfattigdomen är högre bland utrikesfödda. Risken för fattigdom är högre för hela familjen om en av föräldrarna är född utomlands och risken ökar ytterligare om båda föräldrarna är utrikesfödda.

Förutom fattigdom drabbas utrikesfödda också i högre utsträckning av andra välfärdproblem än infödda svenskar. De löper större risk att ha mer än två välfärdproblem samtidigt.

Särskilt bekymmersam situation för ung och utrikesfödd

Det finns inga större skillnader i skolbetyg mellan niondeklassare med två föräldrar födda i Sverige respektive med en eller två utrikesfödda föräldrar, om hänsyn tas till familjens socioekonomiska situation och vistelsetid i Sverige. Trots det har de utrikesföddas barn som växt upp och gått i skola i Sverige otvivelaktigt större svårigheter att komma in på arbetsmarknaden än de svenskföddas barn i samma ålder.

God utbildning leder inte självklart till bättre chanser på arbetsmarknaden, varken för unga med utländskt ursprung eller för utlandsadopterade. Dessa båda grupper har samma låga chans att komma in på arbetsmarknaden och chansen är klart lägre än för unga infödda personer. Arbetslösheten bland utlandsadopterade med europeiskt (=svenskt) utseende var endast marginellt högre än arbetslösheten bland unga med två svenskfödda föräldrar, medan arbetslöshetstalen bland övriga adopterade därefter steg i ordning efter födelsekontinent (Asien, Afrika, Mellanöstern och Latinamerika). Detta skulle kunna tyda på diskriminering av dem med ”icke-svenskt” utseende.

Ungdomar som bor i storstädernas mycket resurssvaga grannskap

har svårare att ta sig ur försörjningssvårigheter än ungdomar i andra typer av grannskap även när hänsyn tas till kön, utbildning, vistelsetid i Sverige, föräldrarnas födelseland m.m.

Ekonomiskt bistånd i familjen är en riskmarkör för ogynnsam social utveckling hos barnen vilket inte tycks gälla för enbart låg inkomst

Barn i familjer som får långvarigt ekonomiskt bistånd, till skillnad från barn i familjer med låga inkomster men som inte mottar ekonomiskt bistånd, löper höga överrisker att utvecklas ogynnsamt i flera avseenden, till exempel låg utbildningsnivå, tonårsföräldraskap, missbruk eller psykisk sjukdom. Långvarigt ekonomiskt bistånd verkar med andra ord vara en stark markör för betydande sociala problem och således inte endast ett tecken på familjens ekonomiska svårigheter. Observera att vi vet mycket lite om orsakssambanden, exempelvis om långvarigt ekonomiskt bistånd i familjen självständigt bidrar till ökade risker för ogynnsam utveckling hos barnen eller om det är orsakerna till familjens försörjningsproblem som ligger bakom de höga överriskerna.

Detta illustreras tydligt av gruppen barn med psykiskt sjuka föräldrar. I de fall barn växer upp i en familj där minst en förälder är psykiskt sjuk och där det inte förekommit ekonomiskt bistånd (vilket gäller majoriteten av familjer med psykiskt sjuka föräldrar), visar våra resultat att överriskerna är små för en ogynnsam utveckling hos barnet. Risken för en ogynnsam utveckling ökar emellertid drastiskt om barnet har en psykiskt sjuk förälder som dessutom tar emot ekonomiskt bistånd.

Den etniska segregationen har ökat

Under perioden 1990-2002 har den etniska segregationen ökat markant men inte den ekonomiska. Det betyder att skillnader i boendemönster mellan låg- och höginkomsttagare inte har förändrats så mycket. Däremot har det skett betydande förändringar med avseende på var någonstans de infödda och olika utrikesfödda grupper bor. Av

de tre svenska storstadsregionerna är Storstockholm den mest integrerade regionen.

Befolkningen i de ekonomiskt mycket resurssvaga områdena har alltmer kommit att utgöras av fattiga ”synliga” invandrargrupper, dvs. de med ursprung i Sydeuropa, Asien, Afrika eller Latinamerika. Den ekonomiska segregationen sammanfaller mer och mer med den etniska segregationen vilket betyder att skillnaderna i bosättningsmönster mellan fattiga och rika har kommit att alltmer motsvara skillnader mellan dessa fattiga ”synliga” invandrare och bättre situerade infödda svenskar och de övriga - ”icke-synliga” - invandrargrupperna.

Förändringar på arbetsmarknaden som sammanföll med den stora invandringen under 1990-talet ledde till att andelen ”synliga” utrikesfödda som kunde försörja sig på sitt arbete och som bodde i de ekonomiskt mycket resurssvaga områdena minskade. Samtidigt flyttade de infödda svenskarna och de ”icke-synliga” invandrargrupperna därifrån.

Allt färre kan försörja sig på arbetsinkomst i de ekonomiskt mycket resurssvaga grannskapen

Storstädernas ekonomiskt mycket resurssvaga grannskap med stor dominans av ”synliga” invandrargrupper har kommit att fungera som inlussningsområden. Dessa områden karakteriseras av stor omflyttning. En mycket stor andel inflyttare kommer från andra länder men också från andra delar av Sverige. Samtidigt flyttar en förhållandevis stor andel av invånarna härifrån till andra grannskap eller till andra landsdelar. Andelen som stannar under en längre tid är liten jämfört med i andra typer av områden.

Skillnaderna mellan resursstarka och mycket resurssvaga grannskap i de tre storstadsregionerna har i viss mån förstärkts under perioden 1990-2002. Andelen fattiga har ökat avsevärt i de mycket resurssvaga områdena under perioden. I Storgöteborg och Stormalmö har t.ex. andelen fattiga fördubblats i dessa områden.

Den andel av befolkningen som får ekonomiskt bistånd har gene-

rellt sett minskat under perioden. Detta gäller dock inte i de mycket resurssvaga områdena i Storgöteborg och Stormalmö där andelen biståndstagare istället har ökat.

Även andelen personer som kan försörja sig på egen arbetsinkomst har minskat i de mycket resurssvaga grannskapen i storstadsregionerna. År 2002 försörjde sig knappt en tredjedel av befolkningen i förvärvsarbetsande ålder i dessa områden på inkomst av arbete. En del av de yngsta studerar medan många av den resterande delen av de boende är arbetslösa, förtidspensionerade, sjukskrivna eller lever på ekonomiskt bistånd. Konjunkturuppgången efter år 1997 tycks i mycket liten utsträckning ha påverkat denna nivå.

De ”synliga” utrikesföddas vardagliga villkor alltmer olika de inföddas

Under perioden 1990-2002 har förutsättningarna för grannkontakter i vardagen med såväl infödda svenskar som andra utrikesfödda minskat för de ”synliga” invandrargrupperna. Dessutom har möjligheten att möta människor som har förvärvsarbete och egen försörjning minskat medan sannolikheten för att bo bland fattiga och biståndstagare har ökat. Motsatt förhållande gäller för infödda svenskar och ”icke-synliga” invandrargrupper. De som bor i olika grannskaps typer lever därmed i ökande grad i olika vardagsverkligheter. Speciellt gäller detta uppväxande barn som är mera bundna till sitt grannskap än vuxna.

Barn i familjehems- eller institutionsvård i dess nuvarande form löper hög risk för ogynnsam utveckling på lång sikt

Barn till ensamstående föräldrar som saknar arbete och som mottar långvarigt ekonomiskt bistånd löper relativt sett hög risk att placeras i familjehems- eller institutionsvård. Barn som är födda i Sverige och som har utlandsfödda föräldrar löper lägre risk för en sådan placering jämfört med barn som har svenskfödda föräldrar, om hänsyn tas till den socioekonomiska bakgrunden.

Barn och ungdomar som har varit placerade i familjehems- eller

institutionsvård löper på lång sikt stor risk att utvecklas ogynnsamt i flera avseenden, exempelvis att gå ut i livet med högst grundskoleutbildning, att bli tonårsförälder, att få psykisk sjukdom eller att begå självmord. Detta gäller även de barn som har placerats i tidig ålder och varit i vård under många år. Dessa barns och ungdomars utsatthet förvärras av att en eller båda av deras biologiska föräldrar ofta dör innan barnet når myndighetsålder. Ungdomar som tillbringat en stor del av sin barndom i familjehems- eller institutionsvård är som unga vuxna således en mycket utsatt grupp.

Ungdomar som placeras i familjehems- eller institutionsvård under tonåren på grund av beteendeproblem löper särskilt stora risker för ogynnsam utveckling på lång sikt

Tonåringar som har placerats i institutionsvård löper mycket stor risk för tidig död, kriminalitet, psykiatrisk sjuklighet, självmordsbeteende, missbruk, tonårsföräldraskap, problem med att försörja sig och att vara lågutbildad. De som ingår i gruppen har förvisso mycket svåra beteendeproblem redan från början men de nedslående resultaten reser frågor om huruvida effekten av sådana interventioner t.o.m. kan ha skadlig påverkan på barnens utveckling. Trots att man känner till riskerna för skadliga effekter av gruppbehandling av tonåringar med beteendeproblem har institutionsvården i Sverige knappats utvärderats alls. Resultaten pekar på att institutionsvård för denna grupp ungdomar måste utvärderas samt att det finns goda skäl att stödja försök med nya åtgärdsalternativ.

Psykiska och alkoholrelaterade sjukdomar har allvarliga sociala konsekvenser

Sjukdom som medför sjukhusvård har både ekonomiska och familjemässiga följder. Detta gäller både personer med kroppsliga sjukdomar och personer med psykiska sjukdomar. Effekterna kvarstår och förstärks ofta under en femårsperiod efter det första sjukhusvårdstillfället, troligen framför allt beroende på att personerna fortsätter att vara sjukdomsdrabbade. För de personer som har vårdats för

sjukdomar med psykiska samt alkohol- och missbruksrelaterade diagnoser är följderna genomgående mycket allvarliga. Efter att vården avslutats har de vårdade personerna ofta lägre disponibel inkomst, de separerar oftare från sambo och barn, och de blir i högre grad mottagare av ekonomiskt bistånd. Särskilt männen tycks drabbas av negativa familjemässiga konsekvenser.

Barns funktionshinder kan leda till allvarliga hälsoproblem hos föräldrarna

Samhällets ekonomiska skyddsnät tycks fungera väl när det gäller familjer med sjuka eller funktionshinderade barn, med förbehåll för att det i analysen inte har varit möjligt att ta hänsyn till familjernas extra utgifter. Resultaten tyder på att barnens funktionshinder mycket sällan leder till att familjer blir svårt ekonomiskt utsatta.

Föräldrar till barn med betydande rörelsehinder kan däremot drabbas av andra problem. Såväl fäder som mödrar löper påtagligt ökad risk för förtidspensionering och sjukhusvård för psykiska problem. Ensamstående föräldrar till barn med betydande rörelsehinder framstår som särskilt sårbara. Deras ekonomiska resurser är påtagligt sämre liksom deras hälsa.

Äldre utrikesfödda allt fler

En ökande andel av de äldre är födda utanför Sverige: 10 procent av åldersgruppen 65 år och äldre och 6 procent av dem över 80 år 2004. I dag kommer hälften av de utrikesfödda äldre från något nordiskt land medan det i framtiden kommer att finnas allt fler äldre med ursprung i utomeuropeiska länder. De utrikesfödda saknar i större utsträckning ekonomiska marginaler jämfört med personer födda i Sverige och dessa skillnader ökar betydligt bland äldre pensionärer. Dessutom har många äldre utrikesfödda ett svagt socialt nätverk vilket kan försvåra deras situation när de blir allt äldre och mer vårdbehövande.

Äldre kvinnors villkor sämre än äldre mäns

De äldre generationerna av kvinnor förvärvsarbetade i betydligt mindre utsträckning än männen vilket har gett konsekvenser för deras pensionsinkomster. Äldre män har i genomsnitt högre pension och större ekonomiska marginaler än äldre kvinnor och detta förhållande kommer att bestå under många år. Så länge maken lever har kvinnan tillgång till hans ekonomiska resurser. När hon blir änka försämras hennes ekonomiska situation. Merparten av de allra äldsta är kvinnor som av dessa skäl löper en förhållandevis hög risk att bli fattiga.

Kvinnor lever längre än män vilket innebär att det finns nästan dubbelt så många kvinnor som män i åldersgruppen 80 år och äldre. Majoriteten av de äldre männen bor tillsammans med sin maka eller sambo medan majoriteten av de äldre kvinnorna bor ensamma, ofta sedan make eller sambo har avlidit. En följd av detta är att äldre män med omsorgsbehov i huvudsak får hjälp av sin fru eller sambo medan äldre kvinnor oftast får hjälp av vuxna barn som de inte bor tillsammans med, eller av hemtjänsten.

Merparten av all vård och omsorg till äldre som bor i det vanliga bostadsbeståndet ges av anhöriga. Omkring 9 procent av befolkningen i åldern 65 och äldre hade hemtjänst varav en femtedel fick mycket omfattande insatser, 50 timmar eller mer per månad. Andelen äldre personer med hemtjänst eller som bor i särskilt boende har minskat i en utsträckning som inte enbart kan förklaras med minskade omsorgsbehov i den äldre befolkningen. Antalet personer som får hemtjänst har emellertid ökat totalt sett under de senaste åren, till följd av att andelen äldre har ökat i befolkningen.

Fler barnfamiljer bland hemlösa

Att vara hemlös kan innebära allt från att bo på gatan eller på härbärge till att vara inneboende hos släkt eller vänner. I Sverige har hemlösheten ökat sedan den senaste nationella kartläggningen år 1999. Bland de hemlösa har det blivit relativt sett fler kvinnor och utrikesfödda. De hemlösa förekommer mycket oftare i storstäder än i övriga landet – över 40 procent fanns i Stockholm, Göteborg och

Malmö enligt kartläggningen år 2005. En ny grupp, som i Sverige inte tidigare har förknippats med hemlöshet kan uppmärksammas, nämligen familjer med minderåriga barn. Enligt den senaste nationella kartläggningen var nära en tredjedel av dem som rapporterades som hemlösa år 2005 föräldrar till barn under 18 år.

Utvecklingen i Sverige följer samma mönster som i flera västeuropeiska länder. Flera olika orsaker samverkar till att svaga grupper slås ut från den reguljära bostadsmarknaden i högre utsträckning än på 1980-talet. Allt tyder på att hemlöshet utlöses av händelser och livssituationer och inte är knutet till enskilda personers egenskaper. Hemlöshet är inget permanent tillstånd, utan inträffar under vissa perioder i de ”hemlösas” liv.

Stor grupp utanför alla skyddsnet

Det är svårt att uppskatta hur många immigranter utan uppehållstillstånd som inte är asylsökande som finns i Sverige. Enligt skattningar för år 2003-2004 rörde det sig om cirka 20 000 personer.

Bland dem som illegalt lever utan uppehållstillstånd i Sverige finns främst tre grupper: Tidigare asylsökande som har fått avslag på sin ansökan om uppehållstillstånd men ändå valt att stanna kvar i Sverige (s.k. ”gömnda flyktingar”), personer som har kommit till Sverige för att arbeta utan arbetstillstånd (s.k. ”svart arbetskraft”) samt de som är offer för *trafficking* och befinner sig i Sverige mot sin vilja.

Asylsökande har tillgång till ett begränsat urval av samhällsservice, medan de immigranter utan uppehållstillstånd som inte är asylsökande är avstängda från sådan fränsett omedelbar vård, som de i efterhand enligt regelverket måste betala själva, såvida inte landstinget frivilligt står för denna kostnad. Flertalet av dem är beroende av hjälp från vänner, släktingar eller frivilligorganisationer för sin försörjning och sitt boende. Barn utan uppehållstillstånd har dock successivt fått utökade rättigheter med hänvisning till FN:s konvention om barnens rättigheter.

Några utdrag från Socialstyrelsen.

SOS-rapport 9 mars 2005

“Individ- och familjeomsorg. Lägesrapport 2004”

“Ekonomiskt bistånd...

Ensamstående kvinnor med barn var den hushållstyp som hade störst andel biståndstagare. Knappt en fjärdedel, eller 22 procent i gruppen, erhöll ekonomiskt bistånd någon gång under 2003. Den näst högsta andelen biståndstagare fanns i hushållstypen ensamstående män utan barn. De var till antalet den största gruppen. I den gruppen erhöll 9 procent bistånd någon gång under 2003. Biståndstagandet minskade under 2003 i alla hushållstyper, utom för gruppen ensamstående män med barn.....

I utredningen om *Unga utanför* (SOU 2003:92) konstateras att det finns en grupp ungdomar som varken studerar, arbetar, söker arbete aktivt eller har någon annan känd sysselsättning. År 2001 stod ungefär 70 000 ungdomar i åldern 16–24 år utanför, 7–8 procent av åldersgruppen. Bland de yngsta, 16–19 år, återgick tre fjärdedelar till studier efter ett års utanförskap. I den äldre gruppen, 20–24 år, var hälften fortfarande utanför ytterligare ett år. Ju längre tid man stått utanför, desto svårare är det att etablera sig i samhället. Enligt studien har omkring 25 000–30 000 personer i åldern 16–24-åringar (3 procent av åldersgruppen) påtagliga etableringssvårigheter. I den här gruppen ungdomar handlar det inte om en övergående period, präglad av till exempel långresor eller av att man prövar sig fram på arbetsmarknaden.....

Sedan slutet av 1970-talet har andelen 19–20-åringar som bor kvar i föräldrahemmet ökat från hälften till nästan tre fjärdedelar av åldersgruppen. I åldersgruppen 20–23 år bodde 34 procent av

ungdomarna hemma hos föräldrarna 2003, en ökning med nästan 10 procentenheter sedan 1997 (Hyresgästföreningen, 2003). Unga män bor kvar hemma hos föräldrarna längre än unga kvinnor, men skillnaderna är inte längre så stora (Salonen, 2003). Ungdomar som inte har etablerat sig på arbetsmarknaden har inte heller kvalificerat sig för arbetslöshetsersättning eller sjukpenning, vilket gör att de under kortare eller längre tid kan bli beroende av ekonomiskt bistånd.

Drygt 60 procent av ungdomarna i åldern 16–29 år oroar sig över ekonomin. Nästan fyra av tio är oroliga att de inte ska klara att betala bostaden (Ungdomsstyrelsen, 2004). Den familjekategori som efter de ensamstående föräldrarna anger den högsta orosnivån är ensamstående ungdomar i åldersgruppen 16–24 år. Av dem är 45 procent oroliga för hur de ska klara sin ekonomi (Statistiska centralbyrån, 2004a).

År 2003 beviljades 9 procent av männen och 10 procent av kvinnorna i åldern 18–24 år ekonomiskt bistånd. Det är den högsta andelen bland alla åldersgrupper och en ökning jämfört med 2002. För andra åldersgrupper noteras en minskning av andelen biståndsmottagare 2003 jämfört med 2002.”

[SOS-rapport 9 mars 2005](#)
[“Individ- och familjeomsorg. Lägesrapport 2004”](#)

Tabell 5. Vuxna biståndsmottagare fördelade efter kön och ålder, 2003.

Ålder	Biståndsmottagare		Andel av alla biståndsmottagare (%)		Antal biståndsmottagare per 100 invånare i samma ålder	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
18–19	9 525	9 966	7	7	9	10
20–24	24 941	25 709	18	18	9	10
25–29	17 092	17 731	13	13	6	7
30–39	29 181	32 644	21	24	4	5
40–49	27 923	26 282	20	19	5	5
50–59	17 174	13 407	13	10	3	2
60–64	4 504	4 331	3	3	2	2
65–75	4 633	4 707	3	3	1	1
75–	2 237	3 667	2	3	1	1
Summa	137 210	138 444	100	100	4	4

Källa: Socialstyrelsens officiella statistik om ekonomiskt bistånd.

SOS-rapport februari 2006

“Individ- och familjeomsorg. Lägesrapport 2005”

Ekonomiskt bistånd (sid 36)

- År 2004 fick knappt 6 procent av hushållen ekonomiskt bistånd, en liten ökning. Drygt 4 procent hade bistånd för andra året i rad. De flesta är ensamstående utan barn, oftast män. Av ensamstående mammor fick 22 procent ekonomiskt bistånd (en liten minskning). Två av tre biståndsmottagare bodde i storstad eller förortskommun.
- Personer med långvarigt ekonomiskt bistånd blev 10% fler 2004.
- Biståndsmottagarna är ofta unga, nästan 40% i åldern 18–29 år. Allt fler unga vuxna mellan 18 och 24 år får ekonomiskt bistånd. Utrikes födda är starkt överrepresenterade i de yngsta åldersgrupperna.
- Av vuxna födda i Sverige fick knappt 3 procent ekonomiskt bistånd, mot nästan 11 procent av de utlandsfödda (exkl. flyktingar).
- Kostnaderna för ekonomiskt bistånd har minskat med 14 procent under en femårsperiod, men ökat med 8 procent det senaste året. Variationerna är stora mellan kommuner.

Ökning av unga biståndstagare

När konjunkturen vände i slutet av 1990-talet och läget på arbetsmarknaden förbättrades, minskade människors behov av tillfälligt ekonomiskt bistånd. Regeringens mål från 2001 att halvera antalet biståndstagare under en femårsperiod har ännu inte uppnåtts.

Under 2004 fick knappt 6 procent av hushållen i landet någon gång ekonomiskt bistånd, något fler än 2003. Drygt 4 procent av samtliga hushåll fick bistånd för andra året i rad. Av biståndshushållen var drygt 2 procent nya som biståndsmottagare, dvs. de fick bistånd under 2004 men inte under 2003. Två av tre bodde i storstad eller förortskommun.

De flesta biståndshushåll är ensamstående utan barn, oftast män. I förhållande till samtliga hushåll i landet är ensamstående mammor överrepresenterade – mer än var femte (22 procent) fick någon gång under 2004 ekonomiskt bistånd (en minskning med nästan 2 procent-

enheter sedan 2003).

Biståndsmottagarna är ofta unga. Under 2004 var nästan 40 procent i åldern 18–29 år, en liten ökning jämfört med 2003. Ökningen var störst bland dem mellan 18 och 24 år, för vilka också arbetslösheten ökade markant.

Knappt 3 procent av alla som är 18 år eller äldre och födda i Sverige fick ekonomiskt bistånd någon gång under 2004. Av de utlandsfödda var andelen nästan 11 procent (exkl. flyktingar). Bland 20–24-åringar är skillnaden ännu större, åtta respektive drygt 21 procent. Någon förbättring jämfört med 2003 kan inte noteras. Utrikes födda är fortfarande överrepresenterade bland dem som beviljats ekonomiskt bistånd, mest pga. svårigheter med etablering på arbetsmarknaden. Drygt 42 procent av det ekonomiska biståndet betalades ut till hushåll med minst en utrikes född (exkl. flyktingar).

Hemlösa. (Sid 53).

- Kartläggningen 2005 visar att ca 17 800 personer var hemlösa. Det är enligt årets definition fler än 1999. Tre fjärdedelar är män. 23 procent bodde på institution, 12 procent i akutboende och 5% sov ute.
- Majoriteten har kontakt med socialtjänsten och många är beroende av ekonomiskt bistånd. Mer än hälften har något missbruk och 40 procent psykiska problem.
- Kvinnorna är yngre och har varit hemlösa kortare tid. De är oftare föräldrar. Kvinnorna uppges oftare ha familjeproblem och psykiska problem, medan männen oftare har missbruksproblem....

Hemlöshet har i kartläggningen definierats i fyra olika situationer. Den första (situation 1) är den mest akuta – personer som är uteliggare eller hänvisade till akutboende eller härbärge. Situation 2 beskriver personer som saknar bostad och inom tre månader ska skrivas ut från institution eller stödboende. Motsvarande, men med utskrivning på sikt, beskrivs i situation 3 (en utvidgning sedan föregående kartläggning). Slutligen räknas också personer som ofrivilligt bor hos familj och vänner och i tillfälligt andrahandsboende som haft kontakt med uppgiftslämnare (situation 4).

Något om skatte- och bidragshistoria.

(8 april 2004. Levnadskostnader 2006 införda i april 06).

Jag har noga följt riksdagens fördelningspolitik sedan 1964 och nästan varje år lämnat kommentarer och förslag. De nuvarande statsråden var 1964 i genomsnitt 13 år gamla.

Fram till den 20 april 1989 skrev jag 4920 sidor om skatte- och bidragssystem o d. Den 20 april 1989, som var SAPs hundraårsdag, började jag med sida nr 1 i den sidnumrering jag fortsatt med sedan dess. Mina utredningar har vanligen gått till statsråd, i första hand statsministrar, finans- och skatte-, social-, och bostadsministrar, till ledarna för alla eller de största partierna inom eller utom regeringen, samt ibland till riksdagsutskott.

Under mellankrigstiden och tiden närmast efter andra världskriget var en väsentlig del i hushållsstrukturen att av makar var den ene, vanligen mannen, förvärvsarbetande med inkomster till hushållet, och den andre, vanligen frun - hemmafrun, var hemma och skötte hemmet. Skattesystemet byggde på det och innehöll sambeskattning av makarna. Kvinnorna skulle bli gifta och försörjda. Ogifta kvinnor fick försörja sig själva. Sedan började fruarna ta arbete och systemet med sambeskattning började te sig alltför ålderdomligt.

Bl a med uppgiften att avskaffa sambeskattningen arbetade Allmänna Skatteberedningen i början av 60-talet. Utredningens förslag var dåliga, det enda som kom ut av utredningen var moms. Finansminister Gunnar Sträng (s) tillsatte Familjeskatteberedningen, som lämnade förslag som kan betecknas som svagsinta.

Gunnar Sträng utfomade på egen hand, med sina närmaste medhjälpare, 1970 års skattereform. I reformen avskaffades, huvudsakligen, sambeskattningen, men Sträng lyckades inte göra en reform som tillgodosåg kravet på skatt efter förmåga vilket hade varit möjligt. Ett led i reformen var en hemmamakeskatte-reduktion, som till en del

fyllde några krav om skatt efter förmåga. Denna skattereduktion smälte sedan bort med inflationen och togs så småningom bort helt. När den togs bort hade hushållsstrukturen förändrats så att det inte fanns många hemmafruar kvar.

Det har hela efterkrigstiden funnits sådana som klagat över höga marginalsatser. I skattepropositionen 1970 tog Sträng bort allt om marginalsatser, han menade, att det viktiga var skatterna och inte marginalsatserna. Efter reformen var visserligen skatteskalen vid höga inkomster böjd uppåt, men det fanns en komponent som gjorde, att kurvan blev nästan rak. De gamla marginalsatsekverulanterna fortsatte dock att tala om att marginalsatserna ökade med stigande inkomst, trots att så inte var fallet.

Under 50- och 60-talen var bostadsbristen ett stort politiskt kapitel. Det s k miljonprogrammet under 60-talet och början av 70-talet gav en miljon nya bostäder, en fantastisk satsning. Efteråt har många klankat på bostäderna från programmet, men lägenheterna håller god standard. Brådskan att bygga bort bostadsbristen gjorde att det blev många stora flerbostadshus, som sedan ogillades av somliga. De som fick bostäder fick ändå någonstans att bo, vilket är en fördel. På senare tid har kommit propåer om att stadslandskapen är för litet stadslika och att det behövs mer tät bebyggelse. När miljonprogrammet var utfört gick musten ur och det har sedan knappast funnits någon bostadspolitik med prisvärt engagemang. Efter miljonprogrammet följde småhusbyggande. Ingvar Carlsson var den förste bostadsministern (som inrättades på 70-talet, nu finns ingen bostadsminister) och avskaffade paritetslånen som betalades av de boende och ersatte dem med räntebidrag som betalades av staten. Senare har gjorts försök att förbättra bostadsfinansieringssystemet.

I 1970 års skatterform fanns kvar den kapitalinkomstbeskattning som gjorde att det gick att tjäna stora pengar på ränteavdrag, eftersom skattelättnad av ränteavdrag följde förvärvsinkomstens marginalsatt. I 1982 års skatterform ändrades dessa avdragseffekter något. I 1990 års skattereform skildes kapitalinkomstskatten från skatt på andra

inkomster, varigenom effekterna av ränteavdragen fick en bättre form.

Det har hänt mycket i skattesystemet sedan 1970. En tid minskades inkomstskatterna och i stället ökades arbetsgivaravgifterna. Senare har det gått i andra riktningen: arbetsgivaravgifter har minskats och istället har införts egenavgifter på inkomstsidan, och nu håller man på och reducerar egenavgifterna genom avdragsrätter.

Bostadsbidragen har ändrats många gånger sedan 1970 och sällan med goda resultat. Många av dem som i regeringarna sysslat med bostadsbidrag har blivit landshövdingar. Långa tider levde riksdagsmännen i tron att barnen i Sverige bara bestod av tvillingar, man buntade ihop barnen två och två och gav bostadsbidrag per par. För avtrappning av bostadsbidrag fanns länge två procentsatser, den högsta 23 %, nu är det en på 20%. I mitten på 70-talet förlorade socialdemokraterna regeringsmakten till de borgerliga, som införde flerbarnstillägg. 1982 återtog socialdemokraterna makten.

I skattesystemet fanns mellan 1970 och 1990 mycket höga marginalskatter vid höga inkomster. Bostadsbidrag kunde utgå vid mycket höga inkomster i fall med många barn, och vid höga inkomster kunde summan av avtrappning och marginalskatt ligga nära 100 %. Hans Gustafsson var den bästa bostadsministern och på mitt förslag överförde han en del av bostadsbidragen till ej avtrappade flerbarnstillägg, vilket i några fall minskade de annars otrevliga höga summamarginal effekterna.

Hans Gustafsson införde också, efter påpekanden från mig, bostadsbidrag för barnlösa med låga inkomster, dels ett s k ungdomsbostadsbidrag, dels ett bidrag för äldre icke-pensionärer med låga inkomster. Det senare bidraget har i ovist nit tagits bort i samband med neddragningarna under 90-talet, men bör återinföras enligt mina förslag.

I 1990 års skattereform sänktes marginalskatten mycket avsevärt för de högsta inkomsterna, reformatörerna räknade med "dynamiska effekter" som skulle göra så att staten ändå skulle få in tillräckligt

med pengar för den förlust staten gjorde med de sänkta marginalskatterna. De dynamiska effekterna som verkligen uppstod skulle redovisas när de hade uppstått. Redovisningar har förekommit, men har smygits undan, det har nog inte uppstått så mycket dynamiska effekter man hoppats på, men det är inte heller lätt att räkna ut. Nu är det glömt att marginalskatterna sänktes rejält för höga inkomster och höginkomsttagare fortsätter med att kräva sänkta marginalskatter.

I samband med 1990 års skattereform ändrades bostadsbidragen för barnfamiljerna. Ändringarna av skatterna medförde behov av ändrade bostadsbidrag, och barnfamiljerna kompengades i bostadsbidragen, noga räknat kompengades två gånger, men det var det nog inte många som förstod. En förändring var att tidigare fem kategorier barnantal minskades till tre: ett, två och tre+. Det finns numera inte många familjer med fyra eller fler barn.

En epokgörande och storartad förändring har inträtt med det nya systemet med maxtaxa på dagis. Det minskar marginaleffekten för berörda med ca 5%enheter. Märkligt är, att partier som vanligen brukar kräva sänkta marginalskatter, ogillat maxtaxan.

I 1970 års skattereform var skatteskalan inte indexreglerad och folkpartiledaren Bertil Ohlin, som vid den tiden var oppositionsledare, krävde många år enträget en indexreglering. Utan indexreglering och med inflation och högre löner fick staten in mer och mer i skatter, vilket Gunnar Sträng gillade. I ett TV-program kommenterade Ohlin detta och sa, att om han varit finansminister skulle han nog också gillat en skatteskala utan indexreglering. Nu är skalan indexreglerad genom koppling till basbelopp.

I de sista skälvande minuterna innan 1990 års skattereformproposition lades fast krävde LO och fick en förändring av grundavdraget på så sätt, att grundavdraget vid en viss låg inkomst ökades på med 25% (2004 20%) av ökande inkomst och sedan vid en viss inkomst litet över 100 000 sedan minskas med 10% av ökande inkomst. Detta gör, att en skatt längst ned på 32% minskades till 24% (2004 25,6%)

i ett intervall och därefter ökas till 35,2% för att vid vissa höga inkomster gå ned till 32%, och över den sk brytpunkten öka till 52% och längst upp till 57%. Detta lär vara föga känt av den stora allmänheten. I de hjälpedor de skattskyldiga får från myndigheterna inför deklarationen finns inte detta nämnt, däremot finns tabeller med grundavdrag för olika inkomster, men det lär inte vara många som med ledning av tabellerna räknar ut vilka marginalskatterna är i olika inkomstlägen.

Jag har aldrig vågat föreslå politikerna att studera systemet med höjningar och sänkningar av grundavdraget, därför att jag fruktar att om de okunniga politikerna ger sig på det, och börjar ändra, blir det bara sämre.

Skatteskalen före 1970 och i 1970 års skattereform bestod av många skikt med allt högre skattesatser. Det stora antalet skattesatser gjorde skattesystemet onödigt otrevligt och komplicerat. Många år föreslog jag förenklingar av skalen till tre skikt. Mina förslag har burit frukt. I 1990 års skattereform var det i princip två skikt (bortsett från det buckliga grundavdraget), som åstadkoms av den procentuella kommunalskatten och av den kommunala plus den statliga procentuella skatten över den sk brytpunkten, ett begrepp jag införde för länge sedan. I slutet på 90-talet har det blivit ett skikt till allra överst där den statliga skatten ökar till 25%. Den gamla skalen med många skikt är nu bortglömd.

Ett stort fel med det nuvarande skattesystemet är att det inte fördelar efter bärkraft. Enligt min mening har man ingen kraft att betala skatt förrän man har inkomster över det som behövs för att leva med en rimlig lägsta levnadsstandard. År 2006 är de lägsta rimliga levnadskostnaderna för vuxna förvärvsarbetande icke-pensionärer avrundat 120 000 kr per år för ensam och 180 000 kr per år för två makar/sambor. Makar/ sambor 150% av ensam.

Levnadsstandard beror av många förhållanden, men en viktig komponent är tillgången till pengar för det nödvändigaste. Det är dessa

pengar som är av intresse när man ska konstruera ett skattesystem som fördelar efter bärkraft. Det ska redan nu sägas, att det idag, på grund av politiskt motstånd, torde vara nästan omöjligt att konstruera ett system som fördelar efter bärkraft, men man kan göra förbättringar i den riktningen.

Jag har mycket ägnat mig åt dem med låga inkomster eftersom politikerna intresserar sig så litet för dem.

När det gäller icke-pensionärerna är barnlösa med låga inkomster missgynnade, för dem bör införas bostadsbidrag enligt mina förslag, som jag lämnat under många år.

Bostadsbidragen för barnfamiljerna har jag lämnat förslag om.

TV-licensen är en dryg post för dem med låga inkomster, den är orättvis och missgynnar ensamstående. Licensen bör för hushållen ersättas med en kollektivlicens betald av staten. Jag har lämnat förslag om finansiering.

Jag har också ägnat mig åt annat, som jag inte vill kommentera nu.

Men under de senaste decennierna har jag ägnat mig mycket åt pensionärerna med låga inkomster. Under hela tiden under omstöpningen av pensionssystemet och bostadstilläggssystemet har jag lämnat utredningar och förslag.

Pensionssystemet för dem födda 1937 eller tidigare måste väl accepteras även om ensamstående är något missgynnade och skulle behöva en justering.

Bostadstilläggssystemet för pensionärer födda 1937 eller tidigare är dock en skandal och behöver en grundlig översyn. I första hand måste man ta bort regeln om att taxeringsvärden på fritidshus ska påverka tilläggen. Men sedan behöver man bl a justera regler om kapital och kapitalinkomster och regler om avtrappningar.

Reglerna om lägre fastighetsskatter, reduktion vid vissa lägre inkomster, på småhus bör gälla också för pensionärer födda 1937 eller tidigare för deras fritidshus i fall då de inte permanentbor i småhus.

Kommentarer till alliansen, och de borgerligas skattemotioner för 2005/06.

De borgerligas skatteförslag ligger i den gamla högerens skatte-tradition som går ut på att klaga på marginalskatterna vid höga inkomster och kräva lägre skatter vid höga inkomster. De med höga inkomster vill framhäva sin förträfflighet och förmåga till ekonomisk framgång genom att klaga på marginalskatter och höga skatter vid höga inkomster.

De som har höga inkomster beundras av många och många tycks se höga inkomster som det viktigaste av allt. Höga chefer inom organisationer tävlar med varandra om att ha höga inkomster och tar ibland till tvivelaktiga metoder för att ge sig själva höga inkomster. Det räcker inte med årslöner på många miljoner, det ska också vara bonusar och pensioner för hundratals, uppemot miljardtals kr.

Ledningen för statliga företag, myndigheter och organisationer (inklusive statsråd och riksdagsledamöter) har inkomster som ligger högt över vad vanligt folk har, och är med och avgör vad det vanliga folket ska få för inkomster. Det maktavande skiktet tycks ha mycket dåliga kunskaper om de levnadsförhållanden som de med låga inkomster lever under. Under de senaste 40 åren har man i riksdagen inte kunnat få syn på någon vettig sammanhängande framställning om skatte- och bidragsfördelnings problem.

Varken alliansen eller de borgerliga partierna har gjort någon redovisning om levnadskostnaderna och satt skatter och bidrag i relation till det.

Att leva på sin lön.

Borgerliga kräver ”att det ska gå att leva på sin lön” och att man ska få ”hälften kvar”.

De borgerliga partierna menar att inkomstskatterna är orimligt höga vid höga inkomster. Men om man ser på hur stora skatterna är i

procent av inkomsterna blir slutsatsen en annan. Av tabell för 2006 framgår att inkomstskatten för ensam är cirka 28% vid en lön som räcker till lägsta rimliga levnadsstandard, cirka 31% vid medellön och cirka 40 % vid en lön på en halv miljon kr per år, då personen har disponibelt cirka 200 000 kr mer än vad som behövs för den lägsta standarden. Jämfört med 28% skatt för den som bara får ihop till lägsta standard och 40% skatt för den som har 200 000 kr mer disponibelt är 40% mycket lågt och inte något som motiverar skattesänkning.

Ensam som har lön 720 000 kr per år betalar ca 46% i skatt och har disponibelt efter skatt nära 300 000 kr mer än den som har lön som bara räcker till lägsta standard. Det finns inga goda skäl varför den med lön 720 000 kr ska få en skattesänkning med 16 000 kr som i moderaternas förslag våren 2005. Man kan inte hävda, att den som tjänar en halv miljon eller 720 000 kr inte kan leva på sin lön.

Ensam med deltid kan ha lön på 12 000 kr per månad och har det då svårt att leva på lönen. Ensam sjuk eller arbetslös som haft låg lön kan med 80% ersättning från försäkringar ha ersättning på 10 000-12 000 kr eller lägre, och har då verkligen svårt att leva på det.

Man bör observera, att makar/sambor (utan barn) vanligen klarar sig på sådana inkomster om båda har inkomster. Ensamstående är missgynnade i skattesystemet eftersom de ensamma ska betala hela levnadsstandard. Om man sänker skatterna så att ensamma klarar sig kommer makar/sambor att bli överkompenserade.

Man kan klara detta problem bara med hjälp av lämpligt utformade bostadsbidrag som ger ensamma så mycket att de kan leva på sin lön. Förslag till bostadsbidrag redovisas i det följande.

Alliansens skattelättnader.

Av dem som får skattelättnader får den hälft som har de lägre inkomsterna 37% av de totala skattelättnaderna och den hälft som har de högre inkomsterna 63%. Det mesta av skattelättnaderna går alltså till de högre inkomsterna.

De borgerliga partierna har länge hållit på och påstått att deras förslag till skattesänkningar främst tillfaller dem med låg- och medelinkomster. I riksdagsdebatten om skatterna nämndes det, på Konventet sades samma sak. I TV4:s partiledardebatt frågade Ohly (v) Reinfeldt (m) hur mycket han skulle tjäna på moderaternas avdrag, men Reinfeldt vägrade svara. I SVT1s Agenda söndagen den 12 mars 2006 fick v ordf i (m) Gunilla Carlsson framträda och lovprisa moderaternas förslag. Med betoning på främst nämnde hon att deras skattesänkningar "främst tillfaller låg- och medelinkomster."

I lördagsintervjun i P1 060325 sa centerledaren Maud Olofsson att alliansens skatteförslag sänker skatten för "låga och normala inkomster". Men det sänker också för höga inkomster.

Delar av folkpartiets riksmöte 25-26 mars 06 i Malmö visades i TV2/24 m 27 mars kl 1420. Fps talesman i skattefrågor Karin Pilsäter sa då."Jobbavdrag som sänker skatten för låga och medelhöga inkomster". Men det sänker också mer för höginkomster.

Partiernas förslag har granskats i:

Sven Winnell 050522+050605: De borgerliga partiernas skatteförslag. Och annat om skatter, bidrag och moral. Bostadsbidrag. TV-licens. (<http://web.telia.com/~u86119282/omr36-39h.pdf>)

Sven Winnell 050920: Välfärd, skatter, arbete, tillväxt. (<http://web.telia.com/~u86119282/omr36-39i.pdf>)

Sven Winnell 060111+tilllägg 060130: Om LO-rapporten Vad vill egentligen moderaterna? Med kommentarer för partierna inför valet 2006. (<http://web.telia.com/~u86119282/omr36-39j.pdf>)

Dessa utredningar utgår från de borgerliga partiernas förslag våren 2005. De fyra partierna hade då var sin variant på samma tema om

att försämra för sjuka och arbetslösa o d och sänka skatterna för dem med arbetsinkomster. Senare har de gått in i Alliansen med ett gemensamt skatteförslag som nästan är samma som moderaternas förslag våren 2005.

I moderaternas senaste skattemotion, för 2005/2006 finns en tabell 6.2 avseende 2008, som är nästan likadan som en tabell i skattemotionen våren 2005. I en kommentar till tabell 6.2 står."Ur tabellerna framgår också att ca 75 procent av skattereformen tillfaller låg- och medelinkomsttagarna." Gränsen där 75% tillfaller låg-och medelinkomster blir i så fall vid inkomst cirka 400 000 kr per år, och det är inte troligt att medelinkomsterna ligger så högt. Moderaterna har inte angett vilken medelinkomst man räknar med.

Mittinkomsterna i de 10 decilerna är cirka 65, 162, 211, 243, 270, 296, 326, 366, 437, 535 tusen kr och det tyder på att medelinkomsten skulle ligga på 291 000 kr och då skulle medelinkomsten falla in i decil 6 och 49% tillfalla låg-och medelinkomster, inte 75%.

Mer intressant än medelinkomsten är mittinkomsten, "medianen", dvs inkomsten där lika många har under och över. Den ligger enligt tabellen på cirka 282 000 kr och då hamnar 37,3% av skattelättnaderna på låg- och medelinkomster, inte 75%.

Den genomsnittliga skattelättnaden är enligt tabellen 11700 kr. Den genomsnittliga skattelättnaden för låg- och medelinkomster blir cirka 8700 kr och för dem däröver cirka 14700 kr.

Kontrollera detta: säg att hälften av alla personer är a st. Hela skattelättnaden blir $2a$ 11700 kr. 37.3% av detta för undre halvan blir $0,373 \times 2a$ 11700 och per person i undre halvan $0,373 \times 2 \times 11700 = 8728$ kr säg 8700 kr. På motsvarande sätt 62,7% för övre halvan blir $0,627 \times 2 \times 11700 = 14671$ kr säg 14700 kr.

Moderaternas påstående att 75% av skattelättnaderna tillfaller låg-och medelinkomster är en dålig beskrivning, en bättre beskrivning är att låg- och medelinkomsterna får cirka hälften av det = cirka 37,5 % av skattelättnaderna. Och fördelningen av dessa 37,5% i den undre halvan av inkomsttagarna är sådan att de som bäst behöver pengar får mindre än de som har mindre behov av pengar.

Bostadsbidrag för barnlösa hushåll med låga inkomster.

Förslagen här tar sikte på att förbättra för dem med de lägsta inkomsterna. Om förslagen genomförs torde de väsentligt minska behov av socialbidrag. De offentliga kassornas kostnader för bidragen torde i hög grad bli betalda genom lägre kostnader för socialbidrag.

Det är enklare och trevligare att ansöka om bostadsbidrag hos försäkringskassan än att gå till socialvården. Den som får bostadsbidrag behåller sin frihet på ett annat sätt än den som får socialbidrag. Bostadsbidragen som kan erhållas är vanligen lägre än de skatter som bidragstagaren betalar.

Reglerna är samma för ensamma och makar tillsammans. Reglerna följer mönstret för bostadsbidrag till barnfamiljer.

Bostadsbidrag är ett träffsäkert sätt att korrigera skattesystemets oförmåga att fördela skatt efter förmåga. De lägsta rimliga levnads-kostnaderna för makar/sambor är 150% av kostnaderna för en ensam, inte 200%. Skatteskalen tar inte hänsyn till att levnadskostnaderna per person är högre för ensamma än för makar/sambor. Det enklaste och bästa sättet att göra en korrigering av skattesystemets skeva utfall är bostadsbidrag.

I det följande förekommer alternativ med olika beloppsgränser som ger bättre eller sämre utfall för bidragstagarna. Det finns möjlighet att avväga beloppsgränser efter det utfall man önskar för bidragstagarna och de kostnader man vill ge staten.

Cirka en tredjedel av dem med arbetsinkomster ligger i gällande skattesystem för 2006 på en inkomst där ensamma går med underskott sedan de rimliga lägsta kostnaderna betalats.

De borgerliga som gör anspråk på att göra ett nytt bra system har i sina förslag inte alls klarat att göra en vettig fördelning med hänsyn till låginkomsternas problem, förslagen går ut på att göra stora skatte-sänkningar för dem med höga inkomster.

I det följande finns nya beräkningar om hushållsbudgetar 2006 och nya beräkningar om skatter 2006.

Hushållskostnaderna för förvärvsarbetande 19-60 år:

2004: Enligt konsumentverkets siffror+ bostadshyra enligt SCB:
Avrundat: Ensam 108 000 kr per år. Makar 162 000 kr.

2006: Kostnaderna för förvärvsarbetande 18-60 år:
Avrundat: Ensam 120 000 kr per år. Makar 180 000 kr.

I båda fallen makar 150% av ensam och utan semesterkostnader och utan extrakostnader för arbetsplatsmat.

Med semesterkostnader 3000 kr och extrakostnader för arbetsplatsmat en gång per vecka = 2000 kr per år, per person:
2006: Avrundat: Ensam 125 000 kr och makar 187 500 kr.
Makar 150% av ensam.

Pensionärer. Inget räknat för semesterkostnader eller andra resor än lokalresor:

2004: Avrundat: Ensam 103 000 kr per år. Makar 152 000.
Makar 148% av ensam.

2006: Avrundat: Ensam 114 000 kr per år. Makar 166 000 kr.
Makar 146% av ensam.

Med en resa eller utflykt 1000 kr per person:

2006: Avrundat: Ensam 115 000 kr per år. Makar 168 000 kr.
Makar 146% av ensam.

Grundavdrag och preliminärskatter redovisas i det följande. Marginalskatterna blir 2006 med utdebitering 33%:

Avläst från tabeller:

ca 16800-39300	33%
ca 39400-107900	26,4%
ca 107900-124100	33%
ca 124200-312200	36,3%
ca 312000-321600	33%
ca 321600-470400	53%
ca 475200-960000	58%

Konsumentverkets hushållsbudgetar: för 2006 + bostadskostnader mm.

I Konsumentverkets broschyr "Koll på pengarna 2006" finns beräkningar för år 2006.

Konsumentverket anger, för män och kvinnor 18-60 år:

Individuella kostnader:

1. Livsmedel: Bygger på en fyra veckors näringsberäknad matsedel med vanliga rätter som innehåller både råvaror och halvfabrikat. Lättöl ingår liksom lite godis, läsk och snacks. Beloppen för vuxna gäller vid låg fysisk aktivitet. Med en rask promenad på 30 min/dag, lägg till 70 kr.

Är du ensamstående lägger du till 100 kronor per månad för mindre förpackningar och mer svinn. Alla mål äts hemma eller matlåda:

Kvinna 18-30 år 1400 kr per mån. 31-60 år 1360 kr. 61-74 år 1260 kr. 75- år 1220 kr. Säg kvinna 18-60 år 1390 kr per mån.

Man 18-30 år 1820 kr. 31-60 år 1730 kr. 61- 74 år 1570 kr. 75- år 1370 kr Säg man 18-60 år 1790 kr per mån.

2. Kläder, skor: Innehåller också kemtvätt, skoreparationer och tillbehör som väska, klocka, paraply. Vuxen person: 460 kr per mån.

3. Fritid, lek (inklusive mobil): Här ingår bl a leksaker, cd-skivor, böcker, skidor, cykel, föreningsavgift. Vuxen person 460 kr per mån.

4. Hygien (personlig): Tvål, tandkräm, blöjor, hårklippning etc. För kvinnor till och med 49 år ingår mensskydd för ca 30 kronor i månaden.

Vuxen kvinna 280 kr per mån. Vuxen man 240 kr.

Summa individuella kostnader exkl livsmedel: kv 1200 kr per mån, man 1160 kr.

Gemensamma kostnader:

5. Förbrukningsvaror: Tvätt-och rengöringsmedel, toalett-och hushållspapper m m. 1 person 100 kr per mån. 2 pers 130 kr.

6. Hemutrustning (inklusive dator): Möbler, husgeråd, tv, dator(ca 200 kr/mån) m m, sådant som slits och ersätts. Frys, disk-, tvättmaskin ingår inte. 1 pers 570 kr per mån, 2 pers 660 kr.

7. Media, fast telefon, Internet m m: Innehåller även brev, kort och frimärken m m. 1 pers 830 kr per mån, 2 pers 870 kr.

8. Hemförsäkring kostar olika beroende på bostadsort. Storstad: över 200 000 inv. Mellanstor stad: 50 000 - 200 000 inv. Mindre tätort: under 50 000 inv. 1 person storstad 150 kr per mån. 2 pers 160 kr

Summa gemensamma kostnader storstad (exkl el): 1 pers 1650 kr per mån. 2 pers 1820 kr.

9. El - Uppskattad förbrukning i hyreslägenhet: 1 person 150 kWh per månad, 2 personer 220 kWh. El i Stockholm fast avgift ca 50 kr per mån. kWh-pris ca 1 kr. Gör: 1 person 200 kr per mån. 2 pers 270 kr.

Kollektivresor och fackavgifter (inkl a-kassa): För en 20-åring anger Konsumentverket: Kollektiva lokalresor 450 kr per månad och fackavgifter (inkl a-kassa) 300 kr per månad. Summa $750 \times 12 = 9000$ per år. I Stockholm kostar busskort i början av 2006: 600 kr per mån (pensionär 360 kr). För förvärsarbetande säg $600 + 300 = 900$ kr per mån = 10800 kr per år.

För åldrar 18-60 år är kostnaderna enligt punkterna 1-9 i följande uppställning. Punkten 10 är en post läkarvård och tandvård, som socialstyrelsen hade i en tidigare socialbidragsnorm, ca 70 kr per månad, men som inte finns med i Konsumentverkets budget. För livsmedel räknas här med att alla mål äts hemma (matlåda till arbetet), för ensamboende ska läggas till 100 kr per månad. För promenad tillägg 70 kr per mån.
Hemförsäkring i storstad.

Bostadshyror: Genomsnittlig hyra för hyreslägenheter i riket i januari 2004 enligt SCBs statistiska meddelande BO 39 SM 0401. Tab 8.

2 rok 3970 kr per mån = 47640 kr per år .

3 rok 4880 kr per mån = 58560 kr per år..

Procentuell hyresförändring mellan januari 2004 och januari 2005 enligt SCB: 2,3% för 2 rok och 2,2% för 3 rok.

Det gör för jan 2005:

2 rok 48735 kr per år.

3 rok 59848 kr per år.

Ökning 2005-2006 antag 2,3%.

Det gör 2006:

2 rok 49855 kr per år = 4154 kr per mån. Säg 4200 kr per mån = 50400 kr per år.

3 rok 61224 kr per år = 5102 kr per mån. Säg 5100 kr per mån = 61200 kr per år.

Hyrer 2006:

Enligt Fob 90, tabell 3, hade samtliga hushåll med en person i genomsnitt ca 2,3 rok, i småhus ca 3,2 rok och i övriga hus ca 1,9 rok. Samtliga hushåll med 2 personer hade i genomsnitt ca 3,5 rok, i småhus ca 4,1 rok och i övriga hus 2,8 rok.

Mot bakgrunden av dessa siffror är det rimligt att räkna med 2rok för ensam och 3rok för makar. Boverkets principer för bostadsytor innebär att 2 rok för ensam och 3 rok för makar ger likvärdig bostandard.

1 person 2 rok 50400 kr per år = 4200 kr per mån.

2 personer 3 rok 61200 kr per år = 5100 kr per mån.

Konsumentverket anger för 2006 bostadskostnad 4490 kr per månad (inkl el) för ensam 20 år som bor i egen lägenhet 2rok. Utan el 200 kr blir det 4290 kr per mån.

Månadskostnader, förvärvsarbetande icke-pensionärer:

Enligt beloppen från konsumentverket. Aldrar 18-60 år. 2006.

Individuella respektive gemensamma kostnader:	Ensam man	Ensam kv.	Makar
1.Livsmedel. Alla mål äts hemma eller matlåda	1790+170	1390+170	1790+ 1390+ 140
2.Kläder och skor	460	460	460+460
3.Lek och fritid (inkl mobil)	460	460	460+460
4 Hygien (personlig)	240	280	240+280
5.Förbrukningsvaror	100	100	130
6.Hemutrustning (inklusive dator)	570	570	660
7.Media, fast telefon, Internet m m	830	830	870
8.Hemförsäkring	150	150	160
9.Hushålls-el	200	200	270
10.Läkarvård,tandvård	70	70	70+70
Summa per månad 2006	5040	4680	7910
Genomsnitt för ensam man +kv		4860	
2006 per år:		58320	94920
Bostadshyra per år säg :			
Ensam 2rok, 12x 4200 =		50400	
Makar 3rok, 12x 5100 =			61200
Summa per år 2006, bostad + övrigt		108720	156120
Förvärvsarbetande:arbetsresor+fackavgifter säg		10800	21600
Summa per år 2006, bostad + övrigt		119520	177720
Här är inget räknat för semesterkostnader eller andra resor än lokalresor.			
Säg för enkelhets skull, avrundat		120 000	180 000 Makar 150% av ensam.
Med mera kostnader:		119520	177720
Extrakostnader för arbetsplatsmat en gång per vecka		+2000	+4000
Semester		+3000	+6000
Summa		124520	187720
Säg avrundat		125000	187500 Makar 150% av ensam.

Hushållsbudgetar för pensionärer.

I förhållande till förvärvsarbete icke-pensionärer:

Livsmedel: man 1470 kr per mån=320 kr lägre per månad, kvinna 1240= 150 kr lägre, genomsnitt m+kv 235 kr lägre per mån = 2820 kr per år.

Personlig hygien kvinna 30 kr lägre, genomsnitt m+kv 15 kr lägre= 180 kr per år.

Busskort: 240 kr lägre per mån= 2880 kr per år.

Fackavgift: 300 kr lägre per månad =3600 kr per år.

Läkare och läkemedel : 900+1800 = 2700 kr högre per år.

Hemtjänst: (lågt räknat) ensam 800 kr per år, makar 1200 högre per år.

Summa: Ensam 5580 kr lägre. Makar tillsammans 12360 kr lägre per år.

Ensam pensionär per år: 119520- 5980 = 113540 kr per år.

Pensionärspar per år: 177720-12360 = 165360 kr per år.

Makar 146,1% av ensam.

Pensionärer 2006

	Ensam	Makar	
Posterna 1-10 , ensam resp. makar per mån 2004.	4610	7410	(Skälig levnadsnivå för 2006 enligt prop 2005/06:159: 4281 resp 7172)
2006 per år:	55320	88920	
Bostadshyra per år säg :			
Ensam 2rok, 12x 4200 =	50400		
Makar 3rok, 12x 5100 =		61200	
Summa per år 2006, bostad + övrigt	105720	150120	
Läkare och läkemedel 2700, busskort 4320	7020	14040	
Hemtjänst, lågt belopp	800	1200	
Summa per år 2006, bostad + övrigt	113540	165360	
<u>Säg för enkelhets skull, avrundat:</u>	114000	166000	Makar 145,6% av ensam.
Här är inget räknat för semesterkostnader eller andra resor än lokalresor.			
	113540	165360	
Med en resa eller utflykt:	+1000	+2000	
	114540	167360	
<u>Säg avrundat</u>	115000	168000	Makar 146,1% av ensam

Inkomst efter skatt 2006 .

(SW 060403)

Förvärvsarbetande. Inkomst efter preliminärskatt. Enligt tabell 33 för månadslön. (Enligt skatteverket: 31,60+0,978+0,224=32,802)

Lön kr/ Prel. Disp. efter skatt Överskott (för ensam utan barn, årskostnader 120 000 kr. exklusive semester)
 månad skatt per månad per år per år.

Prel sk %		Överskott för makar med lika inkomst, utan barn, års-kostnad tillsammans 180 000 kr.					Skattelättnader i förslag vårbudget 2005				
						Årslön	c	fp	kd	m	(i motioner)
6001	23	1364	4637	55644	-64356	-68712 (55644x 2 - 180000)	72 000	370	900	1452	3300
7001	23	1628	5373	64476	-55524	-51048 10% av inkomsterna	84 000	370	2600	1932	3300
8001	24	1892	6109	73308	-46692	-33384 ligger under 25 000 kr	96 000	370	2600	1932	3300
9001	24	2161	6840	82080	-37920	-15840 krisgräns	120 000	490	2600	3000	7600
11001	26	2849	8152	97824	-22176	15648	132 000	490	3800	5340	7600
12001	27	3212	8789	104468	-14532	20936 30% av inkomsterna	144 000	490	3800	5340	7600
13001	28	3575	9426	113112	-6888	46224 2008 för arbetsink.	156 000	1320	3800	5340	7600
14001	28	3938	10063	120756	756 krisgräns	61512 över noll ligger under	168 000	1320	3800	5340	10700
15001	29	4301	10700	128400	8400	76800 148 000, enl. (m)	180 000	1320	3800	7764	10700
16001	29	4664	11337	136044	16044	92088 40% under 205 000 kr.	192 000	3530	4800	7764	10700
17001	30	5027	11974	143688	23688	107376	204 000	3530	4800	7764	10700
18001	30	5390	12611	151332	31332	122554	216 000	5720	4800	9684	10700
19001	30	5753	13248	158976	38976	137952	228 000	5720	5500	9684	13700
20001	31	6151	13850	166200	46200	152400 Medianinkomst 2008	240 000	5720	5500	10656	13700
21001	31	6514	14487	173844	53844	167688 242 000 för arbetsink.	252 000	7910	6400	10656	13700
22001	31	6877	15124	181488	61488	182976 över noll, enl.(m)	264 000	7910	6400	10656	14700
23001	31	7240	15761	189132	69132	198264	276 000	7910	6400	10656	14700
24001	32	7603	16398	196776	76776	213552 Medianinkomst 2008	288 000	9220	7100	10656	15800
25001	32	7966	17035	204420	84420	228840 282 000 för arbetsink.	300 000	9220	7100	12444	15800
26001	32	8324	17677	212124	92124	244248 över 41 200, enl. (m)	312 000	9220	7100	12444	16200
27001	33	8799	18202	218424	98424	256848	324 000	8690	7200	12444	16200
29001	34	9859	19142	229704	109704	279408	348 000	8690	7200	12444	16200
30001	35	10389	19612	253344	115344	290688 80% av inkomsterna	360 000	8690	7200	12444	16100
35001	37	13039	21962	263544	143544	347088 2008 ligger under	420 000	6910	7200	12444	16100
40001	39	15731	24270	291240	171240	402480 351 000, enl (m). för	480 000	6910	7200	12444	16000
45001	41	18631	26370	316440	196440	452880 arb.ink över noll	540 000	6910	7200	12444	16000
50001	43	21531	28470	341640	221640	503280 (389 000 för arb.ink.	600 000	6910	7200	12444	16000
55001	44	24431	30570	366840	246840	553680 över 41 200)	660 000	6910	7200	12444	16000
60001	46	27331	32670	392040	272040	604080	720 000-	6910	7200	12444	16000

Den genomsnittliga kommunala skattesatsen 2006 i landet (skatt till kommun och landsting) är 31.60 procent. Genomsnittlig kyrkoavgift exklusive begravningsavgift är 0,978 procent och genomsnittlig begravningsavgift är 0,224 procent. Skattelättnader i partiernas motioner: partierna anger genomsnittliga lättnader för vissa inkomstintervall. I tabellen här har samma lättnader antagits för alla inkomster i intervallen vilket innebär att lättnaderna i tabellen vanligen blir något för höga i underkanten på intervallen och något för låga i överkanten av intervallen.

Inkomst efter skatt 2004.

Förvärvsarbetande. Inkomst efter preliminärskatt. Enligt tabell 32 för månadslön, kolumn 1.

Lön kr/ Prel. Disp. efter skatt Överskott (för ensam utan barn, årskostnader 110 000 kr. exklusive semester och dator) månad skatt per månad per år per år.

	Överskott för makar med lika inkomst, utan barn, årskostnad tillsammans 166 000 kr.					Årslön	Skattelättnader i förslag vårbudget 2005			
	c	fp	kd	m	(i motioner)					
6001	1503	4498	53976	-56024	-58048 (53976x 2 - 166000)	72 000	370	900	1452	3300
7001	1770	5231	62772	-47228	-40456	84 000	370	2600	1932	3300
8001	2037	5964	71568	-38432	-22864	96 000	370	2600	1932	3300
9001	2315	6686	80232	-29768	-5536	108 000	370	2600	2256	7600
10001	2652	7349	88188	-21812	<u>10376 krisgräns</u>	120 000	490	2600	3000	7600
11001	3016	7985	95820	-14180	25640	132 000	490	3800	5340	7600
12001	3379	8622	103464	-6536	40928	144 000	490	3800	5340	7600
13001	3742	9259	111108	1108	56216	156 000	1320	3800	5340	7600
14001	4106	9895	118740	<u>8740 krisgräns</u>	71480	168 000	1320	3800	5340	10700
15001	4469	10532	126384	16384	86768	180 000	1320	3800	7764	10700
16001	4832	11169	134028	24028	102056	192 000	3530	4800	7764	10700
17001	5196	11805	141660	31660	117320	204 000	3530	4800	7764	10700
18001	5559	12442	149304	39304	132608	216 000	5720	4800	9684	10700
19001	5922	13079	156948	46948	147896	228 000	5720	5500	9684	13700
20001	6326	13675	164100	54100	162200	240 000	5720	5500	10656	13700
21001	6689	14312	171744	61744	177488	252 000	7910	6400	10656	13700
22001	7053	14948	179376	69376	192752	264 000	7910	6400	10656	14700
23001	7392	15609	187308	77308	208616	276 000	7910	6400	10656	14700
24001	7723	16278	195336	85336	224672	288 000	9220	7100	10656	15800
25001	8055	16946	203352	93352	240704	300 000	9220	7100	12444	15800
26001	8478	17523	210276	100276	254552	312 000	9220	7100	12444	16200
27001	9006	17995	215940	105940	265880	324 000	8690	7200	12444	16200
29001	10058	18943	227316	117316	288632	348 000	8690	7200	12444	16200
30001	10578	19423	233076	123076	300152	360 000	8690	7200	12444	16100
35001	13178	21823	261876	151876	357752	420 000	6910	7200	12444	16100
40001	15875	24126	289512	179512	413024	480 000	6910	7200	12444	16000
45001	18725	26276	315312	205312	464624	540 000	6910	7200	12444	16000
50001	21575	28426	341112	231112	516224	600 000	6910	7200	12444	16000
55001	24425	30576	366912	256912	567824	660 000	6910	7200	12444	16000
60001	27275	32726	392712	282712	619424	720 000-	6910	7200	12444	16000

Kolumn 1 Kolumnen gäller för den som ska betala allmän pensionsavgift på inkomsten. Sådan avgift ska betalas av löntagare som är födda 1938 eller senare. Avgiften ingår i de angivna skattebeloppen. **Skattelättnader i partiernas motioner: partierna anger genomsnittliga lättnader för vissa inkomstintervall. I tabellen här har samma lättnader antagits för alla inkomster i intervallen vilket innebär att lättnaderna i tabellen vanligen blir något för höga i underkanten på intervallen och något för låga i överkanten av intervallen.**

Inkomst efter skatt 2004.

Förvärvsarbetande. Inkomst efter preliminärskatt. Enligt tabell 32 för månadslön, kolumn 1.

Lön kr/ månad	Prel. skatt	Disp. efter skatt per månad per år	<u>Överskott</u> (för ensam utan barn, årskostnader 110 000 kr. exklusive semester och dator)				Ensamstående utan barn. Överskott i hushålls- budget efter skattesänkning enligt partimotioner					
skatt i % av inkomst			Överskott för makar med lika inkomst, utan barn, års- kostnad tillsammans 166 000 kr.		Årslön	våren 2005	c	fp	kd	m		
6001	25,1	1503	4498	53976	-56024	-58048	(53976x 2 - 166000)	72 000	-55654	-55124	-54572	-52724
7001	25,3	1770	5231	62772	-47228	-40456		84 000	-46858	-44628	-54092	-43928
8001	25,5	2037	5964	71568	-38432	-22864		96 000	-38062	-34832	-36500	-35132
9001	25,7	2315	6686	80232	-29768	-5536		108 000	-29398	-27168	-27512	-22168
10001	26,5	2652	7349	88188	-21812	10376	krisgräns	120 000	-21322	-19212	-18812	-14212
11001	27,4	3016	7985	95820	-14180	25640		132 000	-13690	-10380	-8840	-6580
12001	28,2	3379	8622	103464	-6536	40928		144 000	-6046	-2736	-1196	1064
13001	28,8	3742	9259	111108	1108	56216		156 000	2428	4908	6448	8708
14001	29,3	4106	9895	118740	8740	71480	krisgräns	168 000	10060	12540	14080	19440
15001	29,8	4469	10532	126384	16384	86768		180 000	17704	20184	24148	27084
16001	30,2	4832	11169	134028	24028	102056	*)	192 000	27558	28828	31792	34728
17001	30,6	5196	11805	141660	31660	117320		204 000	35190	36460	39424	42360
18001	30,9	5559	12442	149304	39304	132608	Median ca enligt	216 000	45024	44104	48988	50004
19001	31,2	5922	13079	156948	46948	147896	(c) och (fp)	228 000	52668	52448	56632	60648
20001	31,6	6326	13675	164100	54100	162200	*)	240 000	59820	59600	64756	67800
21001	31,8	6689	14312	171744	61744	177488	Median ca enligt(m)	252 000	69654	68144	72400	75444
22001	32,1	7053	14948	179376	69376	192752		264 000	77286	75776	80032	84076
23001	32,1	7392	15609	187308	77308	208616		276 000	85218	83708	87964	92008
24001	32,2	7723	16278	195336	85336	224672		288 000	94556	92436	95992	101136
25001	32,2	8055	16946	203352	93352	240704		300 000	102572	100452	105796	109152
26001	32,6	8478	17523	210276	100276	254552		312 000	109496	107376	112720	116476
27001	33,4	9006	17995	215940	105940	265880	20% högsta lön ca	324 000	114630	113140	118384	122140
29001	34,7	10058	18943	227316	117316	288632	enligt partierna	348 000	126006	124516	129760	133516
30001	35,3	10578	19423	233076	123076	300152		360 000	131766	130276	135520	139176
35001	37,7	13178	21823	261876	151876	357752	10% högsta lön ca	420 000	158786	159076	164320	167976
40001	39,7	15875	24126	289512	179512	413024	enligt partierna	480 000	186422	186712	191956	195512
45001	41,6	18725	26276	315312	205312	464624		540 000	212222	215512	217756	221312
50001	43,2	21575	28426	341112	231112	516224		600 000	238022	238312	243556	247112
55001	44,4	24425	30576	366912	256912	567824		660 000	263822	264112	269356	272912
60001	45,5	27275	32726	392712	282712	619424		720 000-	289622	289912	295156	298712

Kolumn 1 Kolumnen gäller för den som ska betala allmän pensionsavgift på inkomsten. Sådan avgift ska betalas av löntagare som är födda 1938 eller senare. Avgiften ingår i de angivna skattebeloppen. *) Vårbudgetpropositionen 2005. Bil 3 Fördelningspolitisk redogörelse. Sid 24: "För att en ensamstående ska ha samma ekonomiska standard som två samboende med vardera en månadslön på 16 000 kronor krävs att den ensamstående har en månadslön på 19 960 kronor, allt annat lika." Stämmer: Ensam 54100, sambor 102056.

Bostadsbidrag till icke-pensionärer utan barn. 2006. Förslag.

Disponibelt efter skatt hushållskostnader 120000 för ensam, för makar 180 000. kr per år.

Kompletterat med bostadsbidrag enligt förslag nedan för ickepensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4200 kr per mån = 50400 kr per år för ensam och 5100 kr per mån för makar/sambor=61 200kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 120 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 180 000 för makar/sambor.

I de angivna lägsta kostnaderna (enligt tidigare redovisning ovan) ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor.

För hushåll utan studiemedel:

Bidrag 75% av bostadskostnad mellan 400 och 4200 kr per månad. Max bidrag 2 850 kr per mån= 34 200 kr per år. Avtrappning 20% av inkomst över 58 500. Avtrappningssträcka 171 000. Slutavtrappat vid inkomst 58500+ 171 000= 229 500 kr = 19125 kr per mån.

Reglerna följer mönstret för bostadsbidrag till barnfamiljer.

<u>Ensam</u>				<u>Makar lika inkomst</u>		<u>Ensam bostadsbidrag</u>			<u>Makar bobidrag</u>	
Månadslön	Prel skatt	Efter skatt	=per år Över skott	Överskott	Årslön per person	Avtrappning	Bidrag	Avtrappning	Bidrag	
6001	1364	4637	55644	-64356	-68712 (55644x 2 - 180000)	72 000	2700	31500	17100	17100
7001	1628	5373	64476	-55524	-51048	84 000	5100	29100	21900	12300
8001	1892	6109	73308	-46692	-33384	96 000	7500	26700	26700	7500
9001	2161	6840	82080	-37920	-15840	108 000	9900	24300	31500	2700
10001	2491	7510	90120	-29880	240 krisgräns	120 000	12300	21900	34200	0
11001	2849	8152	97824	-22176	15648	132 000	14700	19500		
12001	3212	8789	104468	-14532	20936	30% av inkomsterna	144 000	17100	17100	
13001	3575	9426	113112	-6888	46224	2008 för arbetsink.	156 000	19500	14700	
14001	3938	10063	120756	756 krisgräns	61512	över noll ligger under	168 000	21900	12300	
15001	4301	10700	128400	8400	76800	148 000, enl. (m)	180 000	24300	9900	
16001	4664	11337	136044	16044	92088		192 000	26700	7500	
17001	5027	11974	143688	23688	107376		204 000	29100	5100	
18001	5390	12611	151332	31332	122554		216 000	31500	2700	
19001	5753	13248	158976	38976	137952		228 000	33900	300	

Ensam:

En ung flicka kan få arbete på ett kafé med lön 70-80 kr per timme = cirka 12-13 000 kr per mån. enligt P1s jobbprogram söndagen den 2 april 2006. Vid 12 000 (ca 72 kr per tim) blir det i detta alternativ disponibelt 2568 kr utöver grundkostnaderna 120 000 kr. Vid 13 000 kr (ca 78 kr per tim) 7872 kr. Vid 11 000 kr (ca 66 kr per tim) blir det underskott 2676 kr. Vid 10 000 kr (ca 60 kr per tim) blir underskottet 7980 kr.

Vid inkomst 13 000 kr är skatten 42 900 kr per år och bidraget 21 900, dvs 21 000 kr lägre än skatten. Vid inkomster över 9000 kr per mån är skatten alltid större än bidraget. Bostadsbidraget bör ses som en komponent i skattesystemet som korrigerar skattesystemets skeva utfall.

Bostadsbidrag till icke-pensionärer utan barn. 2006. Alternativ med lägre bostadsbidrag.

Disponibelt efter skatt hushållskostnader 120000 för ensam, för makar 180 000. kr per år.

Kompletterat med bostadsbidrag enligt förslag nedan för ickepensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4200 kr per mån = 50400 kr per år för ensam och 5100 kr per mån för makar/sambor=61 200kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 120 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 180 000 för makar/sambor.

I de angivna lägsta kostnaderna (enligt tidigare redovisning ovan) ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor.

För hushåll utan studiemedel:

Bidrag 75% av bostadskostnad mellan 1200 och 4200 kr per månad. Max bidrag 2 250 kr per mån= 27 000 kr per år. Avtrappning 20% av inkomst över 58 500. Avtrappningssträcka 135 000. Slutavtrappat vid inkomst 58500+ 135 000=193 500 kr = 16125 kr per mån.

Reglerna följer mönstret för bostadsbidrag till barnfamiljer.

<u>Ensam</u>					<u>Makar lika inkomst</u>		<u>Ensam bostadsbidrag</u>			<u>Makar bobidrag</u>	
Månadslön	Prel	Efter	=per år	Över	Överskott	Årslön	Avtrappning	Bidrag	Avtrappning	Bidrag	
skatt	skatt	skatt	skott	skott		per person					
6001	1364	4637	55644	-64356	-68712 (55644x 2 - 180000)	72 000	2700	24300	17100	9900	
7001	1628	5373	64476	-55524	-51048	84 000	5100	21900	21900	5100	
8001	1892	6109	73308	-46692	-33384	96 000	7500	19500	26700	300	
9001	2161	6840	82080	-37920	-15840	108 000	9900	17100	27000	0	
10001	2491	7510	90120	-29880	240 krisgräns	120 000	12300	14700			
11001	2849	8152	97824	-22176	15648	132 000	14700	12300			
12001	3212	8789	104468	-14532	20936	144 000	17100	9900			
13001	3575	9426	113112	-6888	46224	156 000	19500	7500			
14001	3938	10063	120756	756 krisgräns	61512	168 000	21900	5100			
15001	4301	10700	128400	8400	76800	180 000	24300	2700			
16001	4664	11337	136044	16044	92088	192 000	26700	300			
17001	5027	11974	143688	23688	107376	204 000	27000	0			
18001	5390	12611	151332	31332	122554	216 000					
19001	5753	13248	158976	38976	137952	228 000					

En ung flicka kan få arbete på ett kafé med lön 70-80 kr per timme = cirka 12-13 000 kr per mån. enligt P1s jobbprogram söndagen den 2 april 2006. Vid 12 000 blir det i detta alternativ underskott 5268 kr efter grundkostnaderna 120 000 kr. Vid 13 000 kr överskott 612 kr.

Riksnormen för försörjningsstöd (socialbidrag) ligger lägre än de 120 000 för ensam och 180 000 kr för sambor som räknats med här: Ensam cirka 13 000 kr lägre och sambor cirka 25 000 kr lägre. Skillnaderna bl a: Hemutrustning (inklusive dator) ingår ej i riksnormen: Ensam 6840 kr per år. Sambor 7920 kr. Livsmedel Ensam 3000 kr per år. Sambor 10440. Tidning mm Ensam 1440 kr per år. Sambor 960 kr. Lek, fritid Ensam 1080 kr per år. Sambor 2160 Summa skillnad av detta: Ensam 12 360 kr per år. Sambor 21 480 kr.

KV. Koll på pengarna 2006. 20-åring i egen bostad

Bo själv

	Kvinna	Man
Utgifter per månad		
Mat hemma, ej lunch 5 dag/vecka	1 180	1 510
Förbrukningsvaror	100	
Hemutrustning (inkl dator)	570	
Media, fast telefon, Internet m m	830	
Hyra, el	4 490	
Hemförsäkring	100	
Summa hushållsutgifter	7 270	7 600
Övriga utgifter		
Hygien (personlig)	280	240
Kläder/skor	460	460
Fritid (inklusive mobiltelefon)	460	460
Utelunch	1 280	
Kollektiva lokalresor	450	
Fackavgift (inkl a-kassa)	300	
Summa utgifter	3 230	3 190
Total kostnad	10 500	10 790

I exemplet ovan har vi räknat med att både kvinnan och mannen är 20 år och bor i en mellanstor stad. Den egna bostaden är på två rum och kök. Utgifter som exempelvis hälso/ sjukvård, semester, sparande finns inte med.

Möbler och utrustning för ungdom i första egna bostad.

Möbler och utrustning

Köper du bara nya möbler och utrustning till din lägenhet blir det dyrt. Du kanske får ta med dig något hemifrån? Låna av släkt och vänner? Eller köpa begagnat? Äldre möbler och porslin är ofta både bra och billiga och ger dig ett personligt hem. Och du – skjut upp en del av inköpen. Det är först när du bott i din lägenhet en tid som du vet vad du behöver och vad som fungerar för dig.

Så mycket kan din första lägenhet kosta att utrusta

Utrustning för en person	Nytt
Matlagningsutrustning	2 600
Porslin och bestick	3 000
Städ- och tvätt utrustning	
inkl skovård och verktyg	3 500
Linne – handdukar, badlakan m m	900
Sängkläder, överkast	2 100
Summa	12 100
Kök – matbord, fyra stolar, lampa, gardin	1 900
Sovrum – säng, madrass, lampa, sängbord,	
matta, rullgardin, byrå, stol	6 600
Vardagsrum – soffa, två bokhyllor, soffbord, fåtölj,	
matta, taklampa, golvlampa, gardiner	11 800
Tv, stereo, radio, tv-bänk	9 700
Dator och skrivare	10 800
Hall och badrum – spegel, lampa, pall, duschdraperi	1 300
Summa	42 100
Total kostnad	54 200

Meddelandeblad från Socialstyrelsen om Riksnormen.

Mottagare: Samtliga nämnder inom socialtjänsten. Kammarrätter. Länsrätter m.fl. Januari 2006. Information: Elis Envall, Kristina Eriksson, Socialtjänstavdelningen, tel 555 530 00. (Från www.socialstyrelsen.se.)

Riksnormen för försörjningsstöd 2006. – ändring i socialtjänstförordningen (2001:937)

Regeringen har den 20 december 2005 fattat beslut om ändring i socialtjänstförordningen som innehåller riksnormen för försörjningsstöd för år 2006.

Utdrag ur socialtjänstförordningen: 2 kap.

1 § Riksnormen för beräkning av skäliga kostnader enligt 4 kap. 3 § första stycket 1 socialtjänstlagen (2001:453) grundar sig på Konsumentverkets senaste pris- och konsumtionsundersökningar och delas upp på olika hushållstyper och åldersintervaller.

Riksnormen för ett hushåll under 2006 utgör summan av de personliga kostnaderna för samtliga medlemmar i hushållet och de gemensamma hushållskostnaderna beräknade enligt följande tabeller.

Personliga kostnader i kronor per barn och ungdom

ej lunch 5 dagar/vecka

under 1 år	1–2 år	3 år	4–6 år
1 410	1 580	1 270	1 530

med lunch

under 1 år	1–2 år	3 år	4–6 år	7–10 år	11–14 år	15–18 år
1 540	1 740	1 430	1 740	1 950	2 230	2 510

Personliga kostnader i kronor – vuxna

Ensamstående Sambor

2 600 **4 690**

Gemensamma hushållskostnader i kronor – medlemmar i hushållet

1 pers.	2 pers.	3 pers.	4 pers.	5 pers.	6 pers.	7 pers.
820	920	1140	1 320	1 510	1 710	1 880

För hushåll med fler än 7 personer beräknas kostnaden för varje tillkommande hushållsmedlem som skillnaden mellan hushåll med 6 respektive 7 personer.

För en vuxen person som inte är att anse som sambo, men som ingår i hushållsgemenskap med flera personer, beräknas normen såsom personliga kostnader för ensamstående plus kvoten av de gemensamma kostnaderna för hushållet och antalet medlemmar i hushållet. _____

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2006.

Socialstyrelsen informerar, om riksnormens konstruktion och beräkningsunderlag.

Riksnormen anger endast en totalsumma per månad för personliga kostnader – för barn och ungdomar i olika åldersgrupper och för vuxna ensamstående respektive sambor. Summan är inte uppdelad på de utgiftsposter som ingår i personliga kostnader, dvs. livsmedel, kläder och skor, fritid och lek samt hygien.

Riksnormen anger vidare endast en totalsumma för gemensamma hushållskostnader. I denna ingår dels förbrukningsvaror för skötsel av bostad och kläder och dels avgifter för dagstidning, telefon och TV-licens.

Riksnormen ger kommunerna möjlighet att differentiera utbetalningarna för förskolebarn med hänsyn till om de får fri lunch utanför hemmet fem dagar per vecka, t.ex. inom kommunal barnomsorg. Den lägre normen gäller inte då barnen är frånvarande p.g.a. lov, sjukdom eller liknande och därmed äter hemma. Riksnormen för barn i skol-åldrarna, 7–18 år, är däremot inte differentierad med hänsyn till lunch utan ska i genomsnitt täcka lunch i hemmet under skollov och normal övrig frånvaro.

Riksnormen differentierar inte heller utbetalningarna för vuxna med hänsyn till eventuell fri lunch. Någon skillnad görs inte heller på personliga kostnader för ensamstående vuxna i enpersonshushåll jämfört med ensamstående vuxna i flerpersongshushåll.

Underlagssummor per månad för de olika utgiftsposter som ingår i riksnormen framgår av nedanstående tabell.

Personliga kostnader inom riksnormen

Barn och ungdomar

	Barn och ungdomar							Vuxna	
	Under 1 år	1–2 år	3 år	4–6 år	7–10 år	11–14 år	15–18 år	Ensamstående	Sambor
Livsmedel									
Ej lunch 5 d/v	550	600	600	770	–	–	–	–	–
Livsmedel									
Alla måltider	680	760	760	980	1 050	1 190	1 390	1 510	2 450
Kläder/skor	280	370	370	400	430	450	490	480	970
Fritid/lek	40	130	130	230	330	400	400	370	740
Hygien	490	430	1 20	80	90	140	1 80	240	530
Barn- och ungdomsförsäkring	50	50	50	50	50	50	50		
SUMMA									
Utan lunch									
5 dagar/v	1 410	1 580	1 270	1 530	–	–	–	–	–
Alla måltider	1 540	1 740	1 430	1 740	1 950	2 230	2 510	2 600	4 690

Lunchkostnad ingår men barn i skolåldern, 7–18 år, förutsätts få kostnadsfri skollunch.

Gemensamma hushållskostnader inom riksnormen

Antal medlemmar i hushållet

	1 pers.	2 pers.	3 pers	4 pers.	5 pers.	6 pers.	7 pers.
Förbrukningsvaror	110	130	210	240	280	330	360
Dagstidning, telefon,							
TV-licens	710	790	930	1 080	1 230	1 380	1 520
SUMMA	820	920	1 140	1 320	1 510	1 710	1 880

I försörjningsstödet ingår också *skäliga kostnader* för boende, hushållsel, arbetsresor, hemförsäkring och medlemskap i fackförening och arbetslöshetskassa. Vad som ska ingå för dessa poster bedöms individuellt men normalt ingår den faktiska kostnaden om den är skälig. ***

Sammanställning om förvärvsarbetande

	Ensamstående	Sambor	
Personliga kostnader	2600	4690	
Gemensamma kostnader	820	920	
Skäliga kostnader för övrigt, enligt KV mm:			
Hemförsäkring	150	160	
Hushållsel	200	270	
Arbetsresor+Fackförening+arbetslöshetskassa	900	1800	
<u>Bostadshyra</u>	<u>4200</u>	<u>5100</u>	
<u>Summa per månad</u>	<u>8870</u>	<u>12940</u>	
<u>Summa per år</u>	<u>106440</u>	<u>155280</u>	Sambor 145,9% av ensam
Beräkningar enligt KV mm	119520	177720	
Riksnormen ca lägre än KV mm	13000	22000	
Beräkningar enligt KV mm, avrundat	120000	180000	
Riksnormen lägre än detta ca	13000	25000	

Skillnaderna förklaras av bl a:

Hemutrustning (inklusive dator) ingår ej i riksnormen: Ensam 6840 kr per år. Sambor 7920 kr.

Livsmedel, Riksnormen lägre: Ensam 3000 kr per år. Sambor 10440

Tidning mm, Riksnormen lägre: Ensam 1440 kr per år. Sambor 960 kr.

Lek, fritid, Riksnormen lägre: Ensam 1080 kr per år. Sambor 2160

Summa skillnad av detta: Ensam 12 360 kr per år. Sambor 21 480 kr.

Bostadsbidrag - till ungdomar utan barn.

Gällande system 2006.

Från www.fk.se april 2006.

Vilka ungdomar utan barn kan få bostadsbidrag?

Du som har fyllt 18 men inte 29 år kan få bostadsbidrag. Makar eller sambor ska båda vara under 29 år. Du måste bo och vara folkbokförd i Sverige på den adress som bidrag söks för. I vissa fall kan man göra undantag från folkbokföringskravet.

Du som kommer till Sverige för att studera kan normalt inte få bostadsbidrag. Ett undantag är om du kommer från ett annat nordiskt land. Under förutsättning att du folkbokför dig här under studietiden kan du ha rätt till bostadsbidrag.

Du kan inte få bidrag till bostadskostnader om du eller din make eller sambo får bostadstillägg (BTP) enligt lagen om bostadstillägg till pensionärer m.fl. eller har ansökt om BTP men inte får det på grund av för hög inkomst.

Bidraget beräknas med hänsyn till: • hur många personer som bor i hushållet • bostadskostnad och bostadsyta • inkomst och förmögenhet.

Är du ensamstående eller gift/sambo?

Makar och sambor ska ansöka om bostadsbidrag gemensamt. Makar och sambor anses bo tillsammans om de inte själva visar motsatsen.

Bidragsgrundande inkomst

Du som får studiemedel ska räkna med 80 procent av studiebidraget som inkomst. Annan inkomst är också bidragsgrundande, till exempel lön, skattepliktiga förmåner, arbetslöshetsersättning och kapitalinkomster. Du kan läsa mer om inkomster i faktabladet Bostadsbidrag - inkomster som påverkar bidraget. Hela året räknas!

All inkomst som du tjänar från 1 januari - 31 december räknas med i den bidragsgrundande inkomsten. Det du tjänar när bidrag inte betalas ut, räknas alltså också med. Inkomsten anses lika fördelad under årets månader. Du ska alltid beräkna inkomsterna före avdrag för skatt.

Exempel: Du ska studera hela året och räknar med att arbeta på sommaren och vissa helger. Studiebidraget är 12 000 kronor per termin och du beräknar arbetsinkomsten till sammanlagt 34 000 kronor. Du tänker också sälja några aktier och räknar med 2 000 kronor i kapitalvinst. Inkomsten beräknas till 55 200 kr (19 200 kr [80% x 24 000 kr] + 34 000 kr + 2 000 kr) kronor för hela året (vilket motsvarar 4 600 kronor i genomsnitt per månad).

Exempel: Du studerar under vårterminen och får då bostadsbidrag. I juni meddelar du Försäkringskassan att du fått ett arbete och att du beräknar din bidragsgrundande inkomst till 183 600 kronor. (9 600 kr [studiebidrag 80% x 12 000 kr] + 174 000 kr [lön m.m.]). Bidraget minskas till 0 kronor per månad under resten av året. Den här inkomsten gör att du också kommer att få betala tillbaka det bidrag som du fick under vårterminen.

Hur beräknas bidraget?

Du kan som mest få 1 100 kronor per månad i bostadsbidrag. Du kan få bidrag till de bostadskostnader som överstiger 1 800 kronor per månad. Bostadskostnad över 3 600 kronor per månad och boyta över 60 kvadratmeter är inte bidragsgrundande.

I tabellen nedan visas hur stor del av bostadskostnaden som du kan få bidrag för. Bostadskostnaden anges i kronor per månad.

75% av bostadskostnaden mellan 1 800 - 2 600

50% av bostadskostnaden mellan 2 600 - 3 600

Inkomst över visst belopp reducerar det maximala bostadsbidraget.

För dig som bor ensam minskas det maximala bidraget med en tredjedel av den del av den bidragsgrundande inkomsten som överstiger 41 000 kronor.

För makar eller sambor minskas det maximala bidraget med en tredjedel av den del av hushållets sammanlagda bidragsgrundande inkomst som överstiger 58 000 kronor. Det beräknade bidraget per månad avrundas till närmast lägre hundratal kronor.

Exempel

Du bor ensam och din bostadskostnad är 4 000 kronor per månad. Maximalt bidrag är 1 100 kronor per månad. Du har uppskattat din bidragsgrundande inkomst till 50 000 kronor. Det är 9 000 kronor mer än 41 000 kronor. En tredjedel av 9 000 kronor är 3 000 kronor. Det blir 250 kronor per månad. Bostadsbidraget per månad beräknas så här:

Bidrag som betalas ut

75% av bostadskostnad mellan 1 800 och 2 600 kronor	+ 600
50% av bostadskostnaden mellan 2 600 och 3 600 kronor	+ 500
Summa maximalt bidrag, kronor=	1 100
Inkomstavdrag (9 000/3) /12	- 250
Summa bidrag =	850
Bidrag som betalas ut =	800

Detta system anpassas till det föreslagna systemet för bostadsbidrag till barnlösa på något sätt:

* Systemet här behålls för dem som får studiemedel.

* De som får studiemedel får bostadsbidrag enligt förslaget för barnlösa, men beloppsgränser och detaljregler justeras på lämpligt sätt.

Förslaget är förmånligare för studenterna än det gällande systemet. Men förslaget i budgetpropositionen våren 06 för studenterna tycker de är för dåligt. Därför kan det vara lämpligt att välja följande förslag:

* De som får studiemedel får bostadsbidrag enligt förslaget för barnlösa, men bostadsbidraget minskas med studiebidrag.

Tabeller för grundavdrag inkomståret 2006

Tabellen för grundavdrag grundas på prisbasbeloppet 39 700 kr

Taxerad.ink Grundavdrag
Från Till

0 16700 tax ink
16800 39300 16800
39400 39800 16900
39900 40300 17000
40400 40800 17100
40900 41300 17200
41400 41800 17300
41900 42300 17400
42400 42800 17500
42900 43300 17600
43400 43800 17700
43900 44300 17800
44400 44800 17900
44900 45300 18000
45400 45800 18100
45900 46300 18200
46400 46800 18300
46900 47300 18400
47400 47800 18500
47900 48300 18600
48400 48800 18700

48900 49300 18800
49400 49800 18900
49900 50300 19000
50400 50800 19100
50900 51300 19200
51400 51800 19300
51900 52300 19400
52400 52800 19500
52900 53300 19600
53400 53800 19700
53900 54300 19800
54400 54800 19900
54900 55300 20000
55400 55800 20100
55900 56300 20200
56400 56800 20300
56900 57300 20400
57400 57800 20500
57900 58300 20600
58400 58800 20700
58900 59300 20800
59400 59800 20900
59900 60300 21000
60400 60800 21100
60900 61300 21200
61400 61800 21300
61900 62300 21400
62400 62800 21500
62900 63300 21600
63400 63800 21700
63900 64300 21800

64400 64800 21900
64900 65300 22000
65400 65800 22100
65900 66300 22200
66400 66800 22300
66900 67300 22400
67400 67800 22500
67900 68300 22600
68400 68800 22700
68900 69300 22800
69400 69800 22900
69900 70300 23000
70400 70800 23100
70900 71300 23200
71400 71800 23300
71900 72300 23400
72400 72800 23500
72900 73300 23600
73400 73800 23700
73900 74300 23800
74400 74800 23900
74900 75300 24000
75400 75800 24100
75900 76300 24200
76400 76800 24300
76900 77300 24400
77400 77800 24500
77900 78300 24600
78400 78800 24700
78900 79300 24800
79400 79800 24900

79900 80300 25000
80400 80800 25100
80900 81300 25200
81400 81800 25300
81900 82300 25400
82400 82800 25500
82900 83300 25600
83400 83800 25700
83900 84300 25800
84400 84800 25900
84900 85300 26000
85400 85800 26100
85900 86300 26200
86400 86800 26300
86900 87300 26400
87400 87800 26500
87900 88300 26600
88400 88800 26700
88900 89300 26800
89400 89800 26900
89900 90300 27000
90400 90800 27100
90900 91300 27200
91400 91800 27300
91900 92300 27400
92400 92800 27500
92900 93300 27600
93400 93800 27700
93900 94300 27800
94400 94800 27900
94900 95300 28000

95400 95800 28100	129200 130100 30000	160200 161100 26900	191200 192100 23800
95900 96300 28200	130200 131100 29900	161200 162100 26800	192200 193100 23700
96400 96800 28300	131200 132100 29800	162200 163100 26700	193200 194100 23600
96900 97300 28400	132200 133100 29700	163200 164100 26600	194200 195100 23500
97400 97800 28500	133200 134100 29600	164200 165100 26500	195200 196100 23400
97900 98300 28600	134200 135100 29500	165200 166100 26400	196200 197100 23300
98400 98800 28700	135200 136100 29400	166200 167100 26300	197200 198100 23200
98900 99300 28800	136200 137100 29300	167200 168100 26200	198200 199100 23100
99400 99800 28900	137200 138100 29200	168200 169100 26100	199200 200100 23000
99900 100300 29000	138200 139100 29100	169200 170100 26000	200200 201100 22900
100400 100800 29100	139200 140100 29000	170200 171100 25900	201200 202100 22800
100900 101300 29200	140200 141100 28900	171200 172100 25800	202200 203100 22700
101400 101800 29300	141200 142100 28800	172200 173100 25700	203200 204100 22600
101900 102300 29400	142200 143100 28700	173200 174100 25600	204200 205100 22500
102400 102800 29500	143200 144100 28600	174200 175100 25500	205200 206100 22400
102900 103300 29600	144200 145100 28500	175200 176100 25400	206200 207100 22300
103400 103800 29700	145200 146100 28400	176200 177100 25300	207200 208100 22200
103900 104300 29800	146200 147100 28300	177200 178100 25200	208200 209100 22100
104400 104800 29900	147200 148100 28200	178200 179100 25100	209200 210100 22000
104900 105300 30000	148200 149100 28100	179200 180100 25000	210200 211100 21900
105400 105800 30100	149200 150100 28000	180200 181100 24900	211200 212100 21800
105900 106300 30200	150200 151100 27900	181200 182100 24800	212200 213100 21700
106400 106800 30300	151200 152100 27800	182200 183100 24700	213200 214100 21600
106900 107300 30400	152200 153100 27700	183200 184100 24600	214200 215100 21500
107400 107800 30500	153200 154100 27600	184200 185100 24500	215200 216100 21400
107900 124100 30600	154200 155100 27500	185200 186100 24400	216200 217100 21300
124200 125100 30500	155200 156100 27400	186200 187100 24300	217200 218100 21200
125200 126100 30400	156200 157100 27300	187200 188100 24200	218200 219100 21100
126200 127100 30300	157200 158100 27200	188200 189100 24100	219200 220100 21000
127200 128100 30200	158200 159100 27100	189200 190100 24000	220200 221100 20900
128200 129100 30100	159200 160100 27000	190200 191100 23900	221200 222100 20800

222200	223100	20700	253200	254100	17600
223200	224100	20600	254200	255100	17500
224200	225100	20500	255200	256100	17400
225200	226100	20400	256200	257100	17300
226200	227100	20300	257200	258100	17200
227200	228100	20200	258200	259100	17100
228200	229100	20100	259200	260100	17000
229200	230100	20000	260200	261100	16900
230200	231100	19900	261200	262100	16800
231200	232100	19800	262200	263100	16700
232200	233100	19700	263200	264100	16600
233200	234100	19600	264200	265100	16500
234200	235100	19500	265200	266100	16400
235200	236100	19400	266200	267100	16300
236200	237100	19300	267200	268100	16200
237200	238100	19200	268200	269100	16100
238200	239100	19100	269200	270100	16000
239200	240100	19000	270200	271100	15900
240200	241100	18900	271200	272100	15800
241200	242100	18800	272200	273100	15700
242200	243100	18700	273200	274100	15600
243200	244100	18600	274200	275100	15500
244200	245100	18500	275200	276100	15400
245200	246100	18400	276200	277100	15300
246200	247100	18300	277200	278100	15200
247200	248100	18200	278200	279100	15100
248200	249100	18100	279200	280100	15000
249200	250100	18000	280200	281100	14900
250200	251100	17900	281200	282100	14800
251200	252100	17800	282200	283100	14700
252200	253100	17700	283200	284100	14600

284200	285100	14500
285200	286100	14400
286200	287100	14300
287200	288100	14200
288200	289100	14100
289200	290100	14000
290200	291100	13900
291200	292100	13800
292200	293100	13700
293200	294100	13600
294200	295100	13500
295200	296100	13400
296200	297100	13300
297200	298100	13200
298200	299100	13100
299200	300100	13000
300200	301100	12900
301200	302100	12800
302200	303100	12700
303200	304100	12600
304200	305100	12500
305200	306100	12400
306200	307100	12300
307200	308100	12200
308200	309100	12100
309200	310100	12000
310200	311100	11900
311200	312100	11800
312200	11700	

Sidan uppdaterades: 2005-12-02

Grundavdraget är lika med den taxerade inkomsten för inkomster upp till inkomst 16800 kr.

Sedan ligger grundavdraget på 16800 kr upp till inkomst 39300 kr. Det betyder att marginalskatten mellan 16800 och 39300 är lika med utdebiteringen.

Vid inkomst 39400 är grundavdraget 16900 kr och stiger sedan med 200 kr per 1000 kr ökad inkomst upp till inkomst 107900 kr då grundavdraget är 30600 kr. Det betyder att den beskattningsbara inkomsten stiger med bara 800 kr per 1000 kr ökad inkomst, marginalskatten i intervallet blir 80% av utdebiteringen.

Vid inkomster från 107900 till 124100 är grundavdraget 30600 kr och marginalskatten i intervallet är lika med utdebiteringen.

Vid inkomst 124200 kr är grundavdraget 30500 kr och sjunker sedan med 100 kr per 1000 kr ökad inkomst. Det betyder att den beskattningsbara inkomsten ökar med 1100 kr per 1000 kr ökad inkomst, marginalskatten blir 110% av utdebiteringen. Vid inkomst 312200 kr är grundavdraget nere på slutnivån 11700 kr.

Marginalskatten ökar vid vissa nivåer för den statliga skatten.

Preliminär skatt 2006.

Tabell 33

För utdebitering 33 kr.
Skatteavdrag för månadslön 2006

Lön kr **Prel. skatt kolumn**
 1 och 2

1 - 1300 0 0
1301 - 1400 100 0
1401 - 1500 109 33
1501 - 1600 110 66
1601 - 1700 120 99
1701 - 1800 132 132
1801 - 1900 165 165
1901 - 2000 198 198
2001 - 2100 231 231
2101 - 2200 264 264
2201 - 2300 297 297
2301 - 2400 330 330
2401 - 2500 363 363
2501 - 2600 396 396
2601 - 2700 429 429
2701 - 2800 462 462
2801 - 2900 495 495
2901 - 3000 528 528
3001 - 3100 561 561
3101 - 3200 594 594

Lön kr **Prel. skatt**
3201 - 3300 624
3301 - 3400 651
3401 - 3500 676

3501 - 3600 704
3601 - 3700 728
3701 - 3800 756
3801 - 3900 783
3901 - 4000 808
4001 - 4100 836
4101 - 4200 860
4201 - 4300 888
4301 - 4400 915
4401 - 4500 940
4501 - 4600 968
4601 - 4700 992
4701 - 4800 1020
4801 - 4900 1047
4901 - 5000 1072
5001 - 5100 1100
5101 - 5200 1124
5201 - 5300 1152
5301 - 5400 1179
5401 - 5500 1204
5501 - 5600 1232
5601 - 5700 1256
5701 - 5800 1284
5801 - 5900 1311
5901 - 6000 1336
6001 - 6100 1364
6101 - 6200 1388
6201 - 6300 1416
6301 - 6400 1443
6401 - 6500 1468
6501 - 6600 1496
6601 - 6700 1520
6701 - 6800 1548
6801 - 6900 1575

6901 - 7000 1600
7001 - 7100 1628
7101 - 7200 1652
7201 - 7300 1680
7301 - 7400 1707
7401 - 7500 1732
7501 - 7600 1760
7601 - 7700 1784
7701 - 7800 1812
7801 - 7900 1839
7901 - 8000 1864
8001 - 8100 1892
8101 - 8200 1916
8201 - 8300 1944
8301 - 8400 1971
8401 - 8500 1996
8501 - 8600 2024
8601 - 8700 2048
8701 - 8800 2076
8801 - 8900 2103
8901 - 9000 2128
9001 - 9100 2161
9101 - 9200 2194
9201 - 9300 2227
9301 - 9400 2260
9401 - 9500 2293
9501 - 9600 2326
9601 - 9700 2359
9701 - 9800 2392
9801 - 9900 2425
9901 - 10000 2458
10001 - 10100 2491
10101 - 10200 2524
10201 - 10300 2557

10301 - 10400 2593
10401 - 10500 2629
10501 - 10600 2667
10601 - 10700 2703
10701 - 10800 2739
10801 - 10900 2774
10901 - 11000 2810
11001 - 11100 2849
11101 - 11200 2884
11201 - 11300 2920
11301 - 11400 2956
11401 - 11500 2992
11501 - 11600 3030
11601 - 11700 3066
11701 - 11800 3102
11801 - 11900 3137
11901 - 12000 3173
12001 - 12100 3212
12101 - 12200 3247
12201 - 12300 3283
12301 - 12400 3319
12401 - 12500 3355
12501 - 12600 3393
12601 - 12700 3429
12701 - 12800 3465
12801 - 12900 3500
12901 - 13000 3536
13001 - 13100 3575
13101 - 13200 3610
13201 - 13300 3646
13301 - 13400 3682
13401 - 13500 3718
13501 - 13600 3756
13601 - 13700 3792

13701 - 13800 3828
13801 - 13900 3863
13901 - 14000 3899
14001 - 14100 3938
14101 - 14200 3973
14201 - 14300 4009
14301 - 14400 4045
14401 - 14500 4081
14501 - 14600 4119
14601 - 14700 4155
14701 - 14800 4191
14801 - 14900 4226
14901 - 15000 4262
15001 - 15100 4301
15101 - 15200 4336
15201 - 15300 4372
15301 - 15400 4408
15401 - 15500 4444
15501 - 15600 4482
15601 - 15700 4518
15701 - 15800 4554
15801 - 15900 4589
15901 - 16000 4625
16001 - 16100 4664
16101 - 16200 4699
16201 - 16300 4735
16301 - 16400 4771
16401 - 16500 4807
16501 - 16600 4845
16601 - 16700 4881
16701 - 16800 4917
16801 - 16900 4952
16901 - 17000 4988
17001 - 17100 5027

17101 - 17200 5062
17201 - 17300 5098
17301 - 17400 5134
17401 - 17500 5170
17501 - 17600 5208
17601 - 17700 5244
17701 - 17800 5280
17801 - 17900 5315
17901 - 18000 5351
18001 - 18100 5390
18101 - 18200 5425
18201 - 18300 5461
18301 - 18400 5497
18401 - 18500 5533
18501 - 18600 5571
18601 - 18700 5607
18701 - 18800 5643
18801 - 18900 5678
18901 - 19000 5714
19001 - 19100 5753
19101 - 19200 5788
19201 - 19300 5824
19301 - 19400 5860
19401 - 19500 5896
19501 - 19600 5934
19601 - 19700 5970
19701 - 19800 6006
19801 - 19900 6041
19901 - 20000 6077
20001 - 20200 6151
20201 - 20400 6223
20401 - 20600 6297
20601 - 20800 6369
20801 - 21000 6440

21001 - 21200 6514
21201 - 21400 6586
21401 - 21600 6660
21601 - 21800 6732
21801 - 22000 6803
22001 - 22200 6877
22201 - 22400 6949
22401 - 22600 7023
22601 - 22800 7095
22801 - 23000 7166
23001 - 23200 7240
23201 - 23400 7312
23401 - 23600 7386
23601 - 23800 7458
23801 - 24000 7529
24001 - 24200 7603
24201 - 24400 7675
24401 - 24600 7749
24601 - 24800 7821
24801 - 25000 7892
25001 - 25200 7966
25201 - 25400 8038
25401 - 25600 8112
25601 - 25800 8184
25801 - 26000 8255
26001 - 26200 8324
26201 - 26400 8390
26401 - 26600 8481
26601 - 26800 8587
26801 - 27000 8693
27001 - 27200 8799
27201 - 27400 8905
27401 - 27600 9011
27601 - 27800 9117

27801 - 28000 9223
28001 - 28200 9329
28201 - 28400 9435
28401 - 28600 9541
28601 - 28800 9647
28801 - 29000 9753
29001 - 29200 9859
29201 - 29400 9965
29401 - 29600 10071
29601 - 29800 10177
29801 - 30000 10283
30001 - 30200 10389
30201 - 30400 10495
30401 - 30600 10601
30601 - 30800 10707
30801 - 31000 10813
31001 - 31200 10919
31201 - 31400 11025
31401 - 31600 11131
31601 - 31800 11237
31801 - 32000 11343
32001 - 32200 11449
32201 - 32400 11555
32401 - 32600 11661
32601 - 32800 11767
32801 - 33000 11873
33001 - 33200 11979
33201 - 33400 12085
33401 - 33600 12191
33601 - 33800 12297
33801 - 34000 12403
34001 - 34200 12509
34201 - 34400 12615
34401 - 34600 12721

34601 - 34800 12827
34801 - 35000 12933
35001 - 35200 13039
35201 - 35400 13145
35401 - 35600 13251
35601 - 35800 13357
35801 - 36000 13463
36001 - 36200 13569
36201 - 36400 13675
36401 - 36600 13781
36601 - 36800 13887
36801 - 37000 13993
37001 - 37200 14099
37201 - 37400 14205
37401 - 37600 14311
37601 - 37800 14417
37801 - 38000 14523
38001 - 38200 14629
38201 - 38400 14735
38401 - 38600 14841
38601 - 38800 14947
38801 - 39000 15053
39001 - 39200 15159
39201 - 39400 15267
39401 - 39600 15383
39601 - 39800 15499
39801 - 40000 15615
40001 - 40200 15731
40201 - 40400 15847
40401 - 40600 15963
40601 - 40800 16079
40801 - 41000 16195
41001 - 41200 16311
41201 - 41400 16427

41401 - 41600 16543
41601 - 41800 16659
41801 - 42000 16775
42001 - 42200 16891
42201 - 42400 17007
42401 - 42600 17123
42601 - 42800 17239
42801 - 43000 17355
43001 - 43200 17471
43201 - 43400 17587
43401 - 43600 17703
43601 - 43800 17819
43801 - 44000 17935
44001 - 44200 18051
44201 - 44400 18167
44401 - 44600 18283
44601 - 44800 18399
44801 - 45000 18515
45001 - 45200 18631
45201 - 45400 18747
45401 - 45600 18863
45601 - 45800 18979
45801 - 46000 19095
46001 - 46200 19211
46201 - 46400 19327
46401 - 46600 19443
46601 - 46800 19559
46801 - 47000 19675
47001 - 47200 19791
47201 - 47400 19907
47401 - 47600 20023
47601 - 47800 20139
47801 - 48000 20255
48001 - 48200 20371

48201 - 48400 20487
48401 - 48600 20603
48601 - 48800 20719
48801 - 49000 20835
49001 - 49200 20951
49201 - 49400 21067
49401 - 49600 21183
49601 - 49800 21299
49801 - 50000 21415
50001 - 50200 21531
50201 - 50400 21647
50401 - 50600 21763
50601 - 50800 21879
50801 - 51000 21995
51001 - 51200 22111
51201 - 51400 22227
51401 - 51600 22343
51601 - 51800 22459
51801 - 52000 22575
52001 - 52200 22691
52201 - 52400 22807
52401 - 52600 22923
52601 - 52800 23039
52801 - 53000 23155
53001 - 53200 23271
53201 - 53400 23387
53401 - 53600 23503
53601 - 53800 23619
53801 - 54000 23735
54001 - 54200 23851
54201 - 54400 23967
54401 - 54600 24083
54601 - 54800 24199
54801 - 55000 24315

55001 - 55200 24431
55201 - 55400 24547
55401 - 55600 24663
55601 - 55800 24779
55801 - 56000 24895
56001 - 56200 25011
56201 - 56400 25127
56401 - 56600 25243
56601 - 56800 25359
56801 - 57000 25475
57001 - 57200 25591
57201 - 57400 25707
57401 - 57600 25823
57601 - 57800 25939
57801 - 58000 26055
58001 - 58200 26171
58201 - 58400 26287
58401 - 58600 26403
58601 - 58800 26519
58801 - 59000 26635
59001 - 59200 26751
59201 - 59400 26867
59401 - 59600 26983
59601 - 59800 27099
59801 - 60000 27215
60001 - 60200 27331
60201 - 60400 27447
60401 - 60600 27563
60601 - 60800 27679
60801 - 61000 27795
61001 - 61200 27911
61201 - 61400 28027
61401 - 61600 28143
61601 - 61800 28259

61801 - 62000 28375
62001 - 62200 28491
62201 - 62400 28607
62401 - 62600 28723
62601 - 62800 28839
62801 - 63000 28955
63001 - 63200 29071
63201 - 63400 29187
63401 - 63600 29303
63601 - 63800 29419
63801 - 64000 29535
64001 - 64200 29651
64201 - 64400 29767
64401 - 64600 29883
64601 - 64800 29999
64801 - 65000 30115
65001 - 65200 30231
65201 - 65400 30347
65401 - 65600 30463
65601 - 65800 30579
65801 - 66000 30695
66001 - 66200 30811
66201 - 66400 30927
66401 - 66600 31043
66601 - 66800 31159
66801 - 67000 31275
67001 - 67200 31391
67201 - 67400 31507
67401 - 67600 31623
67601 - 67800 31739
67801 - 68000 31855
68001 - 68200 31971
68201 - 68400 32087
68401 - 68600 32203

68601 - 68800 32319
68801 - 69000 32435
69001 - 69200 32551
69201 - 69400 32667
69401 - 69600 32783
69601 - 69800 32899
69801 - 70000 33015
70001 - 70200 33131
70201 - 70400 33247
70401 - 70600 33363
70601 - 70800 33479
70801 - 71000 33595
71001 - 71200 33711
71201 - 71400 33827
71401 - 71600 33943
71601 - 71800 34059
71801 - 72000 34175
72001 - 72200 34291
72201 - 72400 34407
72401 - 72600 34523
72601 - 72800 34639
72801 - 73000 34755
73001 - 73200 34871
73201 - 73400 34987
73401 - 73600 35103
73601 - 73800 35219
73801 - 74000 35335
74001 - 74200 35451
74201 - 74400 35567
74401 - 74600 35683
74601 - 74800 35799
74801 - 75000 35915
75001 - 75200 36031
75201 - 75400 36147

75401 - 75600 36263
75601 - 75800 36379
75801 - 76000 36495
76001 - 76200 36611
76201 - 76400 36727
76401 - 76600 36843
76601 - 76800 36959
76801 - 77000 37075
77001 - 77200 37191
77201 - 77400 37307
77401 - 77600 37423
77601 - 77800 37539
77801 - 78000 37655
78001 - 78200 37771
78201 - 78400 37887
78401 - 78600 38003
78601 - 78800 38119
78801 - 79000 38235
79001 - 79200 38351
79201 - 79400 38467
79401 - 79600 38583
79601 - 79800 38699
79801 - 80000 38815
%
80001 - 89200 49
89201 - 101000 50
101001 - 116600 51
116601 - 137800 52
137801 - 168400 53
168401 - 216600 54
216601 - 303200 55
303201 - 505600 56
505601 - 1516800 57
1516801 - 58

Sänkningen av grundavdraget upphör vid inkomst 312200= ca 26000 kr per mån. Vid inkomst strax därunder är marginals-katten ca 36%= 110% av 33. Vid 26000 är den 33%

Vid 26800 är marginals-katten 53%, dvs där har den statliga skatten 20% tillkommit.

Vid inkomst 39200 kr per mån är marginals-katten 53% men vid inkomst 39600 kr 58%, där har den statliga skatten ökat till 25% (33+25=58).

Marginals-katten ligger sedan kvar på 58% till inkomst 80 000 kr per mån.

Procentsatserna för skatterna över 80 000 kr per månad förklaras inte i tabellen.

Hushållens ekonomi (HEK). Inkomstspridningen har ökat. **Pressmeddelande från SCB 2006-03-23. 09:30 Nr 2006:068**

Efter nedgången i den svenska ekonomin i början på 1990-talet har köpkraften, mätt med disponibel inkomst, ökat med 25 procent mellan 1995 och 2004. Hushåll med de högsta inkomsterna har ökat sin inkomst betydligt mer, vilket har fått till följd att inkomstspridningen har ökat.

Spridningen var som störst år 2000 vilket till största delen förklaras av mycket kraftiga kapitalvinster som realiserades detta år. Därefter minskade spridningen men ligger nu på en markant högre nivå än tidigare. Mellan 2003 och 2004 ligger förändringen inom den statistiska felmarginalen.

År 2004 hade hushållen med de högsta inkomsterna (topp 10 procent) drygt 22 procent av den sammanlagda inkomstsumman för hela landet. Hushållen med lägst inkomst (10 procent) hade 4 procent av samma inkomstsumma.

Inkomsten ökade med 2,6 procent 2004

Medianinkomsten, dvs. inkomsten för de hushåll som ligger precis i mitten av inkomstskalan, ökade med 2,6 procent under 2004. Inkomsterna för de hushåll som hade de lägsta inkomsterna ökade med över 3 procent alltså något över genomsnittet. Hushållen med de högsta inkomsterna (topp 10 procent) ökade sina inkomster med över 7 procent.

Ensamstående med barn fortsätter att halka efter

I genomsnitt ökade inkomsten för personer 20 år och äldre med över 24 procent under perioden 1995-2004. De sammanboendes inkomstnivå ökade mest, över 25 procent, medan de ensamboende/-ensamståendes inkomstnivå ökade med drygt 18 procent. Sämst har det gått för ensamstående med barn som endast ökat sin inkomst med 15 procent. Inkomstnivån för åldersgruppen 65 år och äldre har ökat med knappt 18 procent sedan 1995. Det betyder att ålderspensionärer har haft en sämre inkomstutveckling än genomsnittet. Fortfarande hade de som var pensionärer 2004 en betydligt högre ekonomisk standard än vad motsvarande grupp hade 1995. Orsaken är främst att de nya åldersgrupper som har pensionerats har betydligt högre pension.

Utrikes födda hade 17 procent lägre inkomst än svenskfödda

Personer födda utomlands hade en väsentligt lägre inkomst än personer födda i Sverige. Personer som har vistats i Sverige en längre tid har i regel högre inkomst än de som varit i Sverige en kortare tid. Personer födda i andra nordiska länder eller inom EU hade efter mer än 10 år i landet nästan samma inkomst som svenskfödda.

Skillnaden mellan kvinnors och mäns inkomster består

År 2004 var heltidsanställda kvinnors medianvärde för arbetsinkomst nära 85 procent av männens. I början av 1990-talet var kvinnornas inkomster strax över 80 procent av männens inkomst. Förändringarna de senaste åren är mycket små och inte statistiskt säkerställda.

Arbetsinkomsten består av ersättning från anställning samt sjuk- och föräldraförsäkring. Jämförelsen visar förhållandena på hela arbetsmarknaden och omfattar de heltidsanställda.

Disponibel inkomst för samtliga och för topp 10 procent samt inkomstspridningen 1991-2004

	1991	1995	2000	2001	2002	2003	2004	1995-2004 i %
Disponibel inkomst (median)	139,9	122,9	140,9	144,8	148,9	149,8	153,7	25,1
Medelvärde Topp 10 procent	294,3	267,6	433,7	371,2	366,6	362,3	388,0	45,0
Inkomstspridning (Gini-koefficient)	0,226	0,231	0,294	0,266	0,258	0,253	0,256	

Annan publicering

Uppgifter om disponibel inkomst och boendeutgifter fördelat efter olika upplåtelseformer kommer att publiceras 30 mars. Prognoser över inkomstutvecklingen kommer att publiceras senare i vår. Statistik över förmögenheter kommer att publiceras i april.

Definitioner och förklaringar

Disponibel inkomst är summan av inkomster minus skatt och negativa transfereringar plus skattepliktiga och skattefria transfereringar. Inkomsten har justerats för att kunna jämföra hushåll av olika sammansättning.

Medianen motsvarar det mittersta värdet när man sorterar alla hushåll efter stigande inkomst.

Gini-koefficienten används för att redovisa ojämnheten i inkomstfördelningen. Koefficienten kan anta ett värde mellan 0 och 1. Ett högt värde visar på större spridning än ett lågt värde.

Resultaten baseras på en urvalsundersökning som heter Hushållens ekonomi, HEK. Eftersom undersökningen är en urvalsundersökning finns slumpfel. Urvalet uppgick till drygt 17 000 hushåll.

Sveriges statistiska databaser

Ytterligare uppgifter redovisas i databaserna som avgiftsfritt är åtkomliga via SCB:s webbplats. <http://www.scb.se/databaser/ssd.asp>

Information om statistikens kvalitet, framställningssätt samt fler tabeller och diagram m.m. finns på SCB:s webbplats.

http://www.scb.se/templates/Product____7286.asp

Producent SCB, Enheten för ekonomisk välfärdsstatistik 701 89 Örebro

Förfrågningar Erik Liljegren Tfn 019-176567 E-post erik.liljegren@scb.se Petter Lundberg Tfn 019-176015 E-post petter.lundberg@scb.se

Var god ange källa när uppgifter ur detta pressmeddelande återges.

Inkomster

SCB:s pressmeddelande 060323 visar disponibla inkomster. Disponibel inkomst är summan av inkomster minus skatt och negativa transfereringar plus skattepliktiga och skattefria transfereringar. Inkomsten har justerats för att kunna jämföra hushåll av olika sammansättning. Det ger inget grepp om arbetsinkomsterna, hur mycket folk tjänar.

I SCB:s statistik är det svårt att hitta uppgifter om de lägsta inkomsterna. I "omr36-39k.pdf" har gjorts ett försök att plocka fram siffror som kan belysa låginkomstförhållanden. Det är redovisat under rubriken "Ekonomisk välfärd vid låginkomster." Det återges i det närmast följande.

Där görs bl a några beräkningar med anknytning till skatterna 2004. Sedan dess finns nu uppgifter om skatter för 2006 och beräkningarna med hänsyn till 2004 är något föråldrade även om de är i princip riktiga.

Moderaternas tabell 6.3 visar fördelningen av arbetsinkomster. Antalet arbetsinkomster är kanske 5 miljoner st. I varje decilgrupp finns då ca en halv miljon personer. Enligt tabellen har 40% inkomster under ca 205 000 kr, ca 17 000 kr per mån, 30% under ca 148 000 kr, ca 12 000 kr per mån, 20% under ca 78 000 kr, ca 7 000 kr per mån och 10% under ca 25000 kr, ca 2 000 kr per mån.

Enligt "Inkomst efter skatt 2006 " i det föregående har ensam över-skott/underskott :
vid inkomst 17 000: överskott 23 688 kr per år
vid inkomst 12 000: underskott 14 532
vid inkomst 7 000: underskott 55 245
vid inkomst 2 000: mycket stort underskott

30% av alla med arbetsinkomst har stora underskott, det antyder missförhållanden som bäst åtgärdas med bostadsbidrag.

Partimotion. Motion till riksdagen 2005/06:m010 Ldn av Fredrik Reinfeldt m.fl. (m) Politik för arbete och välfärd

Tabell 6.3 Förändrad genomsnittlig nettoinkomst av jobbavdraget per decil för individer över 17 år med en arbetsinkomst (exklusive näringsinkomst) större än noll, år 2008, kronor. Decil Decilgränser, kronor (avser arbetsinkomst)

		Genomsnittlig förändring av nettoinkomsten, i kronor och i procent			
				% av den totala förändringen av inkomsterna	
				% av antal personer över 17 år och med en arbetsinkomst >0	
1	0 – 24 900	100 (0,1)	0,1	10,0	
2	24 901 – 77 700	4 300 (5,0)	4,0	10,0	
3	77 701 – 147 800	7 600 (5,8)	6,9	32,3	10,0
4	147 801 – 204 600	10 800 (6,7)	9,8		10,0
5	204 601 – 242 400	12 600 (7,0)	11,5		10,0
6	242 401 – 272 800	13 600 (6,8)	12,5		10,0
7	272 801 – 305 800	14 500 (6,6)	13,2		10,0
8	305 801 – 351 200	15 300 (6,3)	14,0	67,7	10,0
9	351 201 – 431 800	15 400 (5,5)	14,0		10,0
10	431 801 –	15 300 (3,6)	14,0		10,0
Totalt		11 000 (5,5)	100,0	100,0	100,0

Källa: Riksdagens utredningstjänst.

1/3 av sänkningarna på halvan med lägsta inkomsterna.

Från "omr36-39k.pdf". Ekonomisk välfärd vid låginkomster.

SCB har redovisat löneinkomster för 2003 i sin rapport om ungdomar m fl. Se omr40za.pdf. I det följande redovisas dessa löneinkomster för 2003 samt antagna löneinkomster för 2004 efter en uppräknings med 3,5%.

Löneinkomsterna i SCBs tabell är individuella löneinkomster, men är inte uppdelade med hänsyn till i vilken hushållstyp löntagarna befinner sig, vilket kanske kan ha någon betydelse för statistiken.

Löneinkomsterna för 2004 sätts sedan in i tabellen för skatter, disponibla inkomster och överskott sedan grundkostnaderna betalats. Grundkostnaderna bör ökas på med kostnader för semester och dator.

Datorkostnader kan beräknas till ca 5500 kr per år. Det begärs nu att alla ska ha tillgång till dator. Om man sätter semesterkostnader till 3000 kr för en ensam blir kostnader för semester och dator ca 8500 kr per år. Överskottet i hushållsbudgeten för ensam bör då var minst ca 8500 och man får en krisgräns vid inkomst för ensam på 14 000 kr per månad.

Enligt SCBs statistik blir det för ensam utan barn efter det man betalat grundkostnader och kostnader för semester och dator:

Kvinnor

16-19 år underskott mycket mer än 65 000 kr per år

20-24 underskott cirka 56 000 kr per år

25-29 underskott cirka 23 000 kr per år

30-39 underskott cirka 8 000 kr per år

Män

16-19 år underskott mycket mer än 65 000 kr per år

20-24 underskott cirka 8 000 kr per år

25-29 överskott cirka 38 000 kr per år

30-39 överskott cirka 45 000 kr per år

Ungdomar 20-24 år har möjlighet att få bostadsbidrag. I SCBs tabell anges bostadsbidrag i ålder 20-24 år 1030 kr per år och i ålder 25-29 år 1520 kr per år. Det är genomsnittsvärden och kanske kan det bli mer i individuella fall, men det hjälper inte upp mycket när underskotten i dessa åldrar är 56000-23000 kr per år.

Ensamma utan barn i ålder 30-39 kan inte få bostadsbidrag. Det är synnerligen anmärkningsvärt att kvinnor i åldrar 30-39 år, som lär ha varit ute i arbetslivet minst 10 år, har underskott på cirka 8000 kr per år. Män i åldrar 30-39 år har överskott på cirka 45000 kr per år.

De stora skillnaderna mellan män och kvinnor kan möjligen något bero på hur de är sysselsatta i arbetslivet. Men skillnaderna tycks inte vara så stora att de kan förklara löneskillnaderna mellan män och kvinnor. Inte heller hushållstyp lär förklara eftersom män och kvinnor lär ha ungefär samma hushållstyper. Man får räkna med att kvinnorna har lägre löneinkomster, ingen nyhet.

På nästa sida finns tabellutdrag om löneinkomster.

SCB: Tablå 2.1 Arbetskraftstillhörighet efter kön och ålder, 2003. Procent

Kön Ålder	Andel i arbetskraften		Summa	Andel utanför arbetskraften
	Sysselsatta	Arbetslösa		
Kvinnor				
16-19	32	4	36	64
20-24	57	5	62	38
25-29	75	5	80	20
30-39	80	4	84	16
Män				
16-19	23	3	26	74
20-24	61	8	69	31
25-29	79	6	85	15
30-39	87	4	91	9

Källa: Arbetskraftsundersökningen (AKU)

Tabell 3.2g Inkomststruktur 1) i decilgrupper för kvinnor i åldern 30-39, 2003. Kronor

	Decilgrupper										
Inkomstslag	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Löneinkomst	14 740	47 300	94 420	129 770	155 110	175 270	194 470	220 160	263 030	377 560	
Kvinnor i procent av män	81,3	85,1	80,3	77,2	77,0	77,2	77,4	78,0	79,3	76,0	Värden mellan 76 och 85 Decilerna 5 och 6: 77-77

Tabell 3.2h Inkomststruktur1) i decilgrupper för män i åldern 30-39, 2003. Kronor

	Decilgrupper									
Inkomstslag	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Löneinkomst	18 130	55 550	117 570	168 190	201 520	227 110	251 310	282 390	331 810	496 800

Tabell 3.2e Inkomststruktur 1) i decilgrupper för kvinnor i åldern 25-29, 2003. Kronor

	Decilgrupper										
Inkomstslag	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Löneinkomst	12 250	32 910	54 170	87 100	125 950	159 220	186 530	209 490	243 800	310 560	
Kvinnor i procent av män	92,0	89,8	91,1	92,5	89,8	88,6	89,3	88,6	89,8	85,9	Värden mellan 86 och 92 Decilerna 5 och 6: 89-90

Tabell 3.2f Inkomststruktur1) i decilgrupper för män i åldern 25-29, 2003. Kronor

	Decilgrupper									
Inkomstslag	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Löneinkomst	13 350	36 640	59 480	94 130	140 280	179 610	208 880	236 320	271 330	351 340

Tabell 3.2c Inkomststruktur 1) i decilgrupper för kvinnor i åldern 20-24, 2003. Kronor

	Decilgrupper										
Inkomstslag	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Löneinkomst	8 140	28 230	38 090	47 270	56 450	76 960	107 740	141 420	173 790	211 310	
Kvinnor i procent av män	125,2	113,3	112,3	104,5	97,9	97,1	97,2	93,2	90,0	82,9	Värden mellan 83 och 125 Decilerna 5 och 6: 97-98

Tabell 3.2d Inkomststruktur i decilgrupper för män i åldern 20-24, 2003. Kronor

	Decilgrupper									
Inkomstslag	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Löneinkomst	6 500	24 910	33 910	45 230	57 670	79 270	110 890	151 670	193 000	254 750

Tabell 3.2a Inkomststruktur 1) i decilgrupper för kvinnor i åldern 16-19, 2003. Kronor

	Decilgrupper										
Inkomstslag	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Löneinkomst	260	960	1 390	2 080	5 240	8 820	14 530	24 100	37 290	65 320	
Kvinnor i procent av män	118,2	110,3	125,2	110,1	106,1	106,8	107,2	108,1	108,7	89,2	Värden mellan 89 och 125 Decilerna 5 och 6: 106-107

Tabell 3.2b Inkomststruktur 1) i decilgrupper för män i åldern 16-19, 2003. Kronor

	Decilgrupper									
Inkomstslag	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Löneinkomst	220	870	1 110	1 890	4 940	8 260	13 560	22 300	34 300	73 220

Från omr40za.pdf sid 157:

Tabell 3.1 Inkomststruktur1) efter kön och ålder, 2003. Kronor

Kvinnor				
Ålder	16-19	20-24	25-29	30-39
Löneinkomst	16 750	80 650	125 400	149 470

Tabell 3.1 Inkomststruktur1) efter kön och ålder, 2003. Kronor

Män				
Ålder	16-19	20-24	25-29	30-39
Löneinkomst	15 350	106 120	177 500	237 340

Från 36-39h.pdf sid 17:

Löneökningen 2004 enligt DN 050521 sid Ekonomi 7. Källa SCB: Kommuner män 4,0%, kv 3,5. Landsting m 3,1, kv 3,2. Staten m 2,3, kv 1,7. Tj.män privatanst. m 4,3, kv 4,7. Arbetare privatanst. m 3,2, kv 3,1. **Antag i genomsnitt 3,5%**

Siffrorna ovan blir då istället:

Tabell 3.1 Inkomststruktur1) efter kön och ålder, 2004. Kronor

Kvinnor				
Ålder	16-19	20-24	25-29	30-39
Löneinkomst	17 336	83 472	129 789	154 701
Per månad	1 444	6 956	10 815	12 891

Tabell 3.1 Inkomststruktur1) efter kön och ålder, 2004. Kronor

Män				
Ålder	16-19	20-24	25-29	30-39
Löneinkomst	15 887	109 834	183 712	245 646
Per månad	1 323	9 152	15 309	20 470

Från omr40za sid 96: Inkomst efter skatt 2004.

Förvärvsarbetande. Inkomst efter preliminärskatt. Enligt tabell 32 för månadslön, kolumn 1. Överskott (för ensam utan barn, årskostnader 110 000 kr. **exklusive semester och dator (dator ca5500/år)**). **Ensamstående utan barn: (datorkostnader se omr36-39h sid 50)**

Kolumnerna:

Lön kr per månad.

Skatt i procent av inkomst.

Preliminär skatt.

Disponibelt efter skatt per månad.

Disponibelt efter skatt per år.

Överskott per år.

SCBs löneinkomster.
(närmaste inkomstklass)

Män 16-19 år

Kvinnor 16-19 år

Kvinnor 20-24 år

Män 20-24 år

Kvinnor 25-29 år

Kvinnor 30-39 år

Män 25-29 år

Män 30-39 år

6001 25,1 1503 4498 53976 -56024

7001 25,3 1770 5231 62772 -47228

8001 25,5 2037 5964 71568 -38432

9001 25,7 2315 6686 80232 -29768

10001 26,5 2652 7349 88188 -21812

11001 27,4 3016 7985 95820 -14180

12001 28,2 3379 8622 103464 -6536

13001 28,8 3742 9259 111108 1108

14001 29,3 4106 9895 118740 8740 krisgräns

15001 29,8 4469 10532 126384 16384

16001 30,2 4832 11169 134028 24028

17001 30,6 5196 11805 141660 31660

18001 30,9 5559 12442 149304 39304

19001 31,2 5922 13079 156948 46948

20001 31,6 6326 13675 164100 54100 *)

21001 31,8 6689 14312 171744 61744

22001 32,1 7053 14948 179376 69376

*) Vårbudgetpropositionen 2005. Bil 3 Fördelningspolitisk redogörelse. Sid 24: "För att en ensamstående ska ha samma ekonomiska standard som två samboende med vardera en månadslön på 16 000 kronor krävs att den ensamstående har en månadslön på 19 960 kronor, allt annat lika."

Antal med överskott och underskott.

Från Tabell 1 i SCBs "Inkomster 2003. Registerbaserad":

Sammanräknad förvärvsinkomst år 2003	per mån kr	Andelen personer efter inkomst		Överskott	
		Antal individer, Kvinnor+män 20-64 år *)	ca	*)	**)
		Totalt 5 196 842	Ensamma		
0 kr		3,3%= 166 298	ca 55 000	st	
1kr-19,9 tkr	1- 1667	2,5	129 921	43 000	-
20,0-39,9	1667- 3333	2,5	129 921	43 000	-
40,0-59,9	3333- 5000	2,3	119 527	40 000	-
60,0-79,9	5000- 6666	2,1	109 133	36 000	-56000kr
80,0-99,9	6666- 8333	4,0	207 873	69 000	-47000kr
100,0-119,9	8333-10000	3,6	187 086	62 000	-30000kr
120,0-139,9	10000-11666	4,1	213 070	71 000	-14000kr
140,0-159,9	11666-13333	5,2	270 339	90 000	-6000kr
160,0-179,9	13333-15000	6,7	348 188	116 000	8000kr
180,0-199,9	15000-16666	7,8	405 353	135 000	24000kr
200,0-219,9	16666-18333	8,4	436 534	145 000	32000kr

*) Från 36-39h.pdf sid 68:

"Från Bostads-och hyresundersökningen 2002 (SCB)

Ensamhushåll med eller utan barn	152 1000
Makar med eller utan barn	154 5000
Övriga	36 1000
Samtliga hushåll	342 7000"

I inkomststatistiken är det svårt att hitta uppdelning på ensamma och makar/sambor. Överslagsvis kan man räkna med att antalet ensamhushåll är lika med antalet sambohushåll, dvs cirka en tredjedel av antalet personer är ensamstående.

***) Överskott avrundat ungefär enligt tabellen för överskott 2004.

Kolumnen visar, att det är underskott för inkomster under ca 15000 kr per månad

SCBs statistik.

SCBs inkomststatistik redovisar för det mesta disponibla inkomster, inte löneinkomster eller förvärvsinkomster. De disponibla inkomsterna innehåller löner men dessutom bidrag o d av många olika slag, och SCBs siffror visar genomsnitt. Det är bra om man vill få grepp om levnadsstandard i genomsnitt o d som folk har i rådande situation.

Men om man vill utreda behovet av bidrag o d måste man ha siffror för inkomster utom bidrag o d, och det är bara undantagsvis SCB har sådana siffror.

Vill man undersöka behovet av bidrag o d behöver man också uppdelningar på ensamstående och makar/sambor, men SCB redovisar för det mesta inte verkliga siffror utan manipulerade siffror som gjorts under antaganden av vissa "konsumtionsenheter", där talen för dessa enheter är tillverkade under vissa antaganden om konsumtionsförhållanden, som inte med säkerhet är verklighetstroga, och inte är lämpliga att använda när man vill undersöka bidragsbehov o d och behov av skatteförändringar.

SCBs statistik är också mycket svårtolkad ifråga om barns inverkan.

SCBs statistik är inte tillräckligt utvecklad för fall då man vill undersöka låginkomsternas förhållanden.

Till detta kommer att en del av SCBs tabeller i elektronisk form är spärrade så att de inte kan kopieras och ibland inte heller kan skrivas ut. Vill man använda tabellerna i en utredning måste man då skriva av dem för hand, vilket är mer arbete än man kan begära. Så är tex Tabellen 1 i SCBs "Inkomster 2003. Registerbaserad" spärrad för kopiering och har inte kunnat skrivas ut elektroniskt. Tabellen på föregående sida är tillverkad genom avskrift för hand.

SCBs lönestatistiska årsbok för 2003 har, på grund av någon felkonstruktion hos SCB, inte gått att ladda hem på vanligt sätt.

Lönestatistik årsbok 2003.

Tabell 2a. Genomsnittlig månadslön efter ålder, utbildningsnivå och kön inom samtliga sektorer 2003

Ålder	Utbildningsnivå 1)						Samtliga nivåer
	1+2	3	4	5	6	7	
18-24							
Kvinnor	16 100	16 400	16 400	17 700	18 400	..	16 700
Män	17 400	17 400	17 800	18 400	19 100	..	17 800
Totalt	16 800	17 000	17 100	18 000	18 600	..	17 200
% Kv lön	93	94	92	96	96	..	94
% Kv	50	42	49	62	71	..	51
25-29							
Kvinnor	17 300	17 700	18 100	19 000	21 200	22 400	19 300
Män	19 300	20 000	20 500	21 800	23 300	24 900	21 100
Totalt	18 500	19 100	19 500	20 500	22 000	24 100	20 300
% Kv lön	90	88	89	87	91	90	91
% Kv	38	39	42	47	59	34	47
30-34							
Kvinnor	17 400	18 400	19 400	21 800	23 900	27 700	20 700
Män	20 800	21 400	22 600	25 800	28 500	29 900	23 800
Totalt	19 500	20 300	20 900	24 000	26 000	29 100	22 400
% Kv lön	84	86	86	84	84	92	87
% Kv	38	37	53	45	54	35	46
35-39							
Kvinnor	18 100	18 900	20 200	22 400	26 000	30 900	21 300
Män	21 100	22 000	25 300	28 300	33 200	35 800	25 500
Totalt	20 000	20 700	22 300	25 400	29 300	34 300	23 500
% Kv lön	86	86	80	79	78	86	84
% Kv	37	42	59	50	54	31	48
40-44							
Kvinnor	18 100	19 000	20 300	22 700	26 700	34 200	21 400
Män	21 600	22 200	26 000	29 400	37 500	39 000	26 500
Totalt	20 200	20 700	22 900	25 700	31 600	37 400	24 000
% Kv lön	84	86	78	77	71	88	81
% Kv	39	48	55	55	55	32	50

45-49

Kvinnor	18 400	19 200	20 500	22 800	27 000	35 600	21 700
Män	21 700	22 500	26 000	29 400	37 700	42 800	26 700
Totalt	20 500	20 800	23 200	25 600	31 600	40 500	24 100
% Kv lön	85	85	79	78	72	83	81
% Kv	38	52	51	57	57	32	51

50-54

Kvinnor	18 400	19 100	21 400	23 100	26 800	38 700	21 700
Män	21 500	22 700	26 500	29 100	36 600	45 400	26 800
Totalt	20 200	20 700	24 300	25 700	31 100	43 600	24 200
% Kv lön	86	84	81	80	73	85	81
% Kv	41	58	43	56	56	27	52

55-59

Kvinnor	18 700	19 100	21 800	23 600	27 300	37 200	21 500
Män	21 800	22 800	27 900	29 600	37 000	44 600	26 900
Totalt	20 400	20 500	26 000	26 100	31 600	42 700	24 200
% Kv lön	86	84	78	80	74	83	80
% Kv	43	61	30	58	55	26	51

60-64

Kvinnor	18 200	18 900	21 200	23 000	26 500	36 000	21 000
Män	21 200	22 400	28 000	27 700	35 300	42 200	26 000
Totalt	19 800	20 200	26 400	25 000	30 200	40 600	23 500
% Kv lön	86	84	75	83	75	85	81
% Kv	45	64	24	58	58	26	51

Alla åldrar

Kvinnor	18 000	18 900	18 900	22 100	25 100	33 900	20 700
Män	21 000	22 000	22 700	27 200	32 800	40 100	24 800
Totalt	19 800	20 500	20 900	24 400	28 500	38 200	22 800
% Kv lön	86	86	83	81	77	85	84
% Kv	42	50	47	54	56	30	49

1) 1 Förgymnasial utbildning, kortare än 9 år. 2 Förgymnasial utbildning, minst 9 år. 3 Gymnasial utbildning, högst 2 år. 4 Gymnasial utbildning, 3 år. 5 Eftergymnasial utbildning, kortare än 3 år. 6 Eftergymnasial utbildning, 3 år eller längre. 7 Forskarutbildning.

% Kv lön: Kvinnors lön i procent av mäns lön. % Kv: Andel kvinnor.

Lönestatistisk årsbok 2003.

Tabell 1a. Lönespridning efter sektor och kön 2003

Sektor	Percentil					Medel- lön
	<u>10</u>	<u>25</u>	<u>50</u>	<u>75</u>	<u>90</u>	
Primärkommunal sektor						
Kvinnor	15 400	16 700	18 600	21 100	24 500	19 300
Män	15 700	17 500	20 200	23 900	27 400	21 300
Totalt	15 400	16 900	18 800	21 700	25 200	19 700
% Kv lön	98	95	92	88	89	91
Landstingskommunal sektor						
Kvinnor	16 800	18 000	20 600	23 600	28 600	22 300
Män	17 300	19 800	24 400	40 500	55 200	31 400
Totalt	16 800	18 300	21 100	24 900	34 500	24 100
% Kv lön	97	91	84	58	52	71
Statlig sektor						
Kvinnor	17 200	18 600	20 900	25 000	30 200	22 700
Män	18 400	20 900	25 000	30 200	37 900	26 800
Totalt	17 600	19 400	22 800	27 900	34 600	24 800
% Kv lön	93	89	84	83	80	85
Offentlig sektor						
Kvinnor	15 800	17 200	19 100	22 100	25 800	20 300
Män	16 600	18 700	22 100	27 000	35 300	24 600
Totalt	15 900	17 400	19 700	23 400	28 000	21 500
% Kv lön	95	92	86	82	73	82
Privat sektor						
Kvinnor	15 100	16 800	19 200	23 200	29 000	21 100
Män	16 500	18 600	21 600	26 900	36 200	24 800
Totalt	15 800	17 800	20 700	25 400	33 800	23 400
% Kv lön	91	90	89	86	80	85
Samtliga sektorer						
Kvinnor	15 400	17 000	19 200	22 600	27 200	20 700
Män	16 500	18 600	21 700	26 900	36 000	24 800
Totalt	15 800	17 700	20 300	24 700	31 900	22 800
% Kv lön	93	92	88	84	75	84

Förklaring till percentiler i tabell 1a

Andel anställda som har lika eller lägre lön än vad respektive mått visar:

10:e percentilen 10 procent

25:e percentilen 25 procent

50:e percentilen 50 procent

75:e percentilen 75 procent

90:e percentilen 90 procent

Förklaring till förkortning i tabell 1a

% Kv lön : Kvinnors lön i procent av mäns lön

Lönestatistisk årsbok.

051127:

http://www.scb.se/statistik/AM/AM0110/2003A01/AM0110_2003A01_BR_AM91SA0401.pdf 1467kB

Ovanstående länk leder till den senaste lönestatistisk årsbok, som avser år 2003. Den utkom för ett år sedan. Sedan dess utges inte boken längre. Nedanstående länk leder till den senaste publiceringen av årsstatistiken, som nu endast finns i databas.

http://www.scb.se/templates/pressinfo____148765.asp

Pressmeddelande från SCB och Medlingsinstitutet

2005-10-28 09:30 Nr 2005:266

År 2004 var den genomsnittliga månadslönen 23 700 kronor för hela arbetsmarknaden, 21 500 kronor för kvinnor och 25 800 kronor för män. Kvinnors lön som andel av mäns lön var 83 procent för hela arbetsmarknaden. Om man tar hänsyn till skillnader i ålder, utbildning, arbetstid, sektor och yrke blir kvinnors lön i procent av mäns 92 procent.

Kvinnors lön i procent av mäns lön har i princip varit densamma sedan 1992, det första år SCB publicerade måttet. Även siffran som tar hänsyn till skillnader i förklaringsfaktorer har i princip varit densamma sedan den började redovisas 1996.

	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnors lön i % av mäns lön
Hela arbetsmarknaden	21 500	25 800	23 700	83
Offentlig sektor	21 100	25 400	22 200	83
Privat sektor	22 000	25 900	24 400	85

Högsta och lägsta månadslönerna

Den högsta genomsnittliga månadslönen har yrkesgruppen Verkställande direktörer, verkschefer m.fl. Deras månadslön är fyra gånger högre än den lägsta genomsnittliga månadslönen för yrkesgruppen Köks- och restaurangbiträden. I gruppen Verkställande direktörer,

verkschefer m.fl. är endast åtta procent kvinnor medan 78 procent är kvinnor i gruppen Köks- och restaurangpersonal. Kvinnors lön som andel av mäns lön är 85 procent i gruppen Verkställande di-rektörer m.fl. och 100 procent i gruppen Köks- och restaurangpersonal. Övriga grupper där kvinnors och mäns genomsnittliga månadslön är lika stor är Grundskollärare, Frisörer och annan servicepersonal, Lokförare m.fl. samt Tidningsdistributörer, vaktmästare m.fl.

Lönespridning

Av de tjugo yrkesgrupper som redovisas här är lönespridningen, uttryckt i 90:e percentilen dividerat med 10:e percentilen, högst i gruppen Verkställande direktörer, verkschefer m.fl. med 4,3. Lägst lönespridning har grupperna Köks- och restaurangbiträden, Städare m.fl. samt Biblioteksassistenter. Totalt för alla yrkesgrupper på arbetsmarknaden är lönespridningen 2,0. Det vill säga de tio procent som har de högsta månadslönerna har dubbelt så hög lön som de tio procent som har de lägsta månadslönerna.

Det finns knappt 200 000 personer i yrkesgrupperna med de tio högsta medellönerna och drygt 200 000 personer i yrkesgrupperna med de tio lägsta medellönerna.

Yrkesgrupper med de högsta genomsnittliga månadslönerna

Yrkesgrupp	Månadslön
Verkställande direktörer, verkschefer m.fl.	65 200
Högre ämbetsmän m. fl.	48 500
Hälso- och sjukvårdsspecialister	46 500
Chefer för särskilda funktioner	44 500
Piloter, fartygsbefäl m.fl.	44 500
Jurister	43 600
Chefstjänstemän i intresseorganisationer	42 600
Matematiker och statistiker	37 100
Fysiker, kemister m.fl.	36 700
Drift- och verksamhetschefer	35 400

Observera att statlig sektor inte ingår i yrkesredovisningen till följd av ändrad yrkesklassificering.

Yrkesgrupper med de lägsta genomsnittliga månadslönerna

Yrkesgrupp	Månadslön
Köks- och restaurangbiträden	16 300
Städare m.fl.	16 400
Medhjälpare inom jordbruk, trädgård, skogsbruk o fiske	17 200
Växtodlare och djuruppfödare, blandad drift	17 400
Djuruppfödare och djurskötare	17 600
Biblioteksassistenter m.fl.	17 800
Övriga servicearbetare	17 900
Storhushålls- och restaurangpersonal	18 200
Växtodlare inom jordbruk och trädgård	18 400
Brevbärare m.fl.	18 400

Observera att statlig sektor inte ingår i yrkesredovisningen till följd av ändrad yrkesklassificering.

Publikation

Statistiken publiceras inte längre i Lönestatistisk årsbok men finns utlagd i Sveriges Statistiska databaser på SCB:s hemsida.

Sveriges statistiska databaser

Ytterligare uppgifter redovisas i databaserna som avgiftsfritt är åtkomliga via SCB:s webbplats.

Information om statistikens kvalitet, framställningssätt samt tabeller och diagram m.m. finns på SCB:s webbplats.

Statistikansvarig myndighet Medlingsinstitutet Box 1236, 111 82 Stockholm Fax 08-650 68 36

Medlingsinstitutet Maj Nordin Tfn 08-545 292 40/44

E-post maj.nordin@mi.se Producent SCB

Förfrågningar Sofia Nilsson Tfn 019-17 65 86

E-post sofia.nilsson@scb.se

Margareta Carlson Tfn 019-17 67 33 E-post margareta.c@scb.se

SCBs arbetsmarknadsstatistik.

Regioner (9st):

SE0 Sverige
SE01 ... Stockholm
SE02 ... Östra Mellansverige
SE04 ... Sydsverige
SE06 ... Norra Mellansverige
SE07 ... Mellersta Norrland
SE08 ... Övre Norrland
SE09 ... Småland med öarna
SE0A .. Västsverige

Sektorer (9st):

0 samtliga sektorer
00samtliga sektorer, exklusive staten
1-3 ... offentlig sektor
1 statlig sektor
2 kommunal sektor
3 landstingssektorn
4-5 ... privat sektor
4privatanställda arbetare
5 privatanställda tjänstemän

Yrken (SSYK)(115 st):

0000 . samtliga yrken
111 ... högre ämbetsmän och politiker
112 ... chefstjänstemän i intresseorganisationer
121 ... verkställande direktörer, verkschefer m.fl.
122 ... drift- och verksamhetschefer
123 ... chefer för särskilda funktioner
124 ... arbetsledare
131 ... chefer för mindre företag och enheter
211 ... fysiker, kemister m.fl.
212 ... matematiker och statistiker
213 ... dataspecialister

- 214 ... civilingenjörer, arkitekter m.fl.
221 ... specialister inom biologi, jord- och skogsbruk m.m.
222 ... hälso- och sjukvårdsspecialister
223 ... barnmorskor; sjuksköterskor med särskild kompetens
231 ... universitets- och högskollärare
232 ... gymnasielärare m.fl.
233 ... grundskollärare
234 ... speciallärare
235 ... andra pedagoger med teoretisk specialistkompetens
241 ... företagsekonomer, marknadsförare och personaltjänstemän
242 ... jurister
243 ... arkivarier, bibliotekarier m.fl.
244 ... samhälls- och språkvetare m.fl.
245 ... journalister, konstnärer, skådespelare m.fl.
246 ... präster
247 ... administratörer i offentlig förvaltning
248 ... administratörer i intresseorganisationer
249 ... psykologer, socialsekreterare m.fl.
311 ... ingenjörer och tekniker
312 ... datatekniker och dataoperatörer
313 ... fotografer; ljud- och bildtekniker, sjukhustekniker m.fl.
314 ... piloter, fartygsbefäl m.fl.
315 ... säkerhets- och kvalitetsinspektörer
321 ... lantmästare, skogsmästare m.fl.
322 ... sjukgymnaster, tandhygienister m.fl.
323 ... sjuksköterskor
324 ... biomedicinska analytiker
331 ... förskollärare och fritidspedagoger
332 ... andra lärare och instruktörer
341 ... säljare, inköpare, mäklare m.fl.
342 ... agenter, förmedlare m.fl.
343 ... redovisningsekonomer, administrativa assistenter m.fl.
344 ... tull-, taxerings- och socialförsäkringstjänstemän
345 ... poliser
346 ... behandlingsassistenter, fritidsledare m.fl.
347 ... tecknare, underhållare, professionella idrottsutövare m.fl.
348 ... pastorer
411 ... kontorssekreterare och dataregistrerare
412 ... bokförings- och redovisningsassistenter
413 ... lager- och transportassistenter
414 ... biblioteksassistenter m.fl.
415 ... brevbärare m.fl.
419 ... övrig kontorspersonal
421 ... kassapersonal m.fl.
422 ... kundinformatörer
511 ... resevärdar m.fl.
512 ... storbushålls- och restaurangpersonal
513 ... vård- och omsorgspersonal
514 ... frisörer och annan servicepersonal, personliga tjänster
515 ... säkerhetspersonal
521 ... fotomodeller m.fl.
522 ... försäljare, detaljhandel; demonstratörer m.fl.
611 ... växtodlare inom jordbruk och trädgård
612 ... djuruppfödare och djurskötare
613 ... växtodlare och djuruppfödare, blandad drift
614 ... skogsbrukare
615 ... fiskare och jägare
711 ... gruv-, bergarbetare och stenhuggare
712 ... byggnads- och anläggningsarbetare
713 ... byggnadshantverkare
714 ... målare, lackerare, skorstensfejare m.fl.
721 ... gjutare, svetsare, plåtslagare m.fl.
722 ... smeder, verktygsmakare m.fl.
723 ... maskin- och motorreparatörer
724 ... elmontörer, tele- och elektronikreparatörer m.fl.
731 ... finmekaniker m.fl.
732 ... drejare, glashytttearbetare, dekorationsmålare m.fl.
733 ... konsthantverkare i trä, textil, läder m.m.
734 ... grafiker m.fl.
741 ... slaktare, bagare, konditorer m.fl.
742 ... möbelsnickare, modellsnickare m.fl.
743 ... skräddare, tillskärare, tapetsrare m.fl.

744 ... garvare, skinnberedare och skomakare
 811 ... malmförädlingsoperatörer, brunnsborrare m.fl.
 812 ... processoperatörer vid stål- o metallverk
 813 ... processoperatörer, glas och keramiska produkter
 814 ... processoperatörer, trä- och pappersindustri
 815 ... processoperatörer, kemisk basindustri
 816 ... driftmaskinister m.fl.
 817 ... industrirobotoperatörer
 821 ... maskinoperatörer, metall- och mineralbehandling
 822 ... maskinoperatörer, kemisk-teknisk industri
 823 ... maskinoperatörer, gummi- och plastindustri
 824 ... maskinoperatörer, trävaruindustri
 825 ... maskinoperatörer, grafisk industri, pappersvaruindustri
 826 ... maskinoperatörer, textil-, skinn- och läderindustri
 827 ... maskinoperatörer, livsmedelsindustri m.m.
 828 ... montörer
 829 ... övriga maskinoperatörer och montörer
 831 ... lokförare m.fl.
 832 ... fordonsförare
 833 ... maskinförare
 834 ... däckspersonal
 911 ... torg- och marknadsförsäljare
 912 ... städare m.fl.
 913 ... köks- och restaurangbiträden
 914 ... tidningsdistributörer, vaktmästare m.fl.
 915 ... renhållnings- och återvinningsarbetare
 919 ... övriga servicarbetare
 921 ... medhjälpare inom jordbruk, trädgård, skogsbruk och fiske
 931 ... grovarbetare inom bygg och anläggning
 932 ... handpaketerare och andra fabriksarbetare
 933 ... godshanterare och expressbud
 011 ... militärer

Ålder (2005) (6 st):

18-24 45-54
 25-34 55-64
 35-44 totalt

Kön:

män
 kvinnor
 totalt

Utbildningsnivåindelning:

1 Förgymnasial utbildning, kortare än 9 år
 2 Förgymnasial utbildning, minst 9 år
 3 Gymnasial utbildning, högst 2 år
 4 Gymnasial utbildning, 3 år
 5 Eftergymnasial utbildning, kortare än 3 år
 6 Eftergymnasial utbildning, 3 år eller längre
 7 Forskarutbildning

SCB Ämnesområden

I en bilaga till statistikförordningen (SFS 2001:100) anges vilka områden som omfattas av officiell statistik och vilken myndighet som ansvarar för statistiken på respektive område/ delområde. Den följande förteckningen bygger på uppgifter i bilagan till statistikförordningen.

AM Arbetsmarknad
 BE Befolkning
 BO Boende, byggande och bebyggelse
 EN Energi
 FM Finansmarknad
 HA Handel med varor och tjänster
 HE Hushållens ekonomi
 HS Hälsa- och sjukvård
 JO Jord- och skogsbruk, fiske
 KU Kultur och fritid
 LE Levnadsförhållanden
 ME Medborgarinflytande
 MI Miljö
 NR Nationalräkenskaper
 NV Näringsverksamhet
 OE Offentlig ekonomi
 PR Priser och konsumtion
 RV Rättsväsende
 SF Socialförsäkring m.m.
 SO Socialtjänst m.m.
 TK Transporter och kommunikationer
 UF Utbildning och forskning .Uppdaterad: 2005-10-20 www.scb.se

Minimilöner

DN 060107 sid Ekonomi 5:

“Minimilön i Sverige den högsta i Europa.

De svenska minimilönerna är bland de högsta i Europa. Deras reala värde har dessutom ökat betydligt under de senaste tio åren. Lägst bland EU-länderna ligger Lettland, visar en ny rapport från IFAU.

Sverige har till skillnad från många andra länder ingen lagstadgad minimilön. För att ta reda på hur höga de lägsta lönerna är har Per Skedinger, forskare på Industriens utredningsinstitut, använt sig av sju stora kollektivavtalsområden som täcker 74 procent av LO:s medlemmar. Minimilönerna kallas i vissa avtal lägsta lön, ingångslön eller grundlön.

I de undersökta avtalen ligger minimilönerna mellan 12790 kronor i månaden och 15340 kronor i månaden för en 20-åring utan yrkesutbildning och yrkeserfarenhet. Det placerar Sverige i topp i Europa, följt av Nederländerna med 11560 kronor i månaden och Belgien med 10800 kronor i månaden.

Längst ner på listan hamnar Polen och de tre baltiska staterna. De allra lägsta minimilönerna finns i Lettland, hemort för det företag som hamnade i konflikt med det svenska byggfacket i Vaxholm.

Någon jämförelse med de övriga nordiska länderna finns inte, men en kvalificerad gissning är enligt Per Skedinger att de också ligger i listans absoluta topp.

Är det bra om minimilönen i ett land är hög?

- Det är ett tveeggat svärd, säger Per Skedinger.

-En hög minimilön ger en dräglig levnadsnivå för de lägst avlönade, men den kan också utgöra en tröskel för dem som ännu inte kommit in på arbetsmarknaden .

I Sverige är minimilönerna i de undersökta avtalen beroende av ålder, yrke och erfarenhet. Däremot är de regionala skillnaderna nästan borta **DE LÄGSTA** minimilönerna utgör 60-70 procent av medianlönen i tillverkningsindustrin. Det reala värdet har dessutom ökat betydligt på tio år, särskilt inom tjänstesektorerna.

I rapporten från Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering,

IFAU ("Hur höga är minimilönerna?") jämför Per Skedinger avtalens lägsta löner med ersättningen från a-kassan. Så länge man håller sig inom en och samma bransch lönar det sig att arbeta jämfört med att leva på a-kassa, men för en arbetslös byggnadsarbetare som tidigare varit relativt lågavlönad lönar det sig inte att ta ett jobb inom hotell- och restaurangnäringen till minimilön. Det förlorar han 8 procent av inkomsten på.

Inför avtalsrörelsen 2007 lär diskussionen om avtalens lägsta löner bli högaktuell, inte minst med tanke på Vaxholmskonflikten. LO har påtalat vikten av höjda nivåer för de lägsta lönerna, och tjänstemannagrupper med sifferlösa avtal har också börjat skruva på sig och undra om det är dags att införa en nedre gräns i avtalen.

När byggarbetsgivarnas ordförande Olle Ehrlén i höstas i DN föreslog en statlig minimilön blev det ett väldigt liv, och såväl parterna som regeringen slog ifrån sig. Men Per Skedinger påpekar att en effektiv kontroll av att kollektivavtalade löner efterlevs förutsätter en facklig närvaro på arbetsplatserna - och någon sådan finns inte i de utländska företagen som är tillfälligt verksamma här.

CECILIA JACOBSSON cecilia.jacobsson@dn.se 08-73811 63

Minimilöner i olika länder Kronor per månad. 2004.

Sverige	12 790-15 340
Nederländerna	11 560
Belgien	10 840
Frankrike	10 720
Storbritannien	10 040
Irland	9 800
USA	6 470
Grekland	5 530
Spanien	4 910
Slovenien	4 270
Portugal	3 890
Tjeckien	1 870
Ungern	1 830
Polen	1 600
Estland	1 450
Litauen	1 140
Lettland	1 090

Källa:IFAU. Grafik:DN “